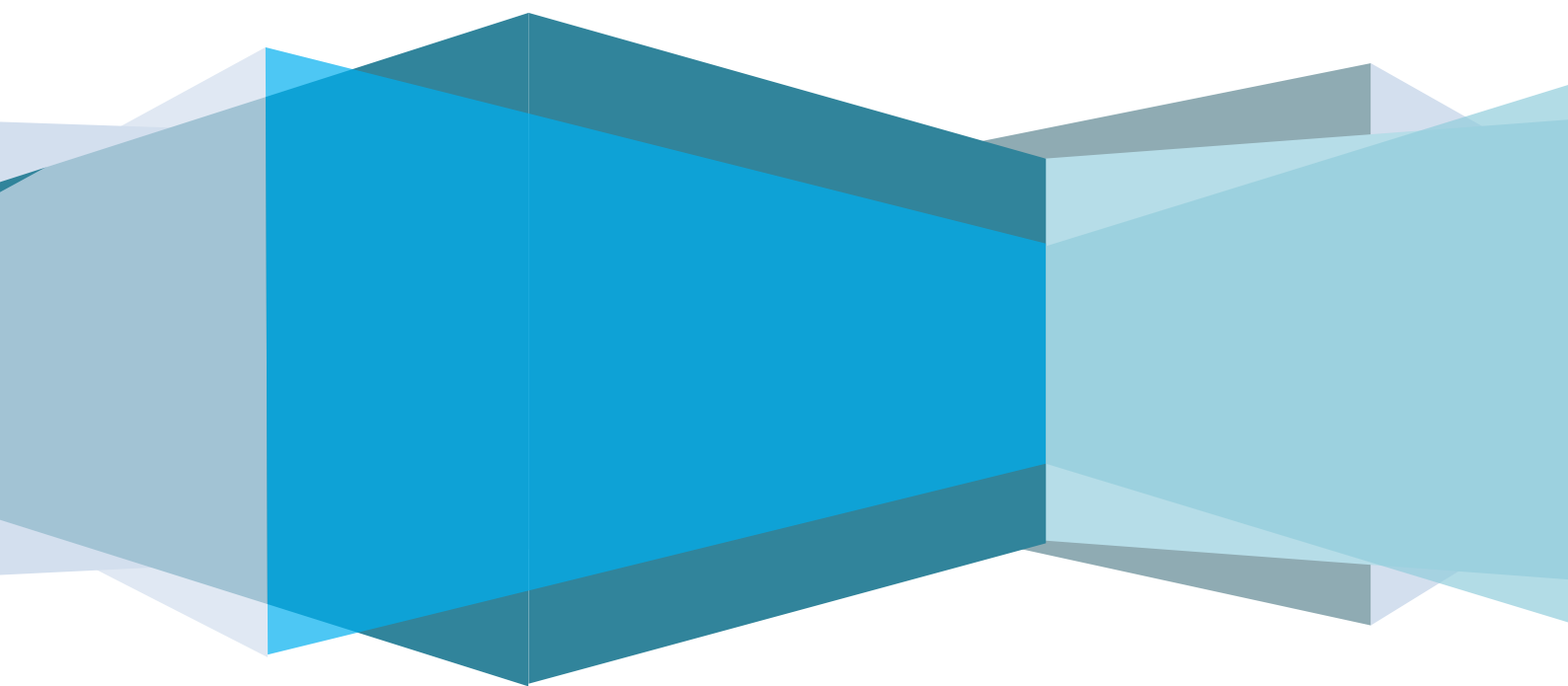


# Raport końcowy z badania ewaluacyjnego projektu „Polska meblami stoi”



## **Zamawiający:**

**REFA**

Stowarzyszenie REFA Wielkopolska

ul. Rubież 46 bud. C3,

61-612 Poznań

tel. 61 827 94 10

## **Wykonawca:**

**eu**   
**consult**

EU-Consult sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

tel. 58 307 44 06



## Spis treści

---

1	Streszczenie.....	5
2	Wprowadzenie .....	6
3	Metodologia badania.....	7
3.1	Kryteria ewaluacyjne.....	7
3.2	Cele badawcze i szczegółowe .....	8
3.3	Metody i techniki badawcze.....	12
3.3.1	Opis zastosowanych metod i technik badawczych .....	12
3.3.2	Zmiany w zastosowaniu technik badawczych w I etapie ewaluacji w stosunku do zapisów raportu metodologicznego .....	13
3.3.3	Zmiany w zastosowaniu technik badawczych w II etapie ewaluacji w stosunku do zapisów raportu metodologicznego .....	15
4	Synteza ewaluacji etapu I projektu .....	17
4.1	Przebieg realizacji projektu bariery oraz działania usprawniające .....	17
4.2	Zrealizowane kursy oraz uczestnicy projektu .....	20
4.3	Wyniki badań ilościowych ewaluacji I etapu projektu .....	21
4.4	Wyniki badań jakościowych pierwszego etapu ewaluacji .....	34
4.4.1	Wyniki badania jakościowego .....	34
4.4.2	Satysfakcja ze szkoleń/warsztatów .....	34
4.4.3	Ocena przydatności treści przekazywanych na szkoleniach/warsztatach....	36
4.4.4	Ocena jakości szkoleń/warsztatów oraz propozycje modyfikacji .....	38
4.4.5	Satysfakcja z praktyk .....	38
4.4.6	Ocena przydatności praktyk.....	39
4.4.7	Ocena jakości praktyk.....	40
5	Podsumowanie i wnioski z ewaluacji etapu I projektu .....	42
6	Synteza ewaluacji etapu II projektu .....	44

6.1	Przebieg realizacji projektu bariery oraz działania usprawniające .....	44
6.2	Wyniki badań ilościowych ewaluacji II etapu projektu .....	48
6.3	Wyniki badań jakościowych ewaluacji II etapu projektu .....	56
6.3.1	Satysfakcja respondenta z udziału w projekcie – praktykach.....	56
6.3.2	Ocena przydatności treści przekazywanych na praktykach.....	57
6.3.3	Ocena skuteczności działań projektowych .....	58
6.3.4	Przewidywania odnośnie trwałości działań projektowych .....	59
6.3.5	Poziom jakości praktyk – proponowane modyfikacje .....	59
6.4	Podsumowanie i wnioski z ewaluacji II etapu projektu .....	61
7	Wyniki badań ilościowych z uczestnikami etapu I i II (ewaluacja ex post).....	65
8	Rezultaty projektu.....	80
9	Wnioski i rekomendacje (I i II etap projektu).....	81
10	Spis tabel i wykresów .....	88



## 1 Streszczenie

---

Niniejszy raport stanowi podsumowanie realizacji projektu „Polska meblami stoi”. Dokument jest sprawozdaniem z przebiegu całego projektu obejmującego dwa etapy. W ramach działań projektowych przeprowadzono szereg szkoleń, warsztatów i praktyk, w których wzięło udział łącznie 52 uczestników, będących nauczycielami kształcenia zawodowego.

W dokumencie przedstawiono informacje na temat projektu oraz metodologię realizacji ewaluacji z uwzględnieniem koniecznych ze względu na przebieg realizacji projektu zmian względem raportu metodologicznego. W ramach tych zagadnień przedstawiono także przebieg realizacji projektu oraz bariery napotkane podczas prowadzenia działań projektowych wraz z podejmowanymi działaniami zaradczymi.

W następnej części raportu znajduje się synteza wyników badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych w ramach I i II etapu. Obejmuje ona szczegółowe zestawienie opinii respondentów oraz podsumowanie wraz z wnioskami, które były opracowane po każdym z etapów projektu.

W kolejnym rozdziale opisano wyniki badań ilościowych z uczestnikami I i II etapu, stanowiącymi podsumowanie realizacji działań projektowych przez uczestników szkoleń, warsztatów i praktyk. Rezultaty projektu zostały przedstawione w formie tabelarycznej poprzez zestawienie najważniejszych wskaźników.

Wnioski i rekomendacje przedstawiono w ostatniej części dokumentu. Odnoszą się one do całości działań projektowych i stanowią sumaryczne zestawienie wyników ewaluacji wraz z interpretacją skategoryzowane według pytań badawczych.

Struktura raportu pozwala zatem na pełne zweryfikowanie przebiegu projektu oraz działań ewaluacyjnych wraz z merytoryczną oceną prowadzonych działań i interpretacją ich efektów.

## 2 Wprowadzenie

---

Projekt pt. „Polska meblami stoi” opierał się na prowadzeniu szkoleń oraz praktyk dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu szkół ponadgimnazjalnych, którzy kształcą przyszłe kadry przemysłu meblowego oraz sektorów z nim powiązanych. Przedsięwzięcie realizowało Stowarzyszenie REFA Wielkopolska z siedzibą w Poznaniu. Projekt, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 3.4.3. Upowszechnienie uczenia się przez całe życie, realizowane w latach 2013-2015.

Głównym celem projektu było przygotowanie nauczycieli zawodu (70 kobiet oraz 180 mężczyzn) do kształcenia pracowników branży meblarskiej w standardzie pożądanym i oczekiwanym przez pracodawców. Zadaniem działań projektowych było zatem rozpropagowanie wśród uczestników projektu wysokiej jakości kształcenia, za które są odpowiedzialni oraz zwiększenie poziomu ich wiedzy. Priorytetem przedsięwzięcia było przekazanie osobom odpowiedzialnym za edukowanie kadry przemysłu meblarskiego wiedzy oraz umiejętności z zakresu najnowszych technik.



### 3 Metodologia badania

---

#### 3.1 Kryteria ewaluacyjne

Z punktu widzenia celów ewaluacji projektu „Polska meblami stoi” podczas badania i późniejszej analizy pod uwagę wzięto następujące kryteria:

- **Trafność** – określa adekwatność celów projektu do zdiagnozowanych kwestii problematycznych; w kontekście badanego projektu mowa o adekwatności dobranych działań do zdiagnozowanych aktualnych potrzeb rynku meblarskiego,
- **Użyteczność** – określa w jakim stopniu założone oddziaływanie projektu odpowiada potrzebom grupy docelowej; w rozumieniu ewoluowanego projektu chodzi o ocenę przydatności zaplanowanych działań (szkolenia-warsztaty, praktyki) względem aktualnych potrzeb nauczycieli zawodu szkół ponadgimnazjalnych,
- **Skuteczność** – określa w jakim stopniu cele projektu wyznaczone na etapie programowania projektu zostały osiągnięte w toku jego trwania; w rozumieniu projektu, którego dotyczy ewaluacja, chodzi o określenie czy i w jakim stopniu szkolenia-warsztaty oraz praktyki przygotowały uczestników projektu do kształcenia kadry branży meblarskiej zgodnie ze standardami oczekiwanymi przez pracodawców,
- **Trwałość** – określa czy ustalone na etapie projektowania efekty pozytywne projektu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji; w kontekście diagnozowanego projektu chodzi o określenie, czy wiedza nauczycieli nabyta podczas szkoleń-warsztatów i praktyk będzie owocowała w przyszłości lepszym wykształceniem pracowników branży meblarskiej.

## 3.2 Cele badawcze i szczegółowe

Tabela 1. Cele oraz pytania badawcze.

CEL SZCZEGÓLOWY	PYTANIA BADAWCZE
<p>CEL 1: Ocena zajęć projektowych przez pierwszych 30 uczestników szkoleń-warsztatów i praktyk. Wskazanie możliwości ulepszenia i dostosowania zajęć do potrzeb beneficjentów.</p>	<p>1.1) Czy uczestnicy projektu oceniają zajęcia (warsztaty-szkolenia i praktyki) jako użyteczne<sup>1</sup>? (panel pilotażowy badanie ankietowe – uczestnicy projektu)</p> <p>1.2) Czy uczestnicy projektu dostrzegają treści, których ich zdaniem w wymiarze godzinowym szkoleń mogłaby być poświęcona mniejsza ilość czasu? Jakie to treści? (panel pilotażowy badanie ankietowe – uczestnicy projektu)</p> <p>1.3) Czy uczestnicy projektu dostrzegają treści, których ich zdaniem w wymiarze godzinowym szkoleń-warsztatów była poświęcona niedostateczna ilość czasu? Jakie to treści? (panel pilotażowy badanie ankietowe – uczestnicy projektu)</p> <p>1.4) Jakie uczestnicy projektu mają sugestie względem możliwych działań mających na celu ulepszenie i większe dostosowanie zajęć do ich potrzeb? (panel pilotażowy badanie ankietowe – uczestnicy projektu)</p>
<p>CEL 2: Pomiar poziomu satysfakcji uczestników szkoleń oraz praktyk</p>	<p>2.1) Czy i w jakim stopniu odbiorcy są usatysfakcjonowani uczestnictwem w projekcie? (badanie ankietowe – uczestnicy)</p>

<sup>1</sup> Wyrażenie *użyteczne* rozumiane jako przekazujące wiedzę oraz umiejętności korespondujące z potrzebami pracodawców z przemysłu meblarskiego.





<p>w ramach projektu</p>	<p>projektu)</p> <p>2. 2) Czy uczestnictwo w projekcie powoduje u jego uczestników poczucie dobrze wykorzystanego czasu? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>2. 3) Czy biorący udział w projekcie mają pozytywny stosunek do efektów, jakie przynosi im uczestnictwo w projekcie? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p>
<p>CEL 3: Zbadanie oraz ocena przydatności działań prowadzonych w ramach projektu</p>	<p>3. 1) W jakim stopniu i z jakiego źródła nauczyciele zawodów meblarskich czerpią wiedzę na temat sytuacji i potrzeb rynku pracy w branży meblowej? (badanie ankietowe, fokus; uczestnicy projektu)</p> <p>3. 2) Czy zdaniem uczestników program przewidzianych w ramach projektu zajęć jest adekwatny w tym sensie, że koresponduje z potrzebami i wymaganiami pracodawców przemysłu meblarskiego? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>3. 3) Czy wiedza oraz umiejętności nabyte podczas praktyk w firmach poprawią jakość oraz adekwatność treści przyszłego nauczania zawodowego? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>3. 4) Czy przebyte praktyki, oraz przewidziane w ich ramach zadania, umożliwią</p>

	<p>uczestnikom porównanie wykładanej do- tąd teorii z praktyką? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>3. 5) Czy podjęte w ramach projektu dzia- łania, mające na celu doksztalcenie nau- czycieli, są adekwatne do obecnej sytuacji na rynku pracy przemysłu meblarskiego w Polsce? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu; desk research)</p>
<p>CEL 4: Zbadanie oraz ocena trwało- ści efektów działań prowadzonych w ramach projektu</p>	<p>4. 1) Czy pozytywne rezultaty przeprowa- dzonego projektu będą trwać w przyszło- ści? (badanie ankietowe, fokus – uczestni- cy projektu)</p> <p>4. 2) W jaki sposób rezultaty uczestnictwa w projekcie będą oddziaływać na poziom kształcenia, merytoryczną jakość oraz przydatność przekazywanej przez uczest- nika wiedzy? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p>
<p>CEL 5: Zbadanie oraz ocena sku- teczności działań prowadzonych w ramach projektu</p>	<p>5. 1) Czy wiedza oraz umiejętności, któ- rych przekazanie miały na celu działania projektowe, zostały rzeczywiście przy- swojone przez uczestników? W jakim stopniu? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu; kwestionariusze an- kiet oceniających uczestników)</p> <p>5. 2) Czy wiedza oraz umiejętności przy- swojone przez uczestników w trakcie działań projektowych realnie wpłyną na jakość kształcenia pracowników sektora</p>



	<p>meblarskiego? W jaki sposób wpłyną? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p>
<p>CEL 6: Ocena prowadzonych zajęć i działań projektowych pod względem ich jakości i adekwatności do potrzeb beneficjentów ostatecznych, a także stopnia realizacji</p>	<p>6. 1) Czy przekazywana na szkoleniach-warsztatach wiedza i umiejętności merytorycznie korespondują z potrzebami uczestników jako nauczycieli? Ocena treści zajęć. (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>6. 2) Czy przekazywana na szkoleniach-warsztatach wiedza i umiejętności jakościowo korespondują z potrzebami uczestników jako nauczycieli? Ocena jakości zajęć. (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>6. 3) Czy program praktyk zapewni w stopniu wystarczającym aktualizację wiedzy nauczycieli z zakresu rozwiązań technicznych i organizacji? (badanie ankietowe, fokus – uczestnicy projektu)</p> <p>6. 4) Czy przewidziany program szkoleń-warsztatów oraz praktyk został zrealizowany? W jakim stopniu został on zrealizowany? (badanie ankietowe – uczestnicy projektu; desk research –dokumenty projektowe)</p>

Źródło: Raport metodologiczny

### 3.3 Metody i techniki badawcze

#### 3.3.1 Opis zastosowanych metod i technik badawczych

##### 3.3.1.1 Desk research

Desk research to analiza danych zastanych pochodzących ze źródeł wtórnych. Są to informacje już istniejące, a nie wygenerowane specjalnie dla celów prowadzonego badania.

W przypadku niniejszego badania ewaluacyjnego pełniła dwie funkcje:

- wspomagającą eksplorację obszaru badawczego; we wstępnym etapie badania, pozwalającą ewaluatorom na szczegółowe zapoznanie się z dotyczącą badania tematyką oraz przygotowanie narzędzi badawczych,
- źródło informacji służące udzieleniu odpowiedzi na część pytań badawczych.

Analizie danych zastanych poddano:

- dokumentację projektową (ankiety, kwestionariusze ocen uczestników, plany zajęć i praktyk, informacje dotyczące przebiegu realizacji projektu od Zamawiającego, itp.),
- strategiczne dokumenty krajowe: m. in. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) 2007-2013, Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Strategia komunikacji funduszy europejskich w Polsce na lata 2007-2013,
- dane statystyczne pochodzące ze źródeł wtórnych: m. in. dane Głównego Urzędu Statystycznego.

##### 3.3.1.2 Indywidualne wywiady pogłębione

Technika indywidualnego wywiadu pogłębionego (ang. *Individual In-depth Interview*) stanowi element metody jakościowej. Polega ona na rozmowie badacza z wybranym respondentem, który jest uczestnikiem projektu. Wywiad ma charakter niestrukturalizowany, przybiera formę swobodnej rozmowy. Osoba przeprowadzająca wywiad dysponuje narzędziem badawczym w formie scenariusza wywiadu, który zawiera obszary tematyczne do poruszenia w trakcie rozmowy. To badacz decyduje jakie tematy poruszyć oraz w jakiej kolejności. Nie są one jednak obligatoryjne, ponieważ przebieg i kierunek wywiadu zależy od indywidualnej sytuacji badawczej.



### 3.3.1.3 *Badanie ankietowe*

Badania ankietowe są podstawową techniką zbioru danych ilościowych w niniejszym badaniu ewaluacyjnym. W zakresie kwestionariusza ankietowego znajdują się pytania, poruszające zagadnienia wymienione w szczegółowych celach oraz pytaniach badawczych. Dotyczą one skuteczności, przydatności, trwałości oraz wpływu projektu na jakość kształcenia przez uczestników, a także ich satysfakcji z faktu uczestnictwa w zajęciach i praktykach.

### 3.3.2 **Zmiany w zastosowaniu technik badawczych w I etapie ewaluacji w stosunku do zapisów raportu metodologicznego**

W związku z barierami napotkanymi podczas realizacji projektu, związanymi z niskim responsem nauczycieli przemysłu meblarskiego chętnych do udziału w warsztatach i praktykach, zapisy raportu metodologicznego dotyczące badania pilotażowego zostały zmodyfikowane. Modyfikacja miała na celu usprawnienie oraz ułatwienie zdobycia niezbędnych z punktu widzenia badania danych. Zmiany metodyki wprowadzane były pod kątem zmieniających się warunków rzeczywistości projektowej. Nie miały one wpływu na jakość oraz ilość pozyskiwanych danych.

Badanie podzielono na dwa etapy:

- 1) I etap badania<sup>2</sup> – styczeń/luty 2014 roku; podsumowanie I etapu realizacji projektu (2012 oraz 2013 rok).
- 2) II etap badania – listopad/grudzień 2014 roku; podsumowanie I etapu realizacji projektu (2014 rok) oraz ocena i podsumowanie całego projektu.

**Tabela 2. Zmiany w zastosowanych technikach badawczych w stosunku do zapisów raportu metodologicznego**

L.p.	RAPORT METODOLOGICZNY		I ETAP BADANIA
1.	Badanie ankietowe	→	Badanie ankietowe
2.	Desk research	→	Desk research
3.	Obserwacja uczestnicząca	→	Informacje udzielone przez kierownika

<sup>2</sup> Niniejszy raport stanowi podsumowanie I etapu badania.

	projektu oraz uczestników w toku badań jakościowych	
4.	Zogniskowany wywiad grupowy →	Indywidualny wywiad pogłębiony
5.	Indywidualny wywiad pogłębiony →	Indywidualny wywiad pogłębiony

Ze względu na zmianę formuły realizacji projektu, wprowadzono modyfikacje w przypadku dwóch technik badawczych – obserwacji uczestniczącej oraz zogniskowanego wywiadu grupowego. Obserwacja uczestnicząca została zastąpiona informacjami z dwóch źródeł – od Zamawiającego oraz uczestników projektu. Natomiast zogniskowane wywiady grupowe z powodów logistycznych (respondenci zamieszkujący lokalizacje we wszystkich regionach Polski) zostały zamienione na indywidualne wywiady pogłębione. W ramach tego badania zostało przebadanych 12 respondentów – po dwie osoby z każdego kursu, w tym e-learningowego.

- Badanie ankietowe

Dobór próby: próba wyczerpująca (o wypełnienie ankiety zostały poproszone wszystkie osoby biorące udział w projekcie).

- Desk research

Analizie danych zastanych poddano:

- dokumentację projektową (ankiety, kwestionariusze ocen uczestników, plany zajęć i praktyk, informacje dotyczące przebiegu realizacji projektu od Zamawiającego, itp.),
- strategiczne dokumenty krajowe: m. in. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) 2007-2013, Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Strategia komunikacji funduszy europejskich w Polsce na lata 2007-2013,
- dane statystyczne pochodzące ze źródeł wtórnych: m. in. dane Głównego Urzędu Statystycznego.

- Indywidualny wywiad pogłębiony

Dobór próby: celowy dobór próby – 14 uczestników warsztatów i praktyk.



Liczebność próby i sposób jej doboru pozwolił na uzyskanie wniosków trafnie odnoszących się do zrealizowanych działań projektowych.

### 3.3.3 Zmiany w zastosowaniu technik badawczych w II etapie ewaluacji w stosunku do zapisów raportu metodologicznego

Podobnie jak w przypadku etapu I w związku z barierami napotkanymi podczas realizacji projektu zapisy raportu metodologicznego dotyczące badania ewaluacyjnego zostały zmodyfikowane. Modyfikacje metodyki wprowadzane były pod kątem zmieniających się warunków rzeczywistości projektowej. Nie miały one wpływu na zakładaną reprezentatywność badań, ich jakość oraz trafność. Ze względu na ograniczenie liczby etapów projektu zredukowano również zakładaną w raporcie metodologicznym liczbę raportów cząstkowych zgodnie z założeniem, iż raporty cząstkowe będą przedstawiane Zamawiającemu systematycznie według przyjętego kryterium, którym jest badanie kolejnych grup uczestników szkoleń i praktyk, którzy chronologicznie kończą zajęcia. Ze względu na przebieg realizacji projektu za zasadne uznano opracowanie dwóch raportów cząstkowych zawierających dotychczasowe wnioski oraz oceny bieżących działań projektowych oraz raportu końcowego.

**Tabela 3. Zmiany w zastosowanych technikach badawczych w stosunku do zapisów raportu metodologicznego**

L.p.	RAPORT METODOLOGICZNY	II ETAP BADANIA
1.	Badanie ankietowe	→ Badanie ankietowe
2.	Desk research	→ Desk research
3.	Obserwacja uczestnicząca	→ Informacje udzielone przez kierownika projektu oraz uczestników w toku badań jakościowych
4.	Zogniskowany wywiad grupowy	→ Indywidualny wywiad pogłębiony
5.	Indywidualny wywiad pogłębiony	

Ze względu na zmianę formuły realizacji projektu, wprowadzono modyfikacje dwóch technik badawczych – obserwacji uczestniczącej oraz zogniskowanego wywiadu grupowego. Obserwacja uczestnicząca została zastąpiona informacjami z dwóch źródeł – od Zamawiającego oraz uczestników projektu. Natomiast zogniskowane wywiady grupowe z powodów logistycznych (respondenci zamieszkujący lokalizacje w różnych regionach

Polski) oraz mniejszej niż zakładana liczby uczestników projektu, zostały zamienione na indywidualne wywiady pogłębione. Indywidualne wywiady pogłębione stwarzają możliwość pozyskania danych jakościowych o wysokim poziomie trafności, dzięki standaryzacji poruszanych zagadnień. Ponadto poprzez stosowanie przez moderatorów pytań pomocniczych, pogłębiających rzetelność materiału pozwala na wyciągnięcie adekwatnych wniosków, co jest niezwykle istotne w procesie ewaluacji.

- Desk research

Analizie danych zastanych w ramach II etapu projektu została poddana Dokumentacja projektowa: ankiety, kwestionariusze ocen uczestników, plany zajęć i praktyk, informacje dotyczące przebiegu realizacji projektu od Zamawiającego, itp.

- Indywidualny wywiad pogłębiony

Dobór próby: celowy dobór próby – sześciu uczestników praktyk w II etapie

Liczebność próby pozwoliła na to, aby zidentyfikować opinie powtarzające się, podzielane przez kilku respondentów, jak i te charakterystyczne wyłącznie dla pojedynczych osób.

- Badanie ankietowe 1

Dobór próby: próba wyczerpująca o wypełnienie ankiety zostały poproszone wszystkie osoby biorące udział w projekcie. W ramach badań zrealizowano wywiady z 100% uczestników.

- Badanie ankietowe 2

Dobór próby: próba wyczerpująca (o wypełnienie ankiety zostały poproszone wszystkie osoby biorące udział w projekcie). W ramach badań przeprowadzono wywiady z blisko 50% uczestnikami obu etapów projektu, co pozwala na wnioskowanie na temat ich opinii odnoszącej się do działań projektowych.





## 4 Synteza ewaluacji etapu I projektu

### 4.1 Przebieg realizacji projektu bariery oraz działania usprawniające

Zidentyfikowaną i znaczącą barierą, która utrudniała realizację projektu od początku jego trwania, było znikome zainteresowanie nauczycieli oraz instruktorów zawodu pracujących w szkołach ponadgimnazjalnych, kształcących uczniów w zawodach związanych z branżą meblową i drzewną, stanowiących grupę docelową projektu. Projekt spotkał się natomiast

z dużym zainteresowaniem ze strony przedstawicieli branży meblowej.

Ze względu na mały odzew ze strony grupy docelowej projektu, implikujący trudności w rekrutacji zakładanej liczby uczestników, podjęto następujące działania mające na celu modyfikację projektu pod kątem potrzeb beneficjentów ostatecznych, wspierających proces jego informacji, promocji i rekrutacji:

**Tabela 4. Działania podjęte w celu usprawnienia realizacji projektu**

1. Pozyskano patronat honorowy Ministerstwa Edukacji Narodowej nad projektem.	PATRONATY
2. Pozyskano patronat 5 czołowych firm – producentów z branży meblowo-drzewnej.	
3. Pozyskano patronat strategiczny czołowego producenta maszyn CNC dla branży meblowo-drzewnej, w ramach którego uzyskano wsparcie w postaci bonusów dla BO.	
4. Pozyskano patronat medialny dwóch kluczowych wydawnictw i portalu internetowego działających w branży meblowo-drzewnej, w ramach którego odbyła się promocja projektu, zamieszczano informacje o projekcie oraz uzyskano wsparcie w postaci bonusów dla BO.	
5. Promowano projekt na targach edukacyjnych i branżowych w 2012 roku.	DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE
6. Zorganizowano spotkanie przedstawicieli szkół, na które zaproszono kierownictwo ok. 150 szkół z terenu Wielkopolski.	
7. Pozyskano deklarację współpracy dwóch uczelni kształcących inżynierów dla branży meblowo-drzewnej.	
8. Informację o projekcie przekazano do: szkół zawodowych i techników, Kuratoriów Oświaty, Starostw Powiatowych, oddziałów ZNP, regionalnych Izb Rzemieślniczych, Centrów Kształcenia Ustawicznego, Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli, Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych, Ośrodków Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego, portali oświatowych.	
9. Informacją wstępną i kilkakrotnym mailingiem objęto ok. 7000 odbiorców.	
10. Informacja o projekcie ukazała się w prasie.	

11. Zaangażowano podmiot zewnętrzny do realizacji działań wspierających w zakresie telemarketingu i pozyskania bazy teleadresowej grupy docelowej BO.	<b>MODYFIKACJE UATRAKCYJNIĄCE UDZIAŁ W PROJEKCIE</b>
12. Pozyskano czołowego producenta maszyn CNC dla branży meblowo-drzewnej dla organizacji szkoleń/warsztatów z zakresu CNC w nowoczesnym ośrodku szkoleniowym.	
13. Przesłano 1500 pakietów uczestnika bezpośrednio do nauczycieli z ok. 300 szkół.	
14. Poszerzono definicję BO – projekt jest skierowany do nauczycieli i instruktorów reprezentujących ponad 30 zawodów, niezależnie od formy zatrudnienia, ze szkół oraz ośrodków współpracujących ze szkołami.	
15. Opracowano 9 tematów szkoleń/warsztatów w tym 6 tematów do realizacji w formule e-learningu.	
16. Opracowano 10 programów praktyk.	
17. Nagrano 6 webcastów (pigulek wiedzy) promujących udział w projekcie – do pobrania ze strony internetowej projektu.	
18. Zapewniono możliwość organizacji praktyk w ponad 30 lokalizacjach w Polsce należących do czołowych firm z branży meblowo-drzewnej.	
19. W ramach działań poza projektowych – poza budżetem projektu zaoferowano pakiet zróżnicowanych bonusów dla BO o średniej wartości ponad 400 zł na osobę.	
20. Zadeklarowano pomoc szkołom w realizacji praktyk dla uczniów i nawiązaniu stałej współpracy z firmami.	
21. Zorganizowano oraz umożliwiono uczestnictwo w szkoleniu e-learningowym.	
21. Od września 2013 promowana jest możliwość uczestnictwa w ramach projektu w zmodyfikowanych praktykach, których część (5 z 10 dni) może być zorganizowana na terenie Austrii.	

Źródło: Zamawiający – Stowarzyszenie REFA Wielkopolska.

W celu niwelowania barier w rekrutacji podjęto szereg działań mających na celu popularyzację projektu oraz uatrakcyjnienie jego formy. Pozyskano patronaty organów państwowych (MEN) oraz przedstawicieli branży przemysłu meblowego – producentów z branży meblowo-drzewnej, czołowego producenta maszyn CNC dla branży meblowo-drzewnej, a także wydawnictw branżowych. Ponadto podjęto liczne, różnorodne działania informacyjno-promocyjne na temat udziału w projekcie. W ramach tego zadania m.in. zorganizowano spotkanie dla przedstawicieli szkół, na które zaproszono kierownictwo ok. 150 szkół z terenu Wielkopolski, promowano projekty na targach edukacyjnych i branżowych, informację o projekcie przekazano bezpośrednio do szkół zawodowych oraz technicznych, wysłano kilkakrotnie maile do ok. 7000 odbiorców. Ponadto pozyska-



no firmę zewnętrzną w celu wykonania usługi stworzenia bazy docelowej oraz objęciem jej działaniami telemarketingowymi, a także informacja o projekcie ukazała się w prasie.

Oprócz wymienionych wyżej działań podjęto szereg modyfikacji projektu w celu jego uatrakcyjnienia oraz zmotywowania potencjalnych uczestników do zgłoszenia swojej aplikacji. W ramach zwiększenia atrakcyjności udziału w projekcie m.in. pozyskano czołowego producenta maszyn CNC dla branży meblowo-drzewnej dla organizacji szkoleń/warsztatów z zakresu CNC w nowoczesnym ośrodku szkoleniowym. Dodatkowo nagrano 6 tzw. webcastów, które następnie udostępniono na stronie internetowej projektu.

Dużą atrakcją projektu jest udostępniona od września 2013 roku możliwość uczestnictwa w praktykach, których część (50%) odbywałaby się na terenie Austrii. Nowa formuła praktyki przewiduje jej podział na dwie części: 40h na terenie Polski oraz drugie 40h w jednym

z wybranych austriackich przedsiębiorstw sektora meblowego oraz drzewnego. W ramach tego działania nawiązano współpracę z Austriackim Instytutem Promocji Gospodarczej (WIFI Austria). Jest to największe austriacka firma szkoleniowa działająca w obszarze szkolenia zawodowego.

W związku z napotkanymi barierami oraz podjętymi środkami zaradczymi, za zgodą Instytucji Pośredniczącej II stopnia, realizacja projektu została przedłużona – termin realizacji projektu ustalono na 31.12.2014 roku.

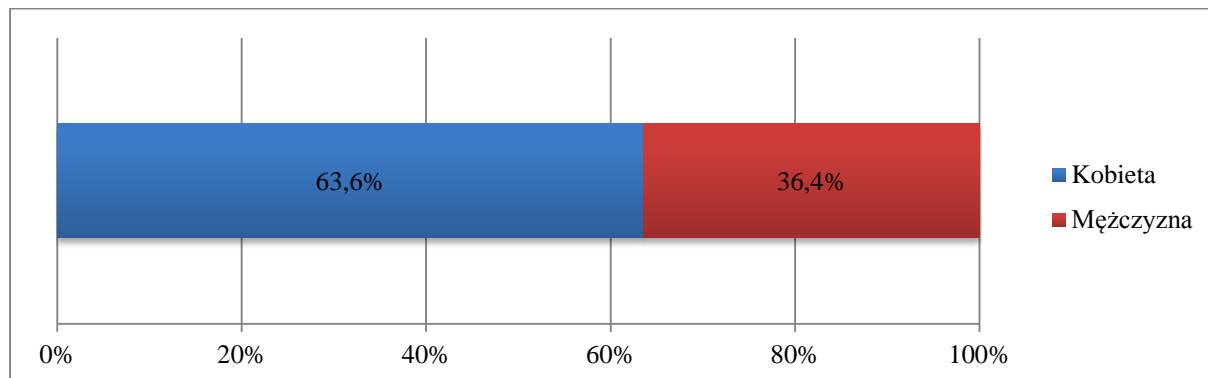
## 4.2 Zrealizowane kursy oraz uczestnicy projektu

W ramach projektu „Polska meblami stoi” do 31.01.2014 roku zrekrutowano 6 grup warsztatowo-szkoleniowych oraz zrealizowano tyleż samo warsztatów – 5 w formie tradycyjnej, zaś jeden drogą elektroniczną (szkolenie e-learningowe). Możliwość uczestnictwa w szkoleniu drogą elektroniczną stanowiło również modyfikację stanowiącą udogodnienie dla uczestników, którzy nie mieli możliwości uczestnictwa w tradycyjnej formie warsztatów. Uczestnicy wspomnianych grup, zgodnie z harmonogramem projektu oraz przewidzianymi działaniami, odbyli również praktyki w przedsiębiorcach branży drzewno-meblarskiej. W wyniku modyfikacji projektu - od II półrocza 2014 – warsztaty/szkolenia stały się działaniem nieobowiązkowym.

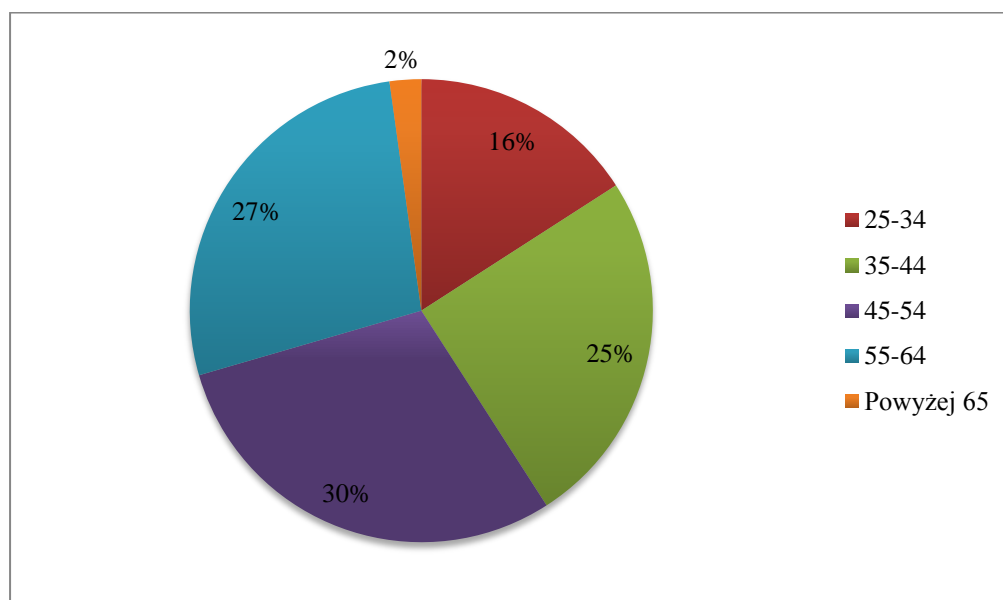
GRUPA	KOD SZKOLE- NIA	LICZBA UCZESTNIKÓW	ROK
Grupa 1	<i>PMS.EDU.01E</i>	7 osób	2012
Grupa 2	<i>PMS.EDU.02E</i>	10 osób	2013
Grupa 3	<i>PMS.EDU.03E</i>	8 osób	2013
Grupa 4	<i>PMS.EDU.04E</i>	5 osób	2013
Grupa 5	<i>PMS.EDU.05E</i>	6 osób	2013
Grupa 6 e-learning	<i>Grupa e-learning</i>	9 osób	2013
<b>łącznie</b>		<b>45</b>	

### 4.3 Wyniki badań ilościowych ewaluacji I etapu projektu

Wykres 1. Rozkład procentowy populacji wg płci



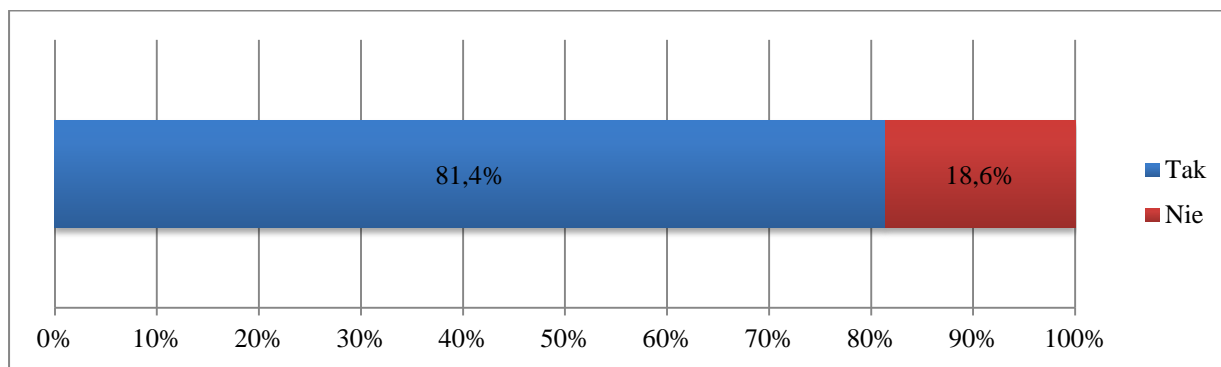
Wykres 2. Rozkład procentowy populacji wg przedziałów wiekowych



Szkolenie modułowe jest to technika nauczania, która składa się z tzw. jednostek modułowych, które odpowiadają różnym rodzajom zadań. W ramach tego typu nauczania łączona jest teoria z praktyką, dzięki czemu uczestnik szkolenia w jego trakcie pozyskuje umiejętności praktyczne.

Na etapie badania ankietowego prowadzone z przyszłymi uczestnikami projektu, jeszcze przed rozpoczęciem warsztatów oraz praktyk (ewaluacja ex-ante) respondentów zapytano o to, czy znają oni istotę techniki nauczania zwanej szkoleniem modułowym.

Wykres 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie o znajomość specyfiki szkolenia modułowego

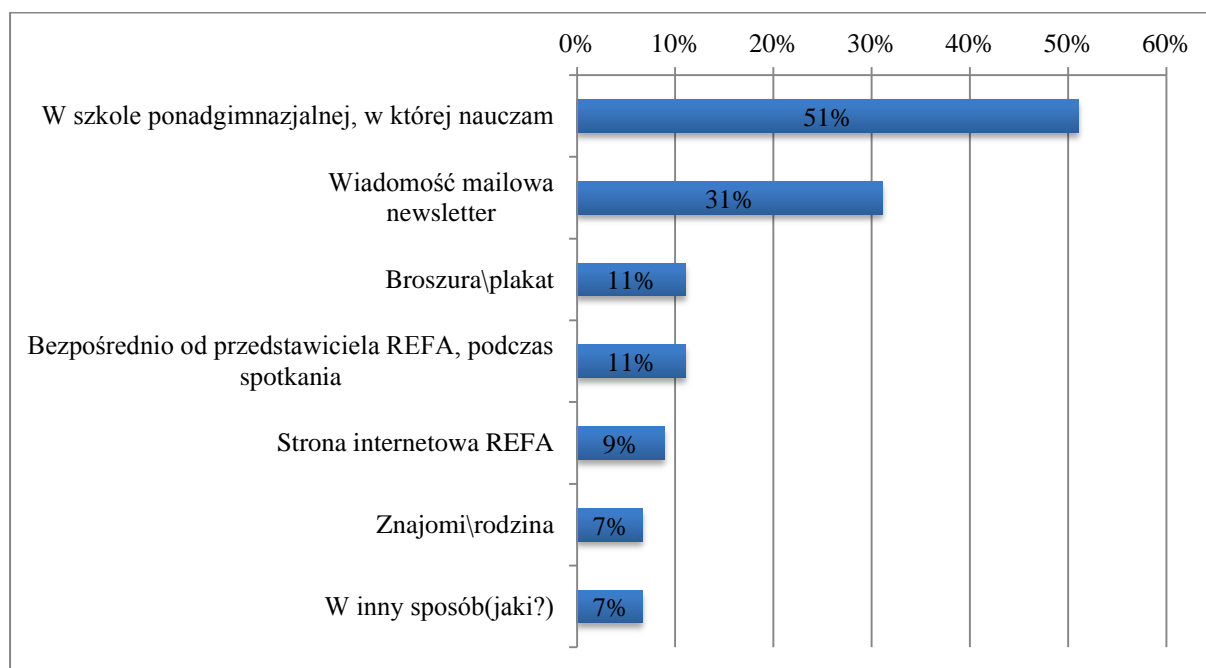


Zdecydowana większość badanych (81,4%) uczestników twierdzi, że jest zaznajomiona z istotą szkolenia modułowego. Oznacza to, że na przestrzeni swojej edukacji lub pracy zawodowej musieli spotkać się z rzezoną techniką nauczania. Jednak nie oznacza to, że sami kiedykolwiek stosowali ją w swojej pracy dydaktycznej. Dlatego też badanych, którzy odpowiedzieli pozytywnie na pytanie o znajomość zasad szkolenia modułowego zapytano, czy stosowali oni je w ramach swojego nauczania.

Okazuje się, że większość badanych, którzy wiedzą na czym polega specyfika szkolenia modułowego, nie stosowała go w trakcie swojej pracy dydaktycznej. Łącznie 69,5% respondentów nie praktykowało tego sposobu nauczania, ale 30,6% badanych wyraziło chęć zastosowania go w przyszłości. Tylko 8,3% spośród nauczycieli, którzy wzięli udział w projekcie zadeklarowało stosowanie techniki szkolenia modułowego w swojej pracy, natomiast 22,2% stosowało go w przeszłości, jednak nie kontynuuje tej praktyki.

Kwestią, która została poruszona w ramach ankiety I fali (po zakończeniu szkolenia) było źródło, za pomocą którego uczestnicy projektu dowiedzieli się o realizowanym projekcie. Respondentom zadano pytanie o to, skąd dowiedzieli się o możliwości wzięcia udziału w przedsięwzięciu realizowanym przez Stowarzyszenie REFA Wielkopolska. Wykres nr 4 stanowi wizualizację rozkładu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 4. Źródła informacji o możliwości uczestnictwa w projekcie

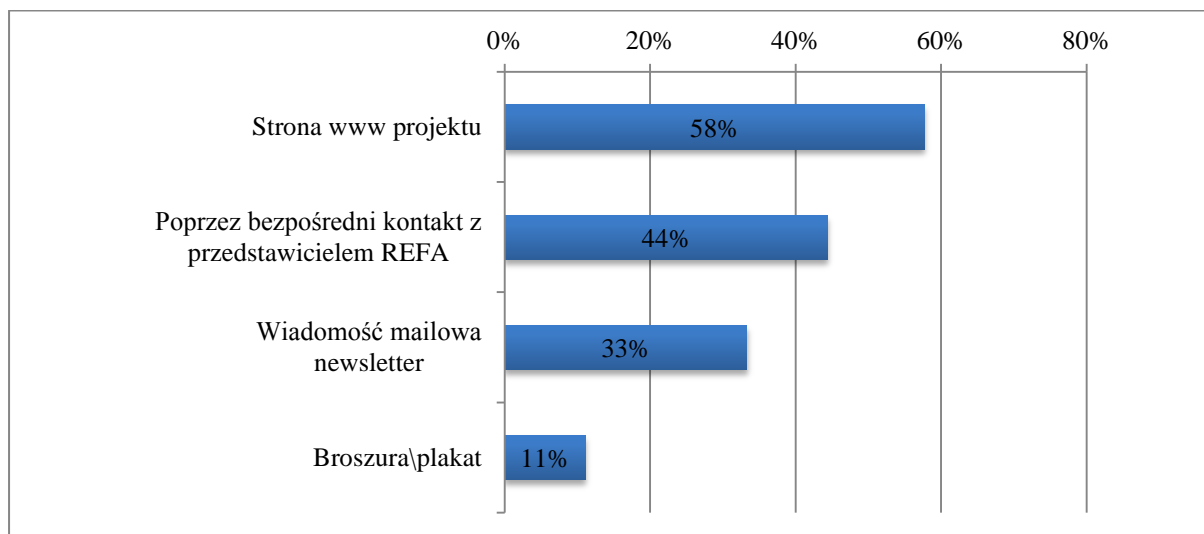


Pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru, dlatego też suma wskazań nie jest równa 100%. Największa grupa badanych, bo 51%, o realizowanym projekcie oraz możliwości wzięcia w nim udziału dowiedziała się ze szkoły ponadgimnazjalnej, w której nauczają. 31% badanych z pierwszą informacją na temat projektu spotkała się poprzez wiadomość mailową (lista mailingowa, newsletter). Broszura oraz plakat, a także informacje przekazywane bezpośrednio przez przedstawiciela Stowarzyszenia wskazane zostały przez 11% badanych. Najmniej osób o projekcie dowiedziało się ze strony internetowej REFA oraz od znajomych czy rodziny (po 7%).

Dodatkowymi źródłami, z których respondenci dowiedzieli się o projekcie, a które wskazali, były: gazeta branżowa przemysłu drzewnego, strona internetowa Kuratorium w Bydgoszczy, GPD.

Opisana powyżej kwestia dotyczyła pierwszej informacji o projekcie, jaka dotarła do uczestników. Nieco inną kwestią jest czerpanie szczegółowych informacji o projekcie, w trakcie lub po podjęciu decyzji o udziale, a także w trakcie uczestnictwa w działaniach projektowych, jakimi są szkolenia oraz praktyki. Okazuje się, że w tym wypadku największej osób korzystało ze strony internetowej projektu (58%).

Wykres 5. Źródła szczegółowych informacji na temat projektu



W późniejszym etapie zaangażowania uczestników w projekt, głównymi źródłami informacji szczegółowych są: strona internetowa projektu (58%), informacje uzyskane bezpośrednio od realizatora projektu (44%) oraz wiadomości przesyłane drogą elektroniczną (33%). Jest to uzasadnione, ponieważ w momencie zaangażowania i podjęcia decyzji o uczestnictwie

w projekcie, beneficjenci poszukują informacji bezpośrednio w instytucji organizującej przedsięwzięcia, która stanowi zaufane źródło.

Na podstawie powyższych wyników można wysnuć wniosek, że pierwszy komunikat mający charakter informujący o istnieniu projektu i możliwości uczestnictwa, najczęściej trafia do potencjalnych uczestników – populacji nauczycieli zawodu – poprzez ich zakład pracy oraz wiadomość mailową. Mniejsze znaczenie mają takie narzędzia komunikacji jak materiały promocyjne (broszury, plakaty), strona www czy spotkanie z przedstawicielem lub znajomi/rodzina. Dlatego też w kontekście powyższych wyników można wysnuć wniosek na przyszłość, że na etapie promocji warto nawiązać kontakt z dyrekcjami szkół, liderami zmian – osobami, które są w stanie przekazać komunikat szerszemu gronu odbiorców z grupy docelowej. Natomiast na etapie zaangażowania potencjalnego beneficjenta oraz rzeczywistego uczestnictwa w projekcie respondenci szukali informacji w zaufanych źródłach, czyli u samego realizatora. Dlatego też bardzo ważna na tym etapie jest sprawność i przejrzystość komunikacji na linii instytucja-beneficjent.





Respondentom zadano pytanie o to, jakie były powody ich decyzji o wzięciu udziału w projekcie. Pytanie miało charakter otwarty, dlatego też badani mieli pełną dowolność w sformułowaniu odpowiedzi. W treści pytania znalazła się prośba, aby każdy z uczestników podał co najmniej dwa najważniejsze powody. Następną tabelą zawiera kategorie powodów uczestnictwa w projekcie, które zostały przedstawione w kolejności według częstości wskazań.

**Tabela 5. Motywacja do uczestnictwa w projekcie**

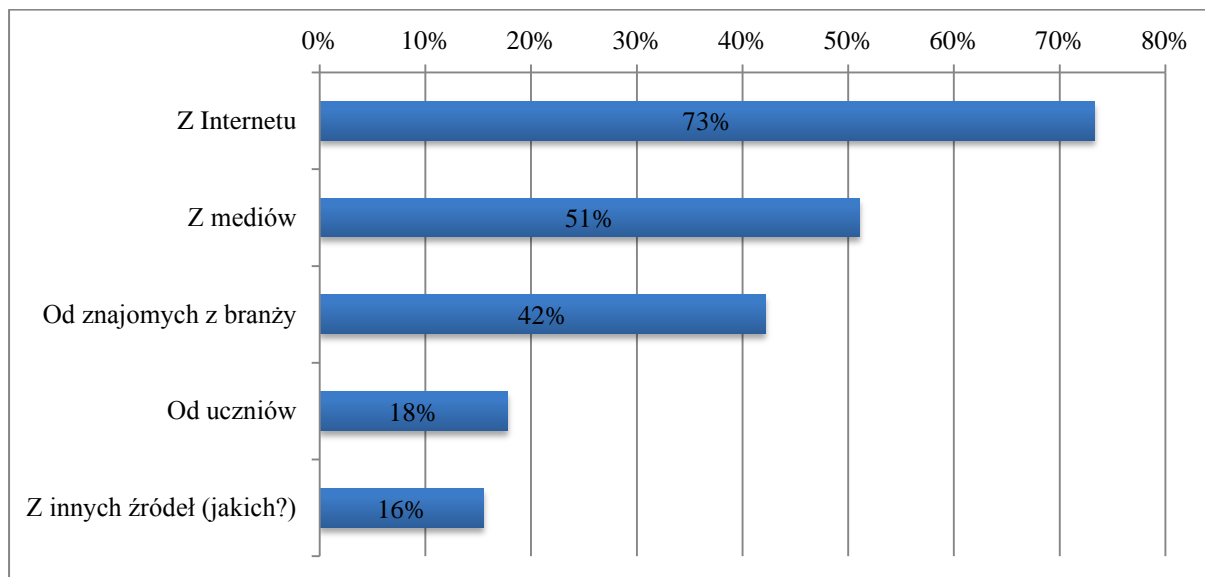
KATEGORIA
<p><b>1. Uaktualnienie wiedzy, poznanie innowacji technologicznych stosowanych w przemyśle meblarsko-drzewnym. Zapoznanie się z obecnymi trendami w branży.</b></p> <p>Respondenci będący nauczycielami zawodu przyznają, że uczestnictwo w projekcie było dla nich okazją do zaktualizowania swojej wiedzy, pogłębienia jej o nowości technologiczne, które wprowadzone zostały po zakończeniu ich edukacji/pracy.</p>
<p><b>2. Możliwość odbycia praktyk w zakładzie produkcyjnym.</b></p> <p>Badani wyrazili opinię, że możliwość skonfrontowania nauczanych przez nich treści z praktyką stosowaną obecnie w zakładach produkcyjnych umożliwiło im zdobycie wiedzy niezbędnej do efektywnej działalności dydaktycznej. Dzięki praktykom zaktualizowali oni swoją wiedzę, a także wzbogacili umiejętności, co zaowocowało ulepszeniem warsztatu pracy nauczyciela.</p>
<p><b>3. Poszerzenie wiedzy z zakresu konkretnych dziedzin: logistyki, wzornictwa, maszyn CNC.</b></p> <p>Wielu respondentów wskazywało na możliwość poszerzenia własnej wiedzy w konkretnych dziedzinach związanych z przemysłem meblarskim. Ten aspekt projektu dawał szansę na zdobycie nowych umiejętności z zakresu dziedzin, które wchodziły w zakres zainteresowań nauczycieli.</p>
<p><b>4. Podwyższenie własnych kompetencji zawodowych, zwiększenie szans na awans.</b></p> <p>Uczestnicy projektu jako efekt, który również miał wpływ na decyzję o uczestnictwie w projekcie wskazywali fakt podniesienia własnych kwalifikacji zawodowych. Udział w projekcie, który daje możliwość zaktualizowania wiedzy, świadomość trendów oraz odbycie praktyki, stanowi bardzo wartościowe działanie służące samodoskonaleniu w profesji nauczyciela zawodu.</p>

Źródło: Badanie ankietowe.

Znajomość aktualnych trendów na rynku pracy w przypadku profesji nauczyciela zawodu jest bardzo istotnym elementem wpływającym na jakość jego pracy dydaktycznej. Nauczyciele, którzy przygotowują przyszłą kadrę branży meblarskiej powinni być świadomi tego, jakie oczekiwania mają pracodawcy rzeczony gałęzi przemysłu. Dlatego też re-

spondentom zadano pytanie o to, z jakich źródeł czerpią oni wiedzę na temat bieżącej sytuacji i potrzeb rynku pracy branży meblowej.

**Wykres 6. Źródła informacji na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy branży meblowej**



Głównym źródłem informacji dla badanych nauczycieli jest sieć (73%). Chodzi tutaj o portale tematyczne, poświęcone branży meblowo-drzewnej, fora dla osób z branży, raporty z badań czy publikowane statystyki. Również ponad połowa badanych (51%) wskazuje media jako źródło informacji o bieżących trendach na rynku pracy. Jest to bardzo szeroka kategoria, która zawiera szereg mediów, ale można przyjąć, że w tym wypadku chodzi głównie o gazety branżowe.

Ważnym kanałem komunikacyjnym, dzięki któremu badani dowiadują się o bieżącej sytuacji są „znajomi z branży” (42%). Kategoria ta obejmuje osoby z otoczenia respondentów, którzy również działają w branży meblowej (znajomi napotkanie w trakcie własnej ścieżki edukacyjnej) oraz zainteresowani (specjaliści, inni nauczyciele). Okazuje się, że najmniej respondentów czerpie rzeczony informacje od swoich uczniów (18%). Badani wymieniali również inne źródła, takie jak: urząd pracy, szkolenia zawodowe, targi, wizyty w zakładach pracy, współpraca z firmami meblowymi, foldery reklamowe w szkołach.

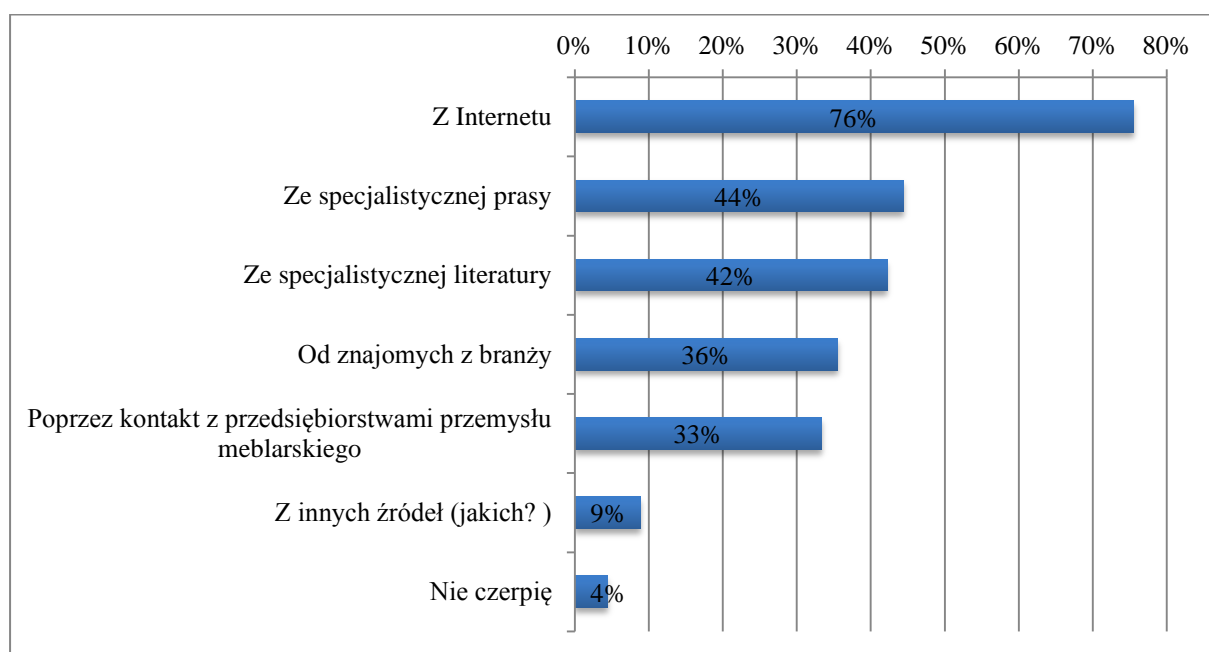
Kolejna kwestia, która została poruszona podczas badania ankietowego, związana jest z najczęściej wskazywaną motywacją podjęcia decyzji o uczestnictwie w projekcie: możliwością aktualizowania swojej wiedzy. Ciągłe doszkalanie, nawet we własnym zakresie, oraz pogłębianie swojej wiedzy o innowacje technologiczne stanowi warunek konieczny efektywnego przygotowywania przyszłej kadry przemysłu meblowego. Dlatego też re-

spondentom zadano pytanie o to, jak często aktualizują oni swoją wiedzę o wspomnianym obszarze.

Większość badanych deklaruje, że stara się ze swoją wiedzą na temat nowinek technicznych w dziedzinie meblowo-drzewnej podążać na bieżąco, jednak nie określa częstotliwości działań z tym związanych. Według nich aktualizacja wiedzy dokonuje się u nich według aktualnych potrzeb. Dwie osoby określiły, że starają się doksztalać średnio raz na pół roku, zaś jedna osoba czyni to we własnym zakresie raz na dwa tygodnie.

Jeżeli chodzi o źródła wiedzy na temat nowych rozwiązań technologicznych to następujący wykres przedstawia rozkład procentowy wskazań.

**Wykres 7. Źródła wiedzy na temat innowacji technologicznych**



Również w tym przypadku najczęściej osób korzysta z wiedzy znajdującej się w Internecie (76%). Ze specjalistycznej prasy korzysta 44% badanych nauczycieli, zaś z literatury niewiele mniej, bo 42%. Jak się okazuje, aż 98% nauczycieli deklaruje, że pod wpływem aktualizowanej wiedzy modyfikuje treść swojego nauczania.

Niepokojącym znakiem jest fakt, że wśród badanych znalazły się osoby, które w ogóle nie poszukują informacji na temat nowości technologicznych (4%).

Uczestnicy projektu zostali poproszeni o wystawienie oceny poszczególnym aspektom szkoleń/warsztatów, na których mieli okazję uczestniczyć w ramach przedsięwzięcia.

Ocenie podlegały 4 główne płaszczyzny: materiały szkoleniowe, organizacja warsztatów, ocena prowadzącego oraz metodyka nauczania rozumiana jako szkolenie modułowe.

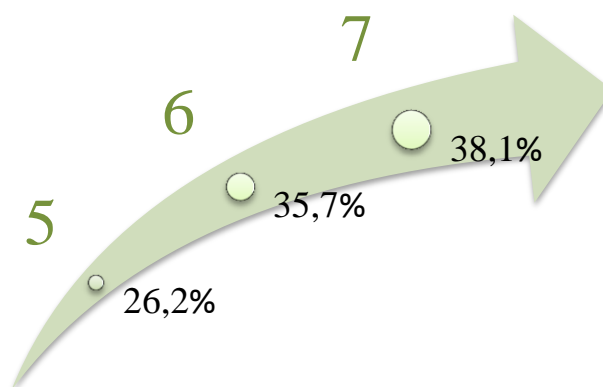
**Tabela 6. Ocena płaszczyzn szkoleń/warsztatów**

PŁASZCZYZNY	OCENA
<b>1. Materiały szkoleniowe</b>	<b>4,79</b>
1.1. Przydatność – rozumiana jako przydatność w pracy zawodowej	4,64
2.1. Jakość	4,80
3.1. Zrozumiałość	4,86
4.1. Forma/przystępność	4,89
5.1. Ciekawość – rozumiana jako zainteresowanie tematyką prowadzonego szkolenia	4,84
<b>2. Organizacja warsztatów</b>	<b>4,76</b>
1.2. Warunki lokalowe/przygotowanie pomieszczeń, w których odbywały się warsztaty	4,83
2.2. Organizacja zajęć/logistyka (dostosowanie pory dnia, miejsca warsztatów)	4,87
3.2. Wyżywienie/zakwaterowanie	4,44
4.2. Opieka w trakcie szkolenia	4,90
<b>3. Ocena prowadzącego</b>	<b>4,93</b>
1.3. Wiedza prowadzącego/prowadzącej z zakresu tematycznego prowadzonych zajęć	4,98
2.3. Umiejętności dydaktyczne prowadzącego/prowadzącej	4,93
3.3. Jakość prezentacji materiału	4,95
4.3. Zrozumiałość wypowiedzi prowadzącego/prowadzącej	4,98
5.3. Zachęcanie do dyskusji i zadawania pytań	4,95
6.3. Przystępność przekazywanej wiedzy	4,90
7.3. Przydatność przygotowanych ćwiczeń	4,83
8.3. Sposób przekazywania wiedzy	4,91
<b>4. Metodyka nauczania – szkolenie modułowe</b>	<b>4,78</b>

1.4. Przydatność – rozumiana jako przydatność w pracy zawodowej	4,70
2.4. Skuteczność – rozumiana jako efektywność w przyswajaniu wiedzy i umiejętności	4,85
3.4. Forma szkolenia opartego na trzech częściach: wykład, ćwiczenia, dyskusja	4,88
4.4. Jakość	4,68
5.4. Ciekawość	4,69
6.4. Zrozumiałość prowadzonych szkoleń	4,89
<b>5. Ogólna ocena szkolenia</b>	<b>4,87</b>

Po zakończeniu szkoleń/warsztatów, w toku wypełniania ankiety uczestnicy zostali poproszeni o ocenę na 7-stopniowej skali satysfakcji z udziału w rzeczonym działaniu projektowym. Wszyscy respondenci ocenili swoje poczucie zadowolenia za pomocą trzech najwyższych wartości (5-7).

**Wykres 8. Ocena satysfakcji ze szkoleń/warsztatów**



Na podstawie odpowiedzi badanych można uznać, że uczestnicy szkoleń/warsztatów odczuli satysfakcję z udziału we wspomnianym działaniu. Średnia ocena satysfakcji wyniosła 6,12. Najwięcej osób wskazywało najwyższy poziom satysfakcji (38,1%).

Badani uczestnicy zostali poproszeni o podzielenie się swoimi sugestiami na temat dopasowania treści szkoleń do ich potrzeb – czego było za dużo oraz o jakie treści przydałoby się wzbogacić tematykę szkoleń. Jeżeli chodzi o pierwszą kwestię, to respondenci nie potrafili wskazać treści zbędnych.

Biorąc pod uwagę drugie pytanie o sugestie modyfikacji treści badani wyrazili swoje zdanie na ten temat. Należy zaznaczyć, że każda z wypowiedzi stanowi wyrażenie su-

biektywnego zdania i może być podyktowana osobistymi zainteresowaniami. Wymienione treści, o które powinny zostać uzupełnione szkolenia/warsztaty, tak aby były użyteczniejsze:

- Konstruowanie programów nauczania,
- Kursy z programów graficznych, przydatnych w przemyśle meblowo-drzewnym,
- Więcej zajęć z programów komputerowych przydatnych w przemyśle meblowo-drzewnym, opartych na zadaniach praktycznych, np. wykorzystanie metod komputerowych w projektowaniu konstrukcji, wzorów.

Wymienione powyżej treści stanowią element subiektywnych odczuć wynikających z potrzeb uczestników szkoleń. Należy jednak pamiętać, że długość trwania szkolenia nie pozwala na obszerne rozwinięcie rzeczonych tematów – możliwe jest tylko wprowadzenie kursantów w dany obszar. Są one zbyt rozległe, aby umożliwić dogłębne ich poznanie uczestnikom podczas parodniowych szkoleń.



Drugim działaniem projektowym, w którym po szkoleniach/warsztatach uczestniczyli nauczyciele były praktyki w zakładach z branży meblowo-drzewnej na terenie całej Polski. Po zakończeniu praktyk uczestnicy projektu zostali poproszeni o wypełnienie ankiety, w której znalazły się między innymi pytania o ocenę poszczególnych płaszczyzn odbytych praktyk.

**Tabela 7. Ocena praktyk**

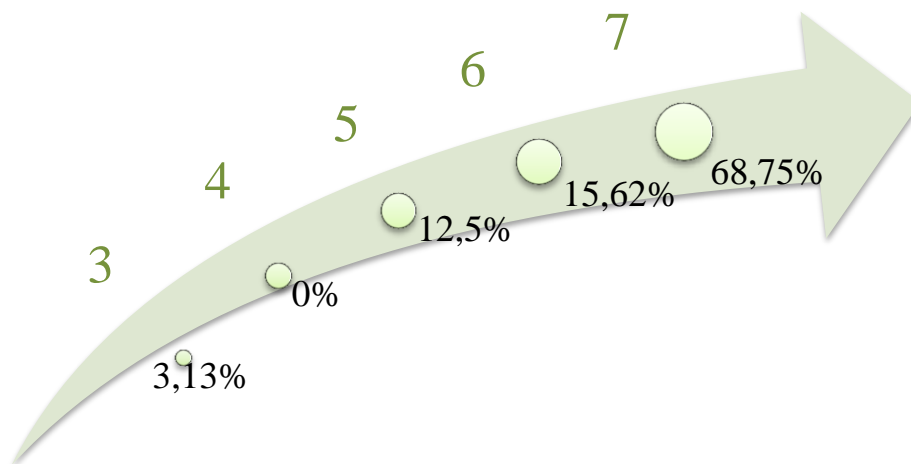
PŁASZCZYZNY	OCENA
<b>1. Program praktyk</b>	<b>4,7</b>
1.1. Przydatność – rozumiana poprzez dostarczenie praktycznej wiedzy, która będzie użyteczna w lepszym przygotowaniu Pana/Pani uczniów do aktualnych wymogów pracodawców	4,64
2.1. Adekwatność – rozumiana jako dopasowanie do Pana/Pani potrzeb jako nauczyciela zawodu	4,39
3.1. Zrozumiałość	4,89
4.1. Forma/przystępność	4,83
5.1. Ciekawość (np. elementy, które zaskoczyły podczas praktyk)	4,75
<b>2. Organizacja praktyk</b>	<b>4,85</b>
1.2. Organizacja praktyk/logistyka	4,67
2.2. Opieka podczas praktyk	4,91
3.2. Współpraca z opiekunem praktyk	4,96
<b>3. Ogólna ocena praktyk</b>	<b>4,91</b>

Podobnie jak w przypadku oceny aspektów szkoleń/warsztatów, oceny praktyk uplasowały się na wysokim poziomie. Najlepiej oceniana była współpraca z opiekunem (4,96) oraz opieka podczas praktyk (4,91). Najniższą, choć również wysoką ocenę, otrzymał aspekt związany z dopasowaniem do potrzeb beneficjentów jako nauczycieli zawodu.

Analogicznie do ankiety wypełnianej po szkoleniu/warsztatach, w kwestionariuszu po praktykach uczestnicy zostali poproszeni o zaznaczenie na 7-stopniowej skali poziomu swojej satysfakcji. Jak się okazuje wśród badanych znalazła się osoba, które jest umiar-

kowanie usatysfakcjonowana z przebytych praktyk. Wykres nr 10 stanowi przedstawienie wizualne wskazań respondentów.

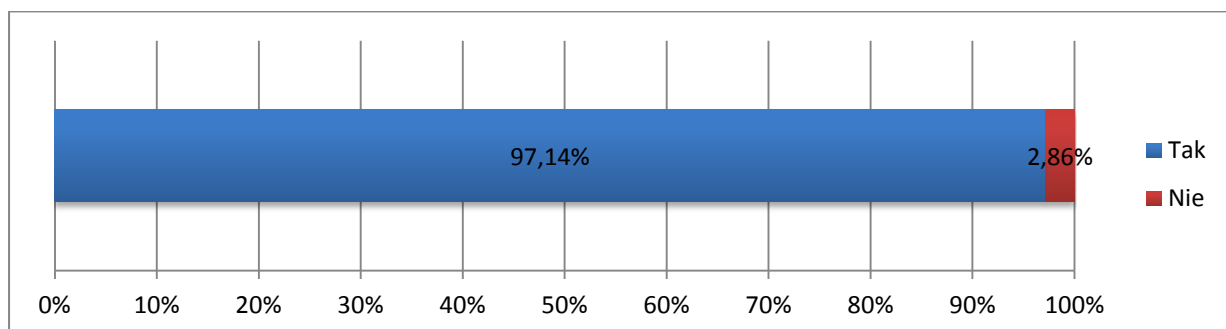
**Wykres 9. Satysfakcja z praktyk**



Na pytanie, czy praktyki pozwoliły uczestnikowi projektu zweryfikować przekazywaną wiedzę pod kątem realnych warunków w przemyśle meblarskim, aż 88,9% respondentów odpowiedziało twierdząco. Oznacza to, że wspomniane działanie projektowe w bardzo dużym stopniu osiągnęło swoje cele. Zadaniem praktyk było bowiem zaktualizowanie wiedzy nauczycieli oraz zapoznanie ich z realnymi warunkami panującymi obecnie w przedsiębiorstwach przemysłu meblowego.

Badanym nauczycielom zadano również pytanie o to, czy w związku z wiedzą oraz umiejętnościami jakie uzyskali w ramach odbytych praktyk będą przez nich wykorzystywane w przyszłości w ramach nauczania.

**Wykres 10. Odpowiedź na pytanie o wykorzystania zdobytych wiedzy i umiejętności podczas pracy dydaktycznej**



Prawie wszyscy respondenci potwierdzają, że podczas swojej pracy dydaktycznej będą wykorzystywać wiedzę oraz umiejętności zdobyte na praktykach. Dzięki temu ich nau-





czenie stanie się bardziej dopasowane do potrzeb i pożyteczniejsze dla uczniów – przyszłej kadry branży meblowej.

Jeżeli chodzi o sposoby wykorzystania praktyk w modyfikacji swojego nauczania, badani wymieniają następujące działania:

- Wykorzystanie pozyskanych materiałów jako środków dydaktycznych na lekcjach teoretycznych (dokumentacja praktyczna, statystyki, projekty),
- Poświęcenie paru lekcji na tematy związane z praktycznym funkcjonowaniem firm (nabór pracowników, struktura firmy); przedstawianie wymagań przyszłych pracodawców, potrzeb firm, możliwości rozwoju i awansu w formie prezentacji i dyskusji,
- Nauczanie za pomocą obrazowania konkretnymi przykładami (case studies), doświadczonymi podczas praktyk,
- Organizacja wycieczki do fabryki mebli,
- Przekazanie najnowszych trendów w produkcji mebli; zapoznanie uczniów z nowymi technologiami.

## 4.4 Wyniki badań jakościowych pierwszego etapu ewaluacji

### 4.4.1 Wyniki badania jakościowego

W ramach I etapu ewaluacji przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione z uczestnikami projektu. Dobór respondentów odbywał się na podstawie tematów modułów szkoleniowych – z każdego zakresu przebadano po 2 respondentów.

**Tabela 8. Liczba respondentów IDI ewaluacji I etapu projektu**

TEMATYKA SZKOLENIA	LICZBA RESPONDENTÓW
1. Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców	2
2. Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy	2
3. Zarządzanie procesami pracy - analiza i kształtowanie stanowisk pracy	2
4. Planowanie zasobów - gospodarka materiałowa	2
5. Planowanie zasobów - gospodarowanie zdolnościami produkcyjnymi	
6. Technologia - nowoczesne rozwiązania w technologii wyrobów i materiałów	2
7. Grupa e-learningowa	2
<b>Łącznie</b>	<b>12</b>

Należy zaznaczyć, że opinie wyrażane przez respondentów w trakcie indywidualnych wywiadów pogłębionych stanowią subiektywne stanowiska uczestników projektu i są oparte na indywidualnych potrzebach, doświadczeniach. Dlatego też analizując wypowiedzi badanych trzeba weryfikować poglądy i brać pod uwagę czynniki obiektywne, takie jak cele projektu oraz aktualne trendy na rynku pracy (oczekiwania przedsiębiorców).

### 4.4.2 Satysfakcja ze szkoleń/warsztatów

Wszyscy respondenci wyrazili zadowolenie z uczestnictwa w szkoleniu/warsztatach. Badani potwierdzali, że ich satysfakcja jest spowodowana możliwością uzupełnienia swojej wiedzy o informacje na temat innowacji technologicznych. Bez wątplenia na zadowolenie ze szkolenia/warsztatu ma również wysoka ocena jego jakości:



*„Tak, jestem bardzo usatysfakcjonowany z uczestnictwa w szkoleniu, było na wysokim poziomie. Szkolenie pozwoliło mi zdobyć cenną wiedzę o nowoczesnych technologiach, o nowoczesnych centrach obróbczych. Imponuje mi to, że w ten projekt były zaangażowane firmy wiodące na rynku”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców*

*„Jesteśmy bardzo usatysfakcjonowani z uczestnictwa w szkoleniach, odbyły się one na bardzo wysokim poziomie organizacyjnym”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Technologia - nowoczesne rozwiązania w technologii wyrobów i materiałów*

Dwie osoby, które generalnie były zadowolone z uczestnictwa w projekcie, zastrzegły, że co do tematyki szkolenia, w którym akurat brały udział, mają „mieszane uczucia”. Powodem takiego stanu rzeczy jest ich niepewność co do adekwatności tematyki szkolenia do profilu przedmiotu ich nauczania:

*To znaczy generalnie można by powiedzieć, że tak (o satysfakcji). Natomiast uważam, że to szkolenie jak gdyby troszeczkę odbiegało od tego co żeśmy sobie my wyobraziły, dlatego, że nie dotyczyło przede wszystkim branży meblarskiej i jak gdyby myślę, że to dlatego było przede wszystkim sprzeczne z tym czego oczekiwaliśmy.*

*Respondentka, uczestniczka szkolenia Planowanie zasobów - gospodarka materiałowa*

Szczegółową tę myśl rozwija druga respondentka, która brała udział w tym samym szkoleniu. Według nich sam program szkolenia był związany z logistyką, z zakresu której treści oczekiwano. Jednak w praktyce, w opinii dwóch uczestniczek, za dużo było treści związanych z kwestiami technicznymi produkcji.

*Program szkolenia jak najbardziej był związany z działem logistyki czyli z gospodarką materiałową, jak się planuje zasoby. Natomiast de facto na samym szkoleniu była mowa o samej obróbce meblarskiej, o sklejkach, o tym, czym my jako logistycy w ogóle się nie zajmujemy...*

*Respondentka, uczestniczka szkolenia Planowanie zasobów - gospodarka materiałowa*

Jak obrazują powyższe wypowiedzi respondentek, według ich subiektywnego zdania szkolenia, z których miały okazję skorzystać, pomimo, że dobrze oceniane, nie odpowiadały ich potrzebom jako nauczycielek przedmiotów zawodowych. Należy jednak wziąć pod uwagę, że projekt poświęcony jest branży meblowej, dlatego też treści w bloku po-

święconym logistyce oparte były na przykładach zaczerpniętych z tejże branży. Ponadto założenia projektu oparte zostały o oczekiwania przedsiębiorców z branży jako potencjalnych przyszłych pracodawców uczniów uczestników szkoleń. Dlatego też z tej perspektywy istotne było wprowadzenie nauczycieli szerszych przedmiotów dotyczących przemysłu meblarskiego, jednak nie stricte tylko z nim związanych, w obszar procesu produkcji.

Pomimo pojawienia się powyższej opinii w przypadku dwóch respondentek, większość badanych nie wspominała o problemie. Respondenci byli większością zgodni co do tego, że szkolenia realizowane w ramach projektu spełniły ich oczekiwania jako nauczycieli zawodu.

#### **4.4.3 Ocena przydatności treści przekazywanych na szkoleniach/warsztatach**

Podczas rozmów z uczestnikami projektu poruszono kwestię przydatności przekazywanych na szkoleniach/warsztatach treści – czy to, czego respondenci dowiedzieli się podczas szkoleń zostanie przez nich wykorzystane w pracy zawodowej. Podczas wywiadów wymieniono następujące sytuacje zastosowania nabytej wiedzy:

- podczas konstruowania programu do nauczania w zawodzie technik technologii drewna, stolarz, tapicer,
- opracowywania recenzji zawodów: tapicer, cieśla i pokrewne,
- formułowania pytań egzaminacyjnych zawodów odnoszących się i związanych z produkcją mebli,
- układania ćwiczeń z uczniami,
- nawiązywania kontaktów: placówka edukacyjna – pracodawcy w zakresie pozyskiwania praktyk dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych i techników, towarzysze szkoleń,
- wykorzystywania materiałów dydaktycznych pozyskanych na szkoleniach/ warsztatach.

Poniżej znajdują się wybrane cytaty, wizualizujące wymienione przykłady:

*„Część szkoleniowa dotyczyła nowoczesnych rozwiązań w technologii wyrobów materiałów. Prowadzący był bardzo dobrze przygotowany, dzielił się z nami dużą ilością materiałów, przekazał nam dużo istotnych informacji na temat nowych systemów, modułu*



*ulepszania czasu pracy pracownika, nowoczesnych rozwiązań (...) Nabytą wiedzę będziemy wykorzystywać na własnych warsztatach stolarskich z uczniami”.*

Respondent, uczestnik szkolenia *Technologia - nowoczesne rozwiązania w technologii wyrobów i materiałów*

*„Dodatkową wartością dodaną jest to, że utrzymujemy kontakty z tymi uczestnikami szkoleń, wymieniamy doświadczenia, wprowadzamy elementy ze szkoleń do własnego nauczania, tworząc programy autorskie wręcz i innowacje pedagogiczne”.*

Respondentka, uczestniczka szkolenia *Technologia - nowoczesne rozwiązania w technologii wyrobów i materiałów*

*„(...) zajęcia bardzo ciekawie prowadzone, swoboda i kreatywność prowadzącego i uczestników, no i te trendy, które były poruszane – przyczyniły się do tego, że jesteśmy na bieżąco i bardziej perspektywistycznie myślący i przekazujący uczniom to, co jest w tej chwili na rynku w tym zakresie”.*

Respondent, uczestnik szkolenia *Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy*

Wśród wypowiedzi respondentów znalazła się również opinia, że wiedza zdobyta na szkoleniach/warsztatach zostanie wykorzystana, ale z uwagi na ograniczenia techniczne związane z ubogim zapleczem szkoły, tylko w formie teoretycznej:

*„Tak, ale tylko teoretycznie, dlatego że to co nam praktycznie pokazywali nie jestem w stanie pokazać ani przeszkolić (...) w szkole perspektywy wykorzystania większości tych rzeczy są niewielkie, bo takiego sprzętu jak na szkoleniach mieli instruktorzy to my nie mamy(...)”.*

Respondent, uczestnik szkolenia *Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców*

Podsumowując kwestię użyteczności szkoleń/warsztatów można wysnuć wniosek, że każdy uczestnik ocenia przekazywane treści pozytywnie, a sposób prowadzenia szkoleń profesjonalnie. Badania deklarują, że wiedza i umiejętności zdobyte podczas warsztatów będą przez nich wykorzystywane podczas nauczania, jednak znajdują się osoby, które widzą przeszkody związane z ograniczonym zapleczem technicznym szkoły. Może to istotnie ograniczać wdrożenie efektywnego przekazywania wiedzy, które w podobnym przypadku musi opierać się tylko na teoretycznym przekazie.

#### 4.4.4 Ocena jakości szkoleń/warsztatów oraz propozycje modyfikacji

Badanych uczestników szkoleń/warsztatów poproszono o ocenę jakości działania. Wszystkie wypowiedzi jawiły się w pozytywnym tonie – generalnie respondenci ocenili jakość szkoleń bardzo wysoko.

*„Jakość prowadzonych szkoleń była wysoka, nie ma żadnych słabych stron które mógłbym wymienić, nic bym nie zmieniał”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców*

*„Nie było słabych stron szkoleń, całość organizacyjnie na bardzo wysokim poziomie”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Technologia - nowoczesne rozwiązania w technologii wyrobów i materiałów*

Wszystkie wypowiedzi respondentów kształtowały się w podobnym tonie. Badani wypowiadali się o dobrej organizacji, a także profesjonalizmie osób prowadzących szkolenia/warsztaty:

*„Jeżeli chodzi o samego pana szkoleniowca, był to na pewno ekspert i pan, który fascynuje się przemysłem meblarskim i technologią oraz obróbką(...)”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Planowanie zasobów - gospodarka materiałowa*

Respondenci, którzy uczestniczyli w szkoleniach/warsztatach w ramach projektu „Polska meblami stoi” oceniają bardzo wysoko jakość szkoleń, zarówno w aspekcie organizacyjnym, jak i profesjonalności oraz przygotowania prowadzącego. Wyniki badań jakościowych w postaci wypowiedzi badanych stanowią potwierdzenie ocen sumarycznych, wystawionych przez respondentów w toku badania ankietowego.

#### 4.4.5 Satysfakcja z praktyk

Uczestnicy projektu podczas indywidualnych wywiadów pogłębionych, podobnie jak w przypadku szkoleń/warsztatów, wyrażali wysoką satysfakcję z uczestnictwa. Czynniki szczególnie wpływającymi na ich zadowolenie były:

- możliwość odbycia praktyk w prestiżowych przedsiębiorstwach branży meblowo-drzewnej,
- możliwość praktycznego zweryfikowania nauczanej teorii,
- możliwość doświadczenia innych, praktycznych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstwa.



Poniższe wypowiedzi obrazują wyrażane przez respondentów poglądy:

*„Jestem bardzo zadowolony z odbytych praktyk, bardzo mi imponowało, że mogę odbywać je w takim miejscu, że mogłem zobaczyć jak wszystko działa w praktyce w tak nowoczesnym przedsiębiorstwie, wśród profesjonalistów, że oprócz technicznych spraw przekonałem się jak w praktyce wykorzystywane są zasady zarządzania jakością, jak dba się o bezpieczeństwo w takim dużym zakładzie oraz jak w nim zostały rozwiązane zagrożenia ochrony środowiska”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców*

*„Poznaliśmy tam (na praktykach) cały proces technologiczny. Jesteśmy bardzo zadowoleni z odbytych praktyk”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Technologia - nowoczesne rozwiązania w technologii wyrobów i materiałów*

*„W skali 1 do 10 – to 10”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Planowanie zasobów - gospodarowanie zdolnościami produkcyjnymi*

Podsumowując, opinie wyrażane podczas wywiadów potwierdzają wysokie oceny udzielone podczas badania ilościowego. Respondenci pytani o satysfakcję naturalnie zaczęli rozmawiać o pozytywnych efektach, jakie dało im uczestnictwo w praktykach.

#### **4.4.6 Ocena przydatności praktyk**

Respondenci zapytani o przydatność praktyk, w swoich wypowiedziach opisywali wpływ zdobytego doświadczenia, wiedzy oraz umiejętności na ich pracę dydaktyczną. Badani podkreślają, że możliwość uczestnictwa w procesach produkcyjnych oraz doświadczenie praktycznego funkcjonowania zakładu z branży meblowej, wpłynęło na zwiększenie ich świadomości w tym zakresie. Twierdzą, że wiedza oraz umiejętności będą wykorzystywane w toku ich nauczania.

*„Jeśli chodzi o uczniów to mogę z nimi prowadzić nawet (teraz) dyskusje na tematy praktyczne i przekazywać im od strony praktycznej wiedzę, która może ich zainteresować poza zajęciami w szkole (...) A dla szkoły, to oczywiście podniesienie swoich kwalifikacji, podniesienie standardu nauczania, co jakby nie mówić, jest tu bardzo konieczne”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia e-learningowego*

*„Praktyki były naprawdę przydatne, pozwoliły zaktualizować moją wiedzę (...) będę przekazywał moim uczniom aktualną wiedzę i dzięki temu będą bardziej konkurencyjni na rynku pracy, bo na tym mi zależy – żeby po nauce u nas ci ludzie mogli znaleźć dobre zatrudnienie, a dzięki moim kontaktom z pracodawcami wiem czego ci pracodawcy potrzebują i mogę im odpowiednio wykształcić przyszłych pracowników”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców*

Oprócz korzyści praktycznych wynikających ze zdobytych podczas praktyk umiejętności oraz wiedzy, badani poruszyli również kwestię szansy nawiązania kontaktów branżowych, która przynajmniej w jednym wypadku została wykorzystana:

*„(...) zostaliśmy zaproszeni do współpracy ze szkołą, ale także do bardzo dogłębnego poznania poprzez praktykę techniki produkcji mebli i myślę, że w tym dziale zawodowym marketingu i organizacji reklamy też zostanie bardzo wykorzystana ta część praktyczna. Dlatego między innymi ten kontakt nie będzie skończony w tym roku, tylko będzie długofalowy”.*

*Respondentka, uczestniczka szkolenia Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy*

*„Tak, jak najbardziej zastosuję to w mojej szkole ponieważ ta część praktyczna, to co dla młodzieży często jest abstrakcją, będzie wykorzystywane poprzez wycieczki organizowane do tego zakładu oraz poprzez inne formy współpracy z tym zakładem”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy*

Podsumowując wypowiedzi na temat użyteczności praktyk można wysnuć wniosek, że każdy respondent podczas kontynuacji swojej pracy dydaktycznej będzie brał pod uwagę zdobytą wiedzę oraz doświadczenie poprzez modyfikację programu/sposobu nauczania oraz przekazywanej wiedzy pod kątem oczekiwań potencjalnych pracodawców. Dodatkowo, dla nauczycieli użyteczne będą nawiązane kontakty, które wykorzystywane będą w obszarze: wymiany informacji istotnych z punktu widzenia nauczania, organizacji wycieczek edukacyjnych do zakładów produkcyjnych.

#### **4.4.7 Ocena jakości praktyk**

Podobnie jak w przypadku szkoleń/praktyk, uczestnicy projektu bardzo wysoko oceniają jakość praktyk pod każdym względem:





*„(...) pan, który był odpowiedzialny za organizację naszych praktyk tam na miejscu (...) był jak najbardziej osobą kompetentną, pokazał nam jak gdyby całościowo co się dzieje w zakładzie od początku, czyli od wejścia do wyjścia produktu i to jak gdyby tak logistycznie, całkowicie mnie przynajmniej satysfakcjonowało”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Planowanie zasobów - gospodarka materiałowa*

*„Te praktyki prowadzone były na wysokim poziomie. Opieka przez zakład pracy (...) jak najbardziej profesjonalna, elastyczna. W każdej chwili mieliśmy do dyspozycji osoby, które były odpowiedzialne za poszczególne etapy produkcji”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy*

*„(...) zakład zaprezentował się od strony najnowszych rozwiązań technicznych, dopuścił nas do naprawdę wielu technologii, które na co dzień nie są prezentowane, jako autorskie projekty”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy*

Pomimo bardzo wysokiej oceny jakości praktyk, trzech respondentów dostrzegło również słabe strony, które należałoby zmodyfikować – ocenili, że na praktykach za mało było zadań praktycznych:

*„Jeżeli miałbym wymienić słabe strony praktyk to uważam, że lepiej by było gdybyśmy dostali więcej praktycznych zadań, bo ta praktyka polegała raczej na przypatrywaniu się pracy innych, a człowiek o wiele więcej zrozumie jak będzie uczestniczył w procesie produkcji, będzie mógł sam coś zrobić”.*

*Respondent, uczestnik szkolenia Maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców*

*„Brakowało nam większej liczby godzin spędzonych przy komputerach i o tym żeśmy mówiły od razu na początku panu prowadzącemu, ale no niestety tam była taka presja czasu, taki nawał pracy akurat (...) więc nie zostało to nam udostępnione”.*

*Respondentka, uczestniczka kursu Planowanie zasobów - gospodarka materiałowa*

## 5 Podsumowanie i wnioski z ewaluacji etapu I projektu

Pierwszy etap badania ewaluacyjnego projektu „Polska meblami stoi” został zrealizowany w oparciu o metodę jakościową oraz ilościową, za pomocą następujących technik badawczych:

- badania ankietowego,
- indywidualnego wywiadu pogłębionego,
- analizy danych zastanych (desk research)

Głównym celem projektu jest przygotowanie nauczycieli zawodu (70 kobiet oraz 180 mężczyzn) do kształcenia pracowników branży meblarskiej w standardzie pożądanym i oczekiwanym przez pracodawców. Badanie zostało zrealizowane na 6 grupach kursowych – 1 z 2012 roku, zaś pozostałych 5 z 2013 roku.

W efekcie barier w realizacji projektu została zmodyfikowana metodyka. Działanie to miało na celu usprawnienie oraz ułatwienie pomiaru założonych danych, za pomocą nieco innych technik przy równoczesnym zachowaniu jakości, ilości, rzetelności oraz rodzaju danych. Zmiany metodyki wprowadzane były pod kątem zmieniających się warunków rzeczywistości projektowej.

Na podstawie przeprowadzonych badań możliwe było wysnucie następujących wniosków:

**Tabela 9. Wykaz wniosków z badania ewaluacyjnego etapu I**

WNIOSKI
<p>1. Realizator aktywnie reaguje na zmieniającą się rzeczywistość realizacji projektu. W sytuacji wystąpienia barier w postaci niedostatecznego zainteresowania uczestnictwem w projekcie wśród grupy docelowej, podjęte zostały konkretne działania zaradcze, które należy uznać za dobre praktyki, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pozyskano patronaty szeregu instytucji oraz mediów,</li> <li>- podjęto liczne działania mające funkcje informacyjno-promocyjną,</li> <li>- uatrakcyjniono udział w projekcie (np. e-learning, nagranie webcast'ów, możliwość odbycia części praktyk w przedsiębiorstwie na terenie Austrii).</li> </ul>
<p>2. Głównym źródłem pierwszej informacji o projekcie dla uczestników była instytucja, w której</p>



naucza (51%). Drugim w kolejności źródłem był mailing (31%). Na tej podstawie można wysnuć wniosek, że dobrą praktyką jest wysyłanie informacji o tego typu projektach do dyrektorów szkół, a następnie ich motywowanie do jak najszerszego rozpowszechnienia informacji wśród pracowników.

3. Głównymi przyczynami podjęcia decyzji o uczestnictwie w projekcie są motywy związane z samodoskonaleniem w zawodzie nauczyciela przyszłej kadry branży meblarskiej. Wśród głównych motywacji podawano: uaktualnienie wiedzy branżowej, możliwość odbycia praktyk w zakładzie produkcyjnym, poszerzenie wiedzy z zakresu konkretnych dziedzin: logistyki, wzornictwa, maszyn CNC oraz podwyższenie własnych kompetencji zawodowych i zwiększenie szans na awans.

4. Ocena poszczególnych aspektów szkoleń/warsztatów uplasowała się na bardzo wysokim poziomie. Najlepiej oceniani byli prowadzący – 4,93 na skali 5-stopniowej. Ogólna ocena projektu osiągnęła wartość 4,87, co oznacza, że respondenci mają bardzo dobre zdanie na temat wszystkich aspektów szkoleń/projektów. Równie wysoka była ocena satysfakcji z przebytych szkoleń – średnia ocena wyniosła 6,12 na skali 7-stopniowej.

5. Również oceny praktyk uplasowały się na wysokim poziomie. Najlepiej oceniana była współpraca z opiekunem (4,96) oraz opieka podczas praktyk (4,91). Ogólna ocena praktyk wyniosła 4,91. Średnia ocena satysfakcji z praktyk wyniosła 6,48.

## 6 Synteza ewaluacji etapu II projektu

---

### 6.1 Przebieg realizacji projektu bariery oraz działania usprawniające

Niezmiennym problemem, występującym od początku realizacji projektu był brak skutecznej rekrutacji uczestników w zakresie grupy docelowej czyli nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów zawodu.

Problem dotyczył dwóch obszarów – aktywności zainteresowanych współpracą wykonawców w zakresie działań rekrutacyjnych oraz zainteresowania beneficjentów ostatecznych udziałem w projekcie. Udział w szkoleniach i praktykach proponowanych w projekcie nie budził wystarczającego zainteresowania wśród grupy docelowej – nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów zawodu reprezentujących ponad 30 zawodów (do takiej zmodyfikowanej liczby zawodów reprezentowanych przez potencjalnych BO ostatecznie kierowany był projekt). Nie bez znaczenia na zainteresowanie uczestnictwem w projekcie pozostała ciągle spadająca liczba szkół, klas, uczniów i co najważniejsze, z punktu widzenia projektu, nauczycieli w zawodach objętych projektem oraz duże nasycenie tego typu i podobnymi projektami.

W obszarze rekrutacji ogłoszono 16 zapytań ofertowych, dodatkowo informację o możliwości współpracy rozesłano do kilkudziesięciu podmiotów – w tym do beneficjentów realizujących podobne projekty. Łącznie współpracę zadeklarowało 19 podmiotów z czego z 8 podjęta została współpraca. Niestety, żaden z tych podmiotów nie wywiązał się z deklarowanych i zawartych w umowach współpracy zadań związanych z rekrutacją BO. Z tego powodu beneficjent podejmował w dalszym ciągu działania własne w zakresie rekrutacji;

- kontakty telefoniczne ze szkołami, z kierownikami praktycznej nauki zawodu
- kontakty ze Starostwami Powiatowymi, CDNiKP, WODN, KO
- regularny mailing do szkół zawodowych i techników, Starostw Powiatowych, Urzędów Marszałkowskich

W wyniku modyfikacji projektu zastosowano m.in. możliwość udziału w szkoleniach formie e-learningu. Dawało to szansę zwiększenia zainteresowania BO poprzez obniżenie poziom ich zaangażowania czasowego w ramach udziału w projekcie stwarzało dogodniejsze warunki dla pełniejszej refundacji kosztów uczestnictwa BO w projekcie



(koszty dojazdów, noclegów, wyżywienia). W ramach kolejnej modyfikacji projektu umożliwiono udział w praktykach, które w części (5 z 10 dni) byłyby praktykami zagranicznymi zorganizowanymi na terenie Austrii oraz przedłużono termin realizacji projektu do końca 2014. W wyniku tego wzrosło zainteresowanie uczestnictwem w projekcie – wstępne zainteresowanie udziałem w projekcie zadeklarowało ponad 100 BO. Niestety, rzeczywista rekrutacja nie potwierdziła złożonych deklaracji. Z możliwości udziału w tak zaproponowanej formule praktyk nie skorzystała żadna z osób.

Z uwagi na ciągły brak skutecznej rekrutacji, zgodnie z ustaleniami podczas spotkania beneficjenta z IP2 w dniu 27.10.2014 podjęte zostały następujące działania modyfikacyjne:

- Zaktualizowano informacje o projekcie na stronie internetowej projektu oraz wszystkie dokumenty uczestnictwa zgodnie z ustalonymi na spotkaniu 27.10.2014 zmianami w projekcie
- We wszystkich informacjach uwypuklone zostały wszystkie zmiany w projekcie zmniejszające obciążenie czasowe BO związane z udziałem w projekcie
- Nawiązano współpracę z KOWEZIU w zakresie informacji i promocji projektu (strona internetowa, „Edukator Zawodowy”)
- Nawiązano kontakt z wszystkimi Kuratoriami Oświaty w zakresie pomocy w informowaniu o projekcie
- Aktualna informacja o projekcie oraz zaproszenie do udziału zostało wysłane do szkół zawodowych i techników kształcących w zawodach objętych projektem oraz do ośrodków kształcenia
- Informacja o projekcie została przesłana do wszystkich Urzędów Marszałkowskich i Starostw
- Promocja projektu na konferencji w Turku (Zespół szkół Technicznych) z udziałem ok. 70 przedstawicieli środowisk związanych ze szkolnictwem zawodowym.
- Nawiązanie kontaktu z Polsko-Niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową w promocji projektu wśród szkół współpracujących z Izbą.
- Po otrzymaniu z IP2 listy beneficjentów, którzy zakończyli podobne projekty – nawiązanie kontaktu/współpracy i skorzystanie z doświadczeń
- Przedłużeniu terminu realizacji projektu do najpóźniejszego możliwego terminu tj. do 30.09.2015.

Zgodnie z tymi w/w ustaleniami, w dniu 25.11.2014 złożono modyfikację wniosku o dofinansowanie zawierającego;

- zmianę terminu realizacji projektu (do 30.09.2015),
- zmianę formuły warsztatów/szkoleń oraz materiałów dydaktycznych opracowywanych przez BO podczas praktyk z dotychczasowej obowiązkowej na nieobowiązkową (obowiązkowe w projekcie pozostały tylko praktyki).

Zmiany te ograniczające stopień czasowego zaangażowania BO uczestnictwem w projekcie w połączeniu ze zmianą terminu realizacji projektu oraz pozostałymi działaniami w zakresie rekrutacji opisanymi powyżej – w tym współpraca z nowymi podmiotami dawały szansę na pełną realizację projektu i uzyskanie zakładanych wskaźników. Nie bez wpływu na nieskuteczność rekrutacji w ostatniej fazie jego trwania miała przerwa świąteczna oraz ferie zimowe mimo iż:

- aktywnie działał podmiot współpracujący w zakresie rekrutacji
- Zaktualizowano informacje o projekcie na stronie internetowej projektu oraz wszystkie dokumenty uczestnictwa zgodnie z ostatnią modyfikacją wniosku
- We wszystkich informacjach uwypuklone zostały wszystkie zmiany w projekcie zmniejszające obciążenie czasowe BO związane z udziałem w projekcie
- Zaproszenie do udziału zostało kilkakrotnie wysłane do szkół zawodowych i techników kształcących w zawodach objętych projektem oraz do ośrodków kształcenia
- Informacja o projekcie została kilkakrotnie przesłana do wszystkich Urzędów Marszałkowskich i Starostw
- W wyniku w/w działań w okresie m-ca lutego przeprowadzono kilkadziesiąt rozmów telefonicznych ze szkołami/nauczycielami zainteresowanymi udziałem w projekcie. Udzielane były wyczerpujące informacje o projekcie i zasadach uczestnictwa.

W ramach wnioskowanych modyfikacji projektu, w celu dalszego zwiększenia szans na pełną jego realizację w zakresie pozyskania zakładanej pełnej liczby BO oraz w zakresie realizacji planowanych działań, w tym organizacji podstawowych działań (szkoleń i praktyk) beneficjent wnioskował także o zniesienie branżowego charakteru projektu podając w uzasadnieniu, że projekt pod nazwą „Polska meblami stoi” skierowany jest do nauczy-



cieli i instruktorów uczących młodzież w zawodach związanych z branżą meblową i drzewną oraz branżami współpracującymi. Mimo poszerzenia pierwotnej liczby 8 zawodów objętych projektem do aktualnie obowiązującej liczby 33 zawodów - mniej lub bardziej powiązanych z w/w branżami, branżowy charakter projektu jest poważnym ograniczeniem dla skutecznego dotarcia do szkół i BO. Nauczyciele i instruktorzy reprezentujący zawody poza tymi ściśle związanymi z tytułem projektu nie postrzegają swojego związku z branżą i nie traktują się jako adresaci oferty udziału w projekcie. Jednocześnie docierają sygnały o zainteresowaniu udziałem wśród np. osób związanych z zawodami w branży motoryzacyjnej, hotelarsko-gastronomicznej, fryzjersko-kosmetycznej.

Beneficjent wnioskował zatem;

- zmianę nazwy projektu z dotychczasowej „Polska meblami stoi” na „Zawodowcy dla zawodowców” i jednocześnie o zniesienie konieczności (z pozostawieniem możliwości) wskazywania związku projektu z dotychczasowymi branżami
- poszerzenie grupy docelowej BO do wszystkich zawodów lub wskazanie zawodów które nie mogą zostać ujęte w projekcie

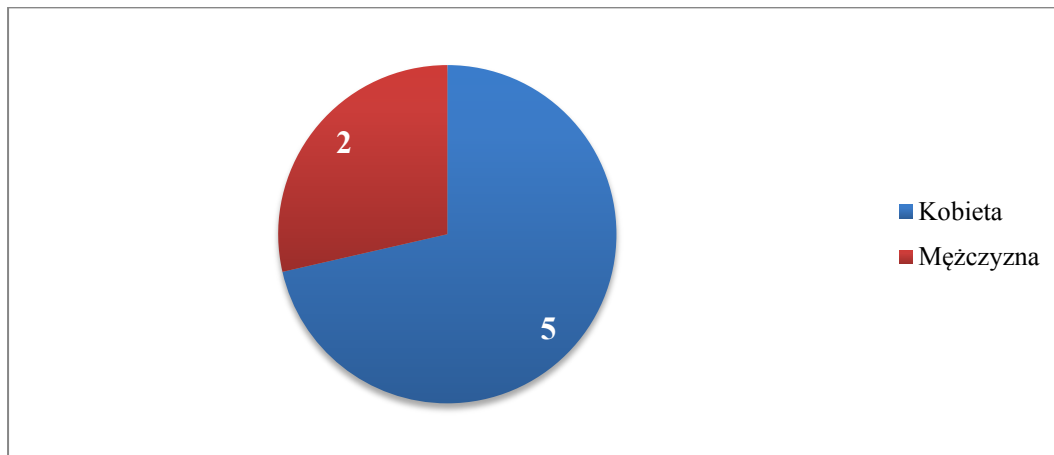
Taka modyfikacja pozwoliłaby organizację szkoleń i praktyk dla BO reprezentujących różne grupy zawodowe i branże (poza dotychczasowymi), w tym umożliwiłoby przygotowanie dodatkowych/potrzebnych programów szkoleń oraz organizację praktyk także w firmach nie mających powiązania z branżą meblową i drzewną. Projekt byłby w tej wersji szansą dla wszystkich nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu zainteresowanych szkoleniami, a zwłaszcza praktykami w firmach związanych z reprezentowanym przez nich zawodowym profilem nauczania młodzieży. Takiemu wnioskowanemu poszerzeniu zawodowemu projektu towarzyszyłaby dotychczasowa dbałość o wysoki poziom szkoleń i praktyk, która znalazła swoje potwierdzenie i uznanie w wysokiej ocenie projektu (szkoleń i praktyk) przez dotychczasowych uczestników. Niestety obie wnioskowane zmiany dotyczące zmiany nazwy projektu i otwarcia zawodowego nie zostały zaakceptowane przez IP2.

W ramach II etapu projektu odbyły się praktyki, w których wzięło udział siedmiu nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego. Praktyki miały miejsce w trzech zakładach produkcyjnych i odbywały się w lipcu, sierpniu oraz wrześniu 2015. Zakładany czas trwania pojedynczego stażu wynosił 10 dni roboczych.

## 6.2 Wyniki badań ilościowych ewaluacji II etapu projektu

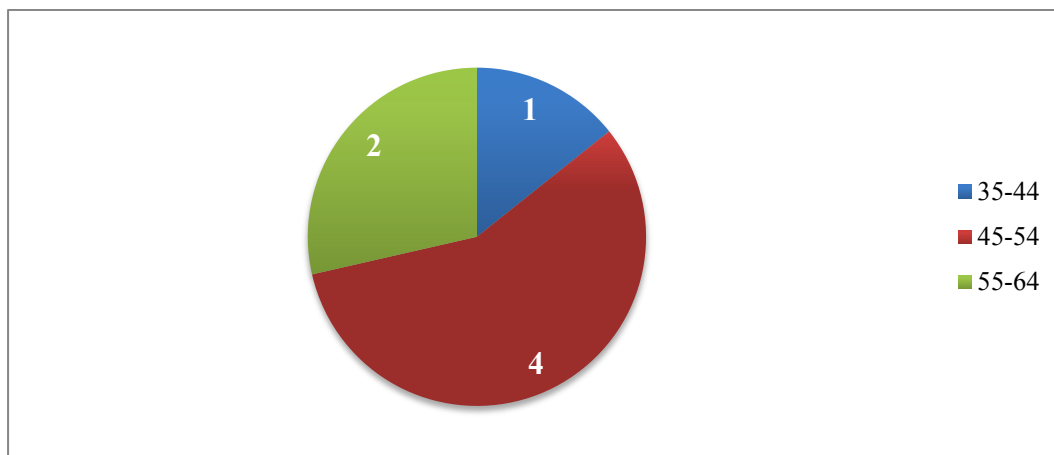
W II etapie projektu wzięło udział 5 kobiet i 2 mężczyzn.

Wykres 11 Rozkład uczestników II etapu projektu według płci



Większość uczestników projektu to osoby w wieku 45-54 lata.

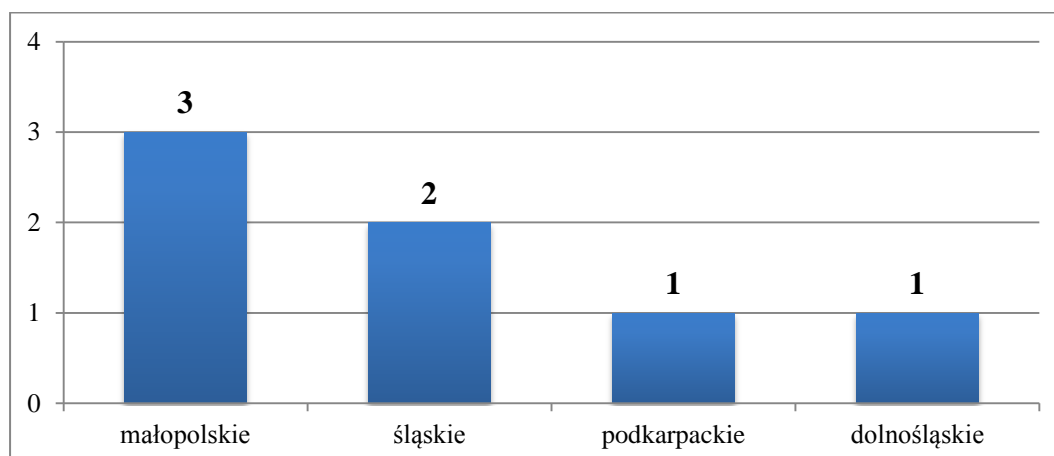
Wykres 12 Rozkład uczestników II etapu projektu według przedziałów wiekowych



Osoby biorące udział w praktykach w ramach drugiego etapu pochodziły z różnych rejonów Polski. W działaniach projektowych w tym etapie wzięły udział osoby z województwa: śląskiego, małopolskiego, podkarpackiego, małopolskiego oraz dolnośląskiego.

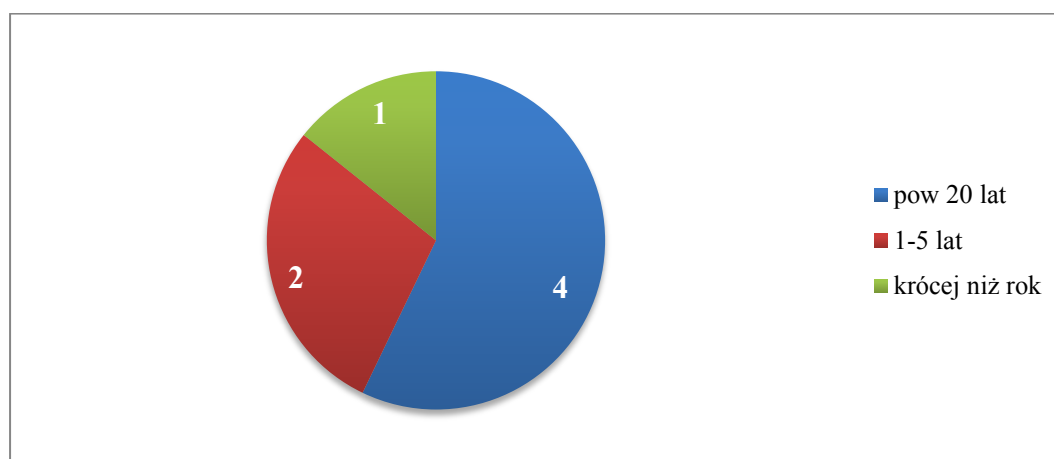


Wykres 13 Rozkład uczestników II etapu projektu według miejsca zamieszkania



Większość uczestników praktyk to nauczyciele kształcenia zawodowego z doświadczeniem ponad dwudziestoletnim.

Wykres 14 Doświadczenie uczestników II etapu projektu w pełnieniu funkcji nauczyciela/instruktora zawodu związanego z przemysłem meblarskim



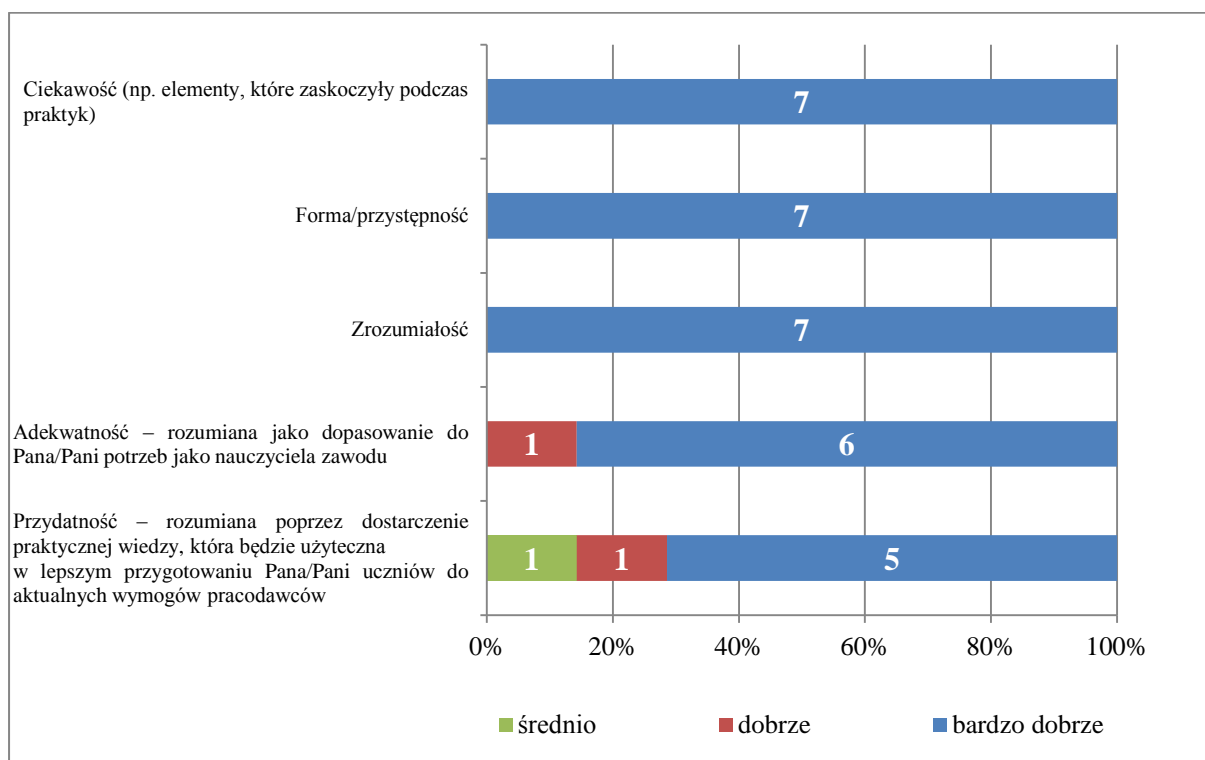
Poszczególni uczestnicy badań są nauczycielami/instruktorami w zakresie następujących przedmiotów/dziedzin:

- podstawy działalności gospodarczej w przemyśle drzewnym,
- organizacje i techniki sprzedaży, przedsiębiorca w gospodarce rynkowej, towaroznawstwo,
- programowanie urządzeń mechatronicznych, projektowanie urządzeń mechatronicznych,
- programowanie maszyn CNC,
- przedmioty logistyczne np. logistyka produkcji,

- technologia i klasyfikacja drewna, obróbka drewna, maszyny i urządzenia przyrządy pomiarowe, połączenia, ocena jakości drewna,
- ocena ryzyka zawodowego identyfikacja zagrożeń w środowisku pracy ergonomia w procesie pracy, zarządzanie systemami BHP.

Badani poddali ocenie poszczególne elementy praktyk i staży. Nikt nie ocenił żadnego elementu niżej niż ocena średnia. W większości wskazywane przez badanych oceny były dobre lub bardzo dobre<sup>3</sup>.

Wykres 15 Ocena poszczególnych płaszczyzn praktyk i staży wśród uczestników II etapu projektu



Respondenci w następujący sposób uzasadniali swoje oceny:

#### ▪ Przydatność

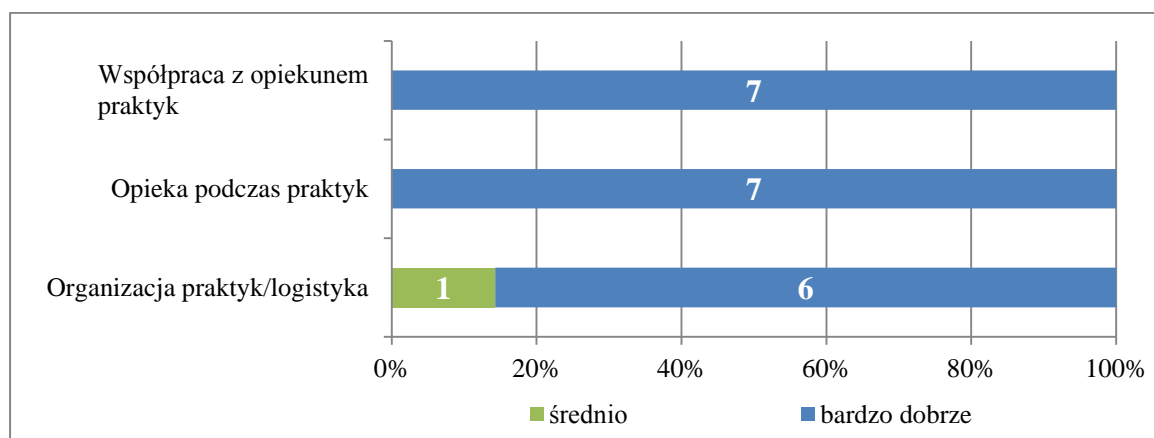
- 👍 praktyka pozwoliła na poznanie potrzeb rynku pracy
- 👍 ciekawe rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa pracowników - osłony, bariery fotooptyczne i wyłączniki krańcowe
- 👎 szkoda, że nie dotyczyło to obrabiarek CNC do metalu
- 🗣️ *Projekt musiał obejmować związek z branżą meblową i drzewną*

#### ▪ Adekwatność

<sup>3</sup> Skala 1-5, przyjęto następującą hierarchizację ocen 1-bardzo źle;2-źle;3-średnio;4-dobrze;5-bardzo dobrze

- 👍 poszerzenie wiedzy w zakresie identyfikacji i oceny zaproszeń oraz ograniczenie ryzyka związanego z pracą w meblarstwie
- **Zrozumiałość**
  - 👍 przekaz opiekuna jasny, wysoka komunikatywność
- **Forma/przystępność**
  - 👍 tematy przedstawiane treściwie i konkretnie
- **Ciekawość**
  - 👍 nowe podejście technologiczne. Kontrola ergonomii pracy, poznanie aktualności i spraw IKEA filozofia LEAN Quality
  - 👍 ciekawy proces produkcji krzeseł wprowadzone innowacje w zakresie organizacji procesu
  - 👍 linia do krzywoliniowego kształtowania i profilowania tylnych nóg krzeseł
  - 👍 zobaczyłam więcej niż programu praktyki

Wykres 16 Ocena przez uczestników etapu II projektu aspektów organizacyjnych praktyk



Respondenci w następujący sposób uzasadniali swoje oceny:

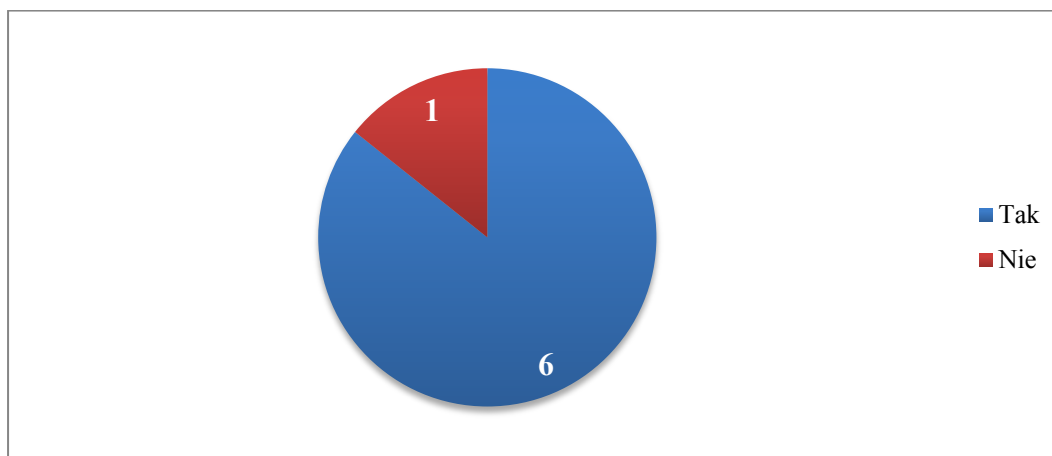
- **Organizacja praktyk/logistyka**
  - 👎 bardzo duże odległości miejsca noclegu od miejsca praktyki
  - 👎 nie przewidziano odległości miejsca zakwaterowania do zakładu
  - 👎 Powyższe aspekty organizacyjne nie były zależne od Realizatora projektu
  - 👎 ogromne kłopoty z zakupem obiadów i kolacji
  - 👍 bez zarzutu
- **Opieka podczas praktyk**

- 👍 poszerzenie wiedzy w zakresie identyfikacji i oceny zaproszeń oraz ograniczenie ryzyka związanego z pracą w meblarstwie
  - 👍 bardzo kompetentne i życzliwa opieka
  - 👍 bez zarzutu
  - 👍 opiekun praktyki kompetentny, komunikatywny, dyspozycyjny
- **Współpraca z opiekunem praktyk**
    - 👍 opiekun bardzo kompetentny i dobrze zorganizowany
    - 👍 wyczerpujące ciekawe zajęcia
    - 👍 reagował na pytania i udzielał wyczerpujących odpowiedzi

Wszyscy uczestnicy drugiego etapu projektu ogólnie ocenili dobyte praktyki bardzo dobrze (5 na skali 1-5). Badani zgodnie stwierdzili także, iż praktyki pozwoliły im zweryfikować przekazywaną wiedzę pod kątem realnych warunków w przemyśle meblarskim.

Większość badanych osób wykorzystuje zdobyte podczas odbytych praktyk wiedzę i umiejętności w swojej pracy nauczyciela/instruktora. Jedna osoba stwierdziła, iż nie jest w stanie wykorzystać całego zdobytego doświadczenia, ponieważ nie uczy obstakich ługi maszyn, z jakimi miała kontakt na praktykach.

**Wykres 17 Wykorzystanie wiedzy i umiejętności zdobytych podczas praktyk przez uczestników II etapu projektu w pracy nauczyciela/instruktora**



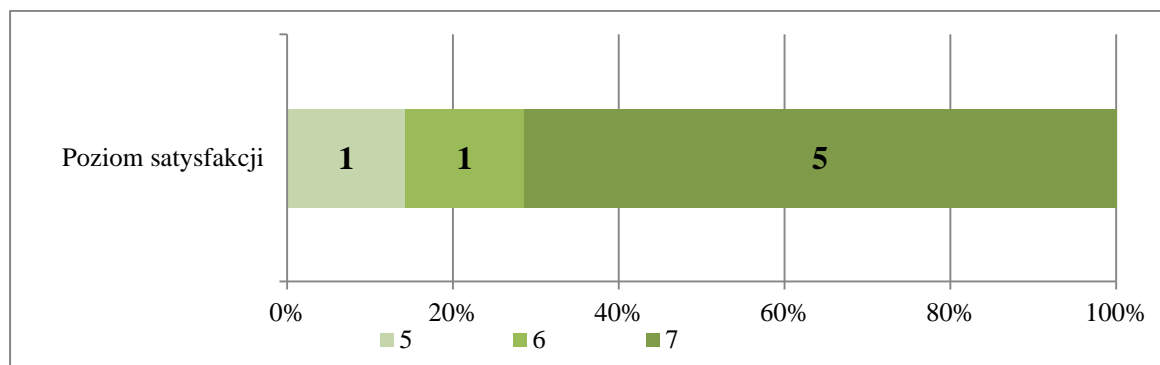
Respondenci wskazali, iż wykorzystują wiedzę i umiejętności zdobyte na szkoleniu w następujący sposób:

- mogą przedstawiać uczniom wiedzę i doświadczenie z zakresu przemysłu drzewnego, zdobyte umiejętności dadzą uczniom możliwość rozwoju zawodowego,

- przekazanie uczniom zawodu STARTER NOT HARDER, zapoznanie z filozofią LEAWCE QUALITY, '8 rodzajów marnotrawstw', nowe techniki organizacji, standardy
- poznałem struktury działania zakładu i to wykorzystam na zajęciach
- zdobyte umiejętności wprowadzę do programu nauczania
- będę mogła w sposób realny spojrzeć na przedmiot - logistyka produkcji podać przykłady, opowiedzieć
- zorganizuję wycieczkę do firmy Ikea w Konstantynie Łódzkim
- Zapoznanie słuchaczy z poziomem warunków pracy w przemyśle meblarskim oraz rozwojem używanego sprzętu spełniającego wymogi BHP

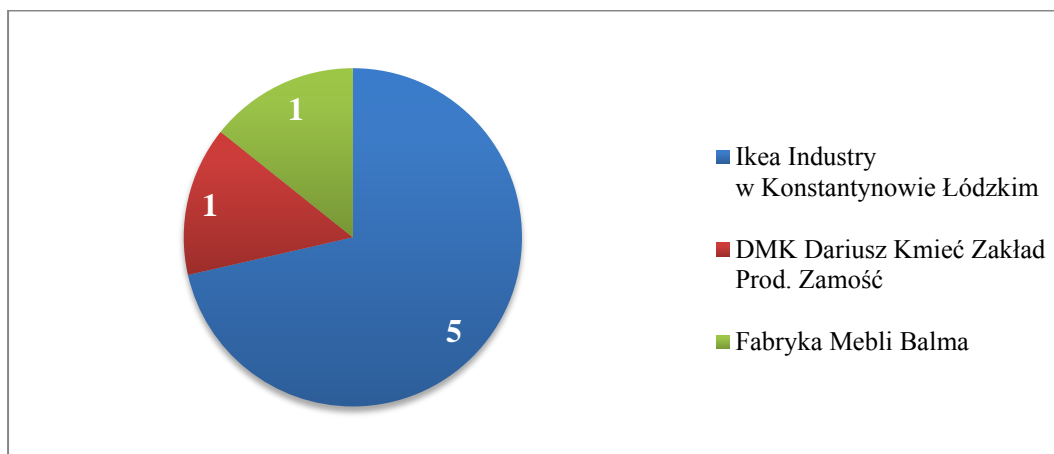
Uczestnicy drugiego etapu projektu zostali także poproszeni o wskazanie na skali 1-7 poziomu satysfakcji z odbytych praktyk, staży. Większość badanych oceniła swój poziom satysfakcji, jako maksymalnie zadowalający, zaś wszyscy badani skazali oceny pozytywne.

**Wykres 18 Satysfakcja uczestników II etapu projektu z odbytych praktyk**



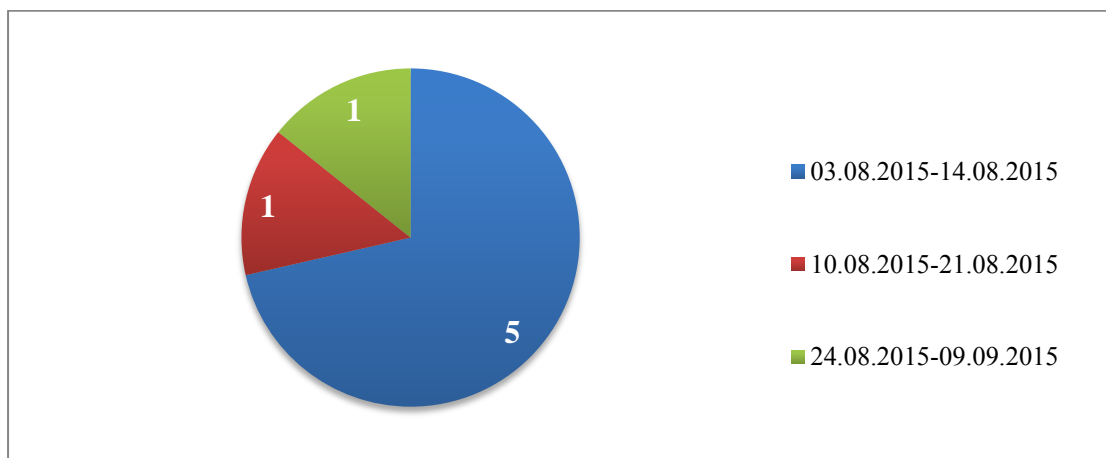
W ramach ewaluacji przeprowadzono również wywiady kwestionariuszowe z opiekunami praktyk. Największa liczba praktyk odbyła się w przedsiębiorstwie Ikea Industry w Konstantynowie Łódzkim. Firmami biorącymi udział w drugim etapie projektu były także: DMK Dariusz Kmiec Zakład Produkcyjny Zamość oraz Fabryka Mebli Balma.

Wykres 19 Firmy, w których odbywały się praktyki w drugim etapie projektu



W ramach drugiego etapu projektu odbyły się praktyki w trzech firmach dla siedmiu osób. Poniżej przedstawiono harmonogram praktyk wraz z okresem trwania (według daty rozpoczęcia i zakończenia). Każda z praktyk efektywnie trwała 10 dni roboczych, co oznacza, że zrealizowano je w zakładanym wymiarze godzin.

Wykres 20 Harmonogram praktyk w drugim etapie projektu

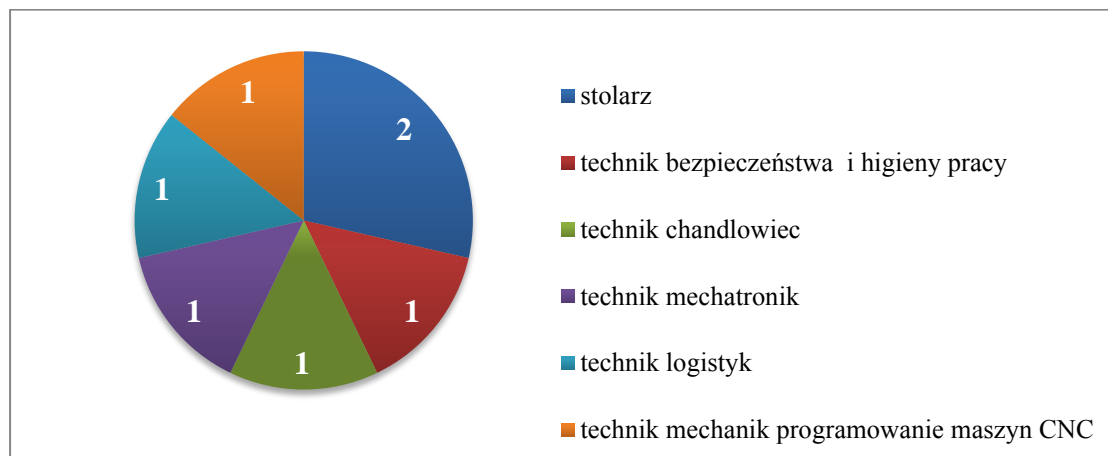


Respondenci wskazali tematykę poszczególnych praktyk:

- Technika - maszyny i urządzenia CNC, LINE produkcyjne do produkcji mebli i surowców (2)
- Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy (2)
- Planowanie zasobów - gospodarowanie zdolnościami produkcyjnymi (1)
- Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów - współczesne trendy (1)
- Planowanie produkcji - czas przepływu, ustalenie terminu (1)

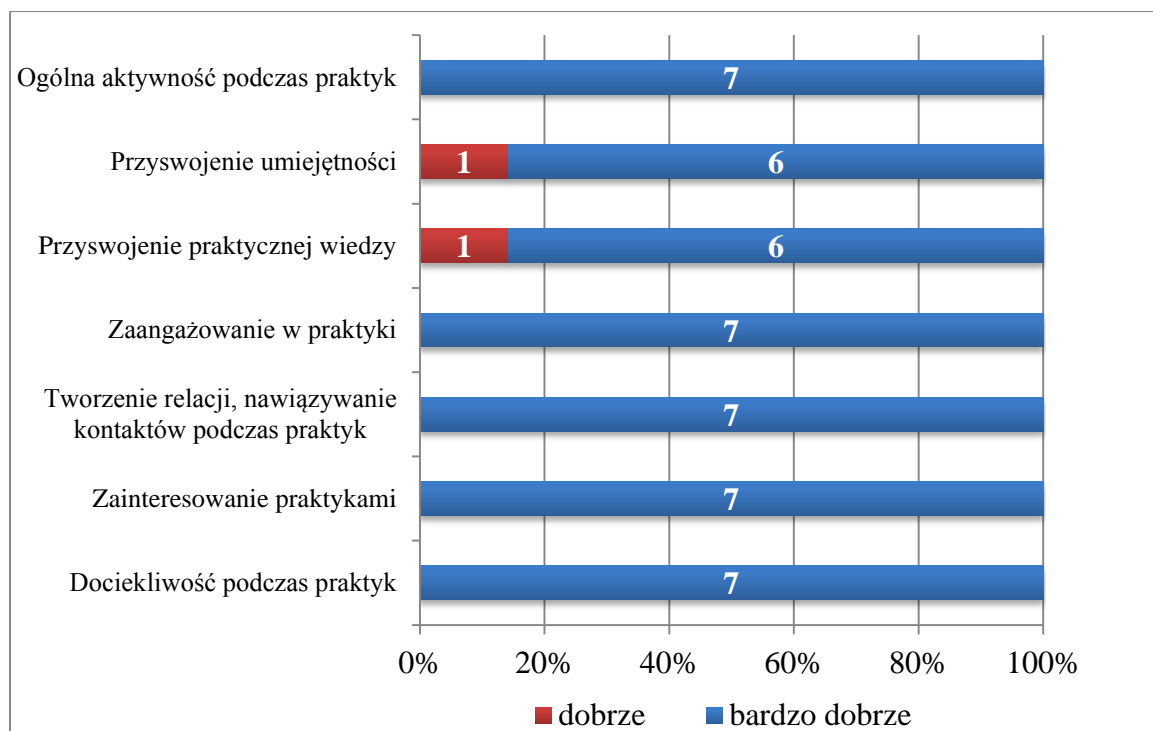
Opiekunowie praktyk byli przedstawicielami różnych zawodów poniżej przedstawiono zestawienie odzwierciedlające strukturę kadry opiekunów praktyk według zawodów:

**Wykres 21 Opiekunowie praktyk według wykonywanego zawodu**



Opiekunów praktyk poproszono również o ocenę praktykantów pod względem siedmiu aspektów. Respondenci uczestników praktyk ocenili w większości bardzo dobrze. W dwóch aspektach pojawiły się pojedyncze oceny o stopień niższe. Nie wpływa to jednak na całościowy obraz praktykantów, który w świetle opinii opiekunów jest jednoznacznie pozytywny.

**Wykres 22 Ogólna ocena praktykantów przez opiekunów praktyk w ramach etapu II projektu**



### 6.3 Wyniki badań jakościowych ewaluacji II etapu projektu

W ramach II etapu ewaluacji przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione z uczestnikami projektu. W badaniu wzięło udział sześciu uczestników praktyk zrealizowanych w ramach II etapu projektu.

#### 6.3.1 Satysfakcja respondenta z udziału w projekcie – praktykach

Wszyscy respondenci wskazali na wysoki poziom zadowolenia z udziału w praktykach.

*„Natomiast jeśli chodzi o satysfakcję z udziału w samej praktyce to oceniam ją pozytywnie”.*

Zdaniem uczestników projektu poziom realizowanych działań był w pełni satysfakcjonujący. Ponadto podkreślano profesjonalizm prowadzących praktyki oraz wartościowość tematyki przekazywanej wiedzy i umiejętności.

*„[Prowadzący posiadał] dobre przygotowanie organizacyjne i merytoryczne. Zajęcia prowadzone [były] w sposób profesjonalny, interesujący”.*

Zdaniem nauczycieli i instruktorów odbycie praktyk stanowi cenne doświadczenie, które w przyszłości będzie przekładać się na wyższy poziom prowadzonych przez nich zajęć. Badani stwierdzili, iż chętnie wzięliby udział ponownie w podobnego rodzaju inicjatywach, ponieważ wnoszą one wiele przydatnych doświadczeń, które są bardzo użyteczne w ich zawodzie.

*„Oczywiście wzięłabym udział [w tego typu praktykach w przyszłości] i liczę na to, że zostanę zaproszona na kolejne”.*

Pojawiły się także opinie negatywne odnoszące się do organizacji praktyk w zakresie miejsca noclegu zbyt oddalonego od miejsca odbywania praktyk oraz związanych z tym problemów komunikacyjnych.

*„Nie wiem kto wymyślił aby nasz nocleg był oddalony od miejsca praktyki o ponad 5 km. Można było dojechać tramwajem od naszego hotelu tylko do rynku - czyli około 2,5 km. Resztę trasy trzeba było przejść na nogach a było to około 3 km ponieważ nie było jak tam dojechać.”*





Odnosnie do organizacji praktyk pojawiały się także pozytywne opinie np. w przypadku funkcjonowania obsługi gastronomicznej uczestników szkolenia.

*„Bardzo fajna forma była - rozwiązanie, że mieliśmy zapewnione śniadania, a później we własnym jak ktoś coś chciał jeżeli chodzi o posiłki kupował to we własnym zakresie mógł czy skorzystać z restauracji”.*

Należy jednakże podkreślić, iż ogólny poziom satysfakcji uczestników projektu, pomimo opisanych wyżej niedogodności był wysoki. Respondenci wskazują na bardzo pozytywny wizerunek opiekunów praktyk, którzy rzetelnie przekazywali wszystkie informacje na temat zakładów pracy oraz atrakcyjność przekazywanych przez nich treści.

*„Ciekawa np. linia produkcji tylnych nóg krzeseł – bardzo to takie interesujące. Lakierowanie odbywa się przed montażem – takie nowości tam poznałam. Takie nowoczesne stolarstwo można powiedzieć”.*

*„Każde stanowisko pracy po kolei, można było o wszystko zapytać. szkolenie BHP bardzo dokładne, także zwrócono nam uwagę na przeróżne sytuacje, które mogłyby się zdarzyć, które nawet byśmy nie przewidywały. no i to na pewno poszerzyło nasze horyzonty”.*

### **6.3.2 Ocena przydatności treści przekazywanych na praktykach**

Zdaniem większości respondentów treści przekazywane w ramach praktyk były odpowiednio dobrane do potrzeb uczestników, co przekłada się na możliwość ich wykorzystania w pracy nauczyciela/instruktora.

*„Oczywiście – odpowiednio dobrane do nas. Ja poznałam tam interesujące rozwiązania w zakresie bhp”.*

Badani potwierdzili także, iż praktyczny charakter staży przekłada się na poznanie nauczanej przez nich tematyki od strony praktycznej, co zwiększa potencjał do lepszego przekazywania wiedzy uczniom. Uczestnicy projektu wskazują na możliwości wprowadzania do swoich zajęć nowych treści poprzez nabyte doświadczenia, a także zwiększenie poziomu atrakcyjności przekazywanej uczniom wiedzy poprzez podparcie jej konkretnymi przykładami.

*„Przemawiając do młodzieży trzeba być wiarygodnym i myślę że taka konfrontacja teorii z praktyką zaowocuje tym, że staje się bardziej wiarygodna w tym co robię, co mówię”.*

W jednym przypadku respondent wskazał, iż praktyki, w których brał udział nie do końca odpowiadały jego zainteresowaniom oraz działalności zawodowej, jednakże podkreślił, iż poziom treści przekazywanej podczas praktyk był wysoki, Podkreślono natomiast fakt, że gdyby tematyka odpowiadała zajęciom, na które respondent się zapisywał ich przydatność była by większa.

*„Dla mnie przydatność była żadna. Ja zapisałem się na praktyki dot. obrabiarek CNC, a trafiłem do grupy z osobami z BHP, marketingu, ekonomii itp. Natomiast szkolący zaprezentowali odpowiednie treści i do nich nie mam pretensji bo pokazali to na czym się znają najlepiej”.*

Pomimo pojedynczego przypadku niedostosowania treści zajęć do potrzeb uczestnika, należy wysoko ocenić przydatność przeprowadzonych praktyk.

*„Na pewno to będzie skutkowało tym, że będziemy lepiej przygotowani do przedstawiania wiedzy naszej uczniom. Mamy szersze teraz spojrzenie na działalność takiej firmy”.*

### **6.3.3 Ocena skuteczności działań projektowych**

Uczestnicy zgodnie wskazywali na wysoki poziom skuteczności działań projektowych, której przejawem jest wzbogacenie wiedzy nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego w zakresie praktycznych umiejętności oraz nowych technologii stosowanych w przemyśle meblarskim. Zdaniem badanych realizowane w ramach projektu działania w znacznym stopniu przyczyniły się do poszerzenia ich wiedzy.

*„Myślę, że wszystkie cele zostały osiągnięte, ich skuteczność jest duża. Zaangażowanie opiekuna praktyk było ogromne. Próbował też kontaktować nas z osobami z innych działów co też jakby poszerzyło możliwości poznawania zakładu i całej działalności produkcyjnej. Myślę, że skuteczność jest duża”.*

W pojedynczym przypadku zdaniem respondenta poprzez niedostosowanie treści praktyk do jego potrzeb i braku odpowiedniej komunikacji odnośnie do treści wiedzy przekazywanej na praktykach jeszcze przed ich odbyciem skuteczność działań mogła być większa, ponieważ gdyby informacje o treści były dostępne przed odbyciem staży, na praktykę trafiłaby prawdopodobnie inna osoba, która bardziej byłaby zainteresowana treścią.

*„Z programu wynikało wprawdzie, że będzie to przemysł meblarski, ale informacja była troszkę myląca. Gdyby [przedstawiono mi dokładniej] program nie zapisywałbym się bo*



*być może zablokowałem miejsce innej osobie, której byłyby te praktyki bardziej przydatne”.*

Pomimo pojedynczego przypadku niedostosowania treści do potrzeb i zakresu zainteresowania uczestnika, skuteczność działań projektowych należy ocenić pozytywnie, ponieważ większość uczestników jest zadowolona z uzyskanej wiedzy i umiejętności. Realizator przygotował m. In. Program praktyki, który otrzymywał każdy zainteresowany BO.

#### **6.3.4 Przewidywania odnośnie trwałości działań projektowych**

Zdaniem badanych osób trwałość działań projektowych wysoka ponieważ efekty praktyk opierają się na wiedzy i umiejętnościach uzyskanych podczas trwania praktyk. Zdaniem badanych osób doświadczenia są przekazywane uczniom co zwiększa zasięg oddziaływania projektu, a także jego trwałość.

*„Poszerzenie wiedzy. Ciągle trzeba się szkolić. Będąc nauczycielem człowiek musi ciągle, a najlepiej na takich właśnie praktykach się poznaje. Ja bym tutaj możliwości nie miała, bo my nie mamy tutaj na Śląsku takich typowych zakładów produkcji. A tam była możliwość zobaczenia tego od podszewki”.*

Przede wszystkim zdobyta wiedza zostaje wykorzystana do modyfikacji programu nauczania i wzbogacenia go o dodatkowe treści, co świadczy o długofalowym oddziaływaniu realizowanych działań projektowych.

*„Myślę, że będzie dalej to funkcjonowało. Do tego dążymy by nauczyciel nie był teoretykiem a żeby miał jakieś doświadczenia praktyczne czego dawniej nie było”.*

#### **6.3.5 Poziom jakości praktyk – proponowane modyfikacje**

Zdaniem respondentów ogólny poziom jakości praktyk był wysoki i generalnie spełniały one ich oczekiwania zarówno pod względem merytorycznym jak i organizacyjnym.

*„Wysoka jakość. Myślę, że było tutaj to dograne organizacyjnie jak i merytorycznie. I właśnie to szerokie spektrum wiedzy to było to o co nauczycielowi najbardziej zależy. Nie chodziło o jakieś szczegółowe wgłębianie w poszczególne tematy tylko właśnie takie jak najszersze spektrum sprawy, które w zakładzie produkcyjnym występują”.*

Część respondentów stwierdzała, iż należałoby organizować więcej tego typu inicjatyw, ponieważ pojedyncze praktyki są zbyt krótkie aby poznać cały zakład pracy.

*„Ja bym wydłużyła, żeby dokładnie poznać bo to jest jednak duży zakład, ale przeważnie 10 dniowe są te praktyki [co respondent ocenia jako długi okres zatem warto byłoby] zorganizować nowe”.*

Respondenci w zdecydowanej większości pozytywnie wypowiadają się na temat praktyk i ich organizacji. Większość uczestników jest zainteresowana podobnymi przedsięwzięciami w przyszłości. Badani są również zainteresowani poszerzeniem tematycznym zajęć oraz ich powtarzaniem cyklicznym, w celu utrwalania i weryfikowania zdobytej wiedzy. Należy zatem działania zrealizowane w ramach projektu ocenić jako satysfakcjonujące zwłaszcza pod względem jakości merytorycznej.



## 6.4 Podsumowanie i wnioski z ewaluacji II etapu projektu

Drugi etap badania ewaluacyjnego projektu „Polska meblami stoi” został zrealizowany w oparciu o metodę jakościową oraz ilościową, za pomocą następujących technik badawczych:

- badania ankietowego,
- indywidualnego wywiadu pogłębionego,
- analizy danych zastanych (desk research)

Pierwotnym głównym celem projektu było przygotowanie nauczycieli zawodu (70 kobiet oraz 180 mężczyzn) do kształcenia pracowników branży meblarskiej w standardzie pożądanym i oczekiwanym przez pracodawców. Badanie ilościowe dla drugiego etapu zostało zrealizowane wśród siedmiu osób uczestniczących w zorganizowanych praktykach w roku 2015. Ponadto, ze względu na fakt, iż drugi etap jest ostatnim etapem projektu, raport zawiera również wyniki badania ankietowego z uczestnikami obu etapów projektu. Ponadto w ramach ewaluacji przeprowadzono wywiady jakościowe z uczestnikami praktyk w drugim etapie oraz opiekunami tych praktyk. Zastosowane narzędzia badawcze umożliwiają holistyczną i dogłębną analizę projektu.

W efekcie barier w realizacji projektu została zmodyfikowana metodyka. Działanie to miało na celu usprawnienie oraz ułatwienie pomiaru założonych danych, za pomocą nieco innych technik przy równoczesnym zachowaniu jakości, rzetelności oraz rodzaju danych. Zmiany metodyki wprowadzane były pod kątem dynamicznych warunków rzeczywistości projektowej. Zrealizowana próba badawcza zarówno dla technik ilościowych, jak i jakościowych w obliczu mniejszej niż zakładano liczby uczestników projektu pozwala na reprezentatywne wnioskowanie na temat opinii uczestników projektów odnośnie do kryteriów ewaluacyjnych.

Na podstawie przeprowadzonych badań możliwe było wysnucie wniosków, które zostały przedstawione w formie tabelarycznej na następnych stronach raportu. Pozwalają one na zwięzłą ocenę działań podejmowanych w II etapie projektu.

**Tabela 10. Wykaz wniosków z badania ewaluacyjnego II etapu projektu**

WNIOSKI
<p>1. Realizator aktywnie reagował na zmieniającą się rzeczywistość realizacji projektu. W sytuacji wystąpienia barier w postaci niedostatecznego zainteresowania uczestnictwem w projekcie wśród grupy docelowej, podjęte zostały konkretne działania zaradcze. Ich ukierunkowanie na rekrutację uczestników należy ocenić w sposób pozytywny. Ponadto stwierdza się, iż niemożność realizacji w sposób pełny zakładanych rezultatów podyktowana jest w największym stopniu czynnikami zewnętrznymi. Do dobrych praktyk Realizatora, których celem było niwelowanie pojawiających się barier należą między innymi działania rekrutujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ kontakty telefoniczne ze szkołami, z kierownikami praktycznej nauki zawodu</li> <li>▪ kontakty ze Starostwami Powiatowymi, CDNiKP, WODN, KO</li> <li>▪ regularny mailing do szkół zawodowych i techników, Starostw Powiatowych, Urzędów Marszałkowskich</li> </ul> <p>Ponadto nastąpiło przedłużeniu terminu realizacji projektu do najpóźniejszego możliwego terminu tj. do 30.09.2015, a po otrzymaniu z IP2 listy beneficjentów, którzy zakończyli podobne projekty Realizator nawiązał z nimi kontakt w celu skorzystania z doświadczeń.</p> <p>Liczne działania z tego zakresu realizowano także we wcześniejszych etapach projektu między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• informacja i wstępny mailing o do ok. 7000 odbiorców</li> <li>• zaangażowanie podmiotu zewnętrznego do realizacji działań wspierających w zakresie telemarketingu i pozyskania bazy teleadresowej grupy docelowej BO.</li> <li>• Przesłanie 1500 pakietów uczestnika bezpośrednio do nauczycieli z ok. 300 szkół</li> <li>• Zaoferowano (poza budżetem projektu, w ramach działań poza-projektowych) pakiet zróżnicowanych bonusów dla BO o średniej wartości ponad 400 zł na osobę</li> <li>• Informację o projekcie przekazano do: szkół zawodowych i techników, Kuratoriów Oświaty, Starostw Powiatowych, oddziałów ZNP, regionalnych Izb Rzemieślniczych, Centrów Kształcenia Ustawicznego, Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli, Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych, Ośrodków Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego, portali oświatowych.</li> </ul>
<p>2. W trakcie realizacji II etapu projektu i podczas zmian związanych z pojawiającymi się barierami Realizator w sposób prawidłowy prowadził działania informacyjne, których zasięg był szeroki na skutek szeregu podejmowanych w różnych obszarach inicjatyw:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Na bieżąco aktualizowano informacje o projekcie na stronie internetowej projektu oraz</li> </ul>



wszystkie dokumenty uczestnictwa

- We wszystkich informacjach uwypuklone zostały wszystkie zmiany w projekcie zmniejszające obciążenie czasowe BO związane z udziałem w projekcie
- Nawiązano współpracę z KOWEZIU w zakresie informacji i promocji projektu (strona internetowa, „Edukator Zawodowy”)
- Nawiązano kontakt z wszystkimi Kuratoriami Oświaty w zakresie pomocy w informowaniu o projekcie
- Aktualna informacja o projekcie oraz zaproszenie do udziału zostało wysłane do szkół zawodowych i techników kształcących w zawodach objętych projektem oraz do ośrodków kształcenia
- Informacja o projekcie została przesłana do wszystkich Urzędów Marszałkowskich i Starostw
- Prowadzone były inne działania promocyjne np.:
  - Promocja projektu na konferencji w Turku (Zespół szkół Technicznych) z udziałem ok. 70 przedstawicieli środowisk związanych ze szkolnictwem zawodowym.
  - Nawiązanie kontaktu z Polsko-Niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową w promocji projektu wśród szkół współpracujących z Izbą.

Liczne działania, które oddziaływały na cały projekt podjęto również we wcześniejszym etapie realizacji projektu np.:

- Pozyskano patronat honorowy MEN nad projektem
- Pozyskano patronat 5 czołowych firm z branży meblowo-drzewnej
- Pozyskano patronat strategiczny czołowego producenta maszyn CNC dla branży meblowo-drzewnej
- Pozyskano patronat medialny dwóch kluczowych wydawnictw i portalu internetowego działającego w branży meblowo-drzewnej
- Pozyskano deklarację współpracy dwóch uczelni kształcących inżynierów dla branży meblowo-drzewnej
- Promowano projekt na targach edukacyjnych i branżowych w 2012 roku.
- Informacja o projekcie ukazała się w prasie.

3. Wyniki badań jakościowych oraz ilościowych podkreślają wysoki poziom satysfakcji uczestników projektu z realizowanych w ramach II etapu działań. Zdecydowana większość uczestników projektu jest usatysfakcjonowana przebiegiem praktyk. Ponadto w wywiadach indywidualnych podkreślają oni, iż większość aspektów takich jak organizacja oraz wartość merytoryczna była na wysokim poziomie, który jest dla uczestników zadowalający.



4. Respondenci badań ilościowych w zdecydowanej większości wysoko lub bardzo wysoko oceniają przydatność treści przekazywanych na praktykach. Ich opinie potwierdzają badania jakościowe, w których nauczyciele podkreślają możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności podczas zajęć, przez nich prowadzonych. Zdaniem uczestników spowoduje to zwiększenie atrakcyjności przekazywanych przez nich treści, dzięki podparciu wiedzy teoretycznej praktycznymi doświadczeniami w zakładach pracy.

4. Uczestnicy projektu (I i II etap) podkreślają, iż zarówno praktyki, jak i szkolenia były dla nich bardzo pozytywnym doświadczeniem. Zdaniem badanych wszystkie elementy projektu były na dobrym lub bardzo dobrym poziomie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że nieznacznie wyżej respondenci oceniają praktyki, aniżeli szkolenia teoretyczne. Świadczy to o właściwym zdefiniowaniu celów projektu, w którym priorytetowo traktowano organizację praktyk, zaś warsztaty i szkolenia stanowiły działania wspierające, przygotowujące do realizacji głównego celu.

5. Modyfikacje, które w badaniach jakościowych i ilościowych zgłaszali uczestnicy praktyk zorganizowanych w ramach drugiego etapu projektu. W opinii badanych najważniejsze zmiany powinny odnosić się do poszerzenia zakresu tematycznego praktyk. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż projekt obejmował aż 9 tematów, co wyróżnia go pod tym względem pozytywnie na tle podobnych przedsięwzięć i świadczy o właściwie zidentyfikowanych potrzebach grupy docelowej w tym zakresie. Jednocześnie uczestnicy podkreślali, iż oczekiwaliby większego wyboru miejsc, w których można by w takich praktykach uczestniczyć. Realizator dołożył wszelkich starań, aby zakres terytorialny miejsc praktyk był możliwie różnorodny, jednocześnie z uwagi na bardzo późne deklaracje uczestnictwa ostatniej grupy BO nie było możliwości organizacyjnych przeprowadzenia praktyk we wszystkich z 32 nominalnych miejsc – związanych z pozyskanymi do współpracy firmami.

6. Badania jakościowe oraz ilościowe wskazują na pozytywny stosunek większości uczestników do podobnych inicjatyw w przyszłości. Badani deklarują gotowość do uczestnictwa w podobnych projektach. Zdaniem respondentów cykliczność praktyk przyczyniłaby się do ściślejszej współpracy nauczycieli kształcenia zawodowego z przedsiębiorstwami w postaci wymiany doświadczeń. Ponadto tego typu działania pozwalają na bieżące aktualizowanie wiedzy nauczycieli i poprawiają skuteczność kształcenia zawodowego.

7. Wysoki poziom zaangażowania przedsiębiorstw w projekt potwierdza ocena opiekunów praktyk dokonana przez uczestników. Wszyscy uczestniczący w praktykach w ramach drugiego etapu bardzo pozytywnie oceniają w badaniach jakościowych i ilościowych zaangażowanie oraz profesjonalizm osób prowadzących szkolenie, co świadczy o rzetelnym podejściu do projektu współpracujących z Realizatorem firm oraz właściwego ich doboru przez Realizatora.

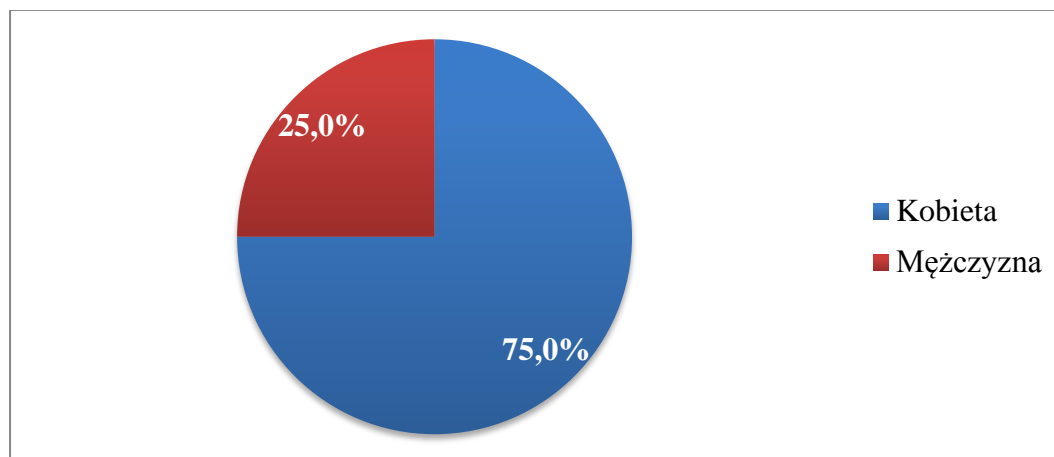


## 7 Wyniki badań ilościowych z uczestnikami etapu I i II (ewaluacja ex post)

Ewaluacja etapu drugiego, ze względu na fakt, że jest on także ostatnim etapem projektu obejmowała także badanie wśród wszystkich uczestników projektu, których udział zgodnie z wstępnymi założeniami projektowymi planowano w liczbie 250 osób. Ze względu na brak zainteresowania projektem (pomimo podjętych działań zaradczych) w projekcie ostatecznie udział wzięły 52 osoby. Do wyrażenia swojej opinii na temat projektu zaproszono poprzez kontakt telefoniczny i mailowy wszystkich uczestników. Kwestionariusz ankiety internetowej wypełniły 24 osoby, co stanowi blisko 50% całej populacji. Liczba osób biorących udział w ankiecie ewaluacyjnej pozwala zatem na przeprowadzenie trafnego i rzetelnego wniosku o działaniach zrealizowanych w ramach projektu.

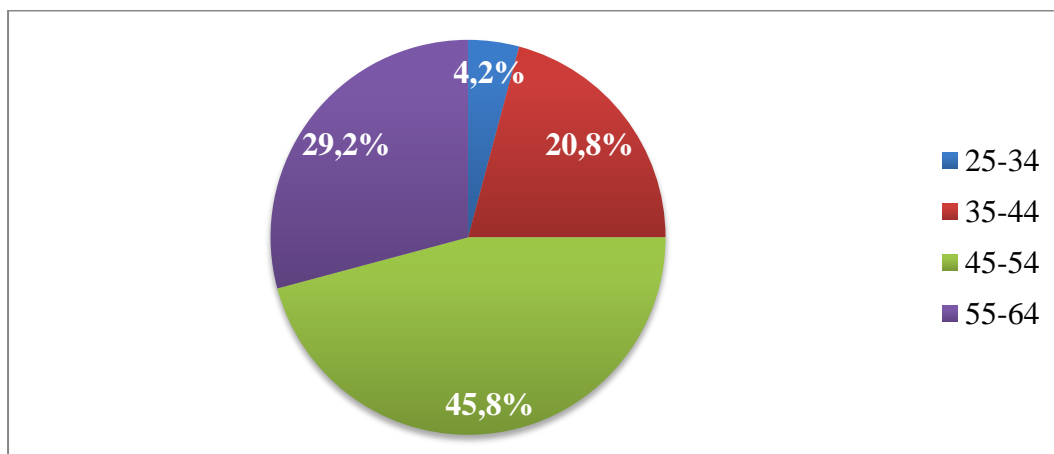
W całym projekcie większość uczestników stanowiły kobiety. Jedynie co czwarty uczestnik był mężczyzną.

Wykres 23 Struktura uczestników projektu według płci



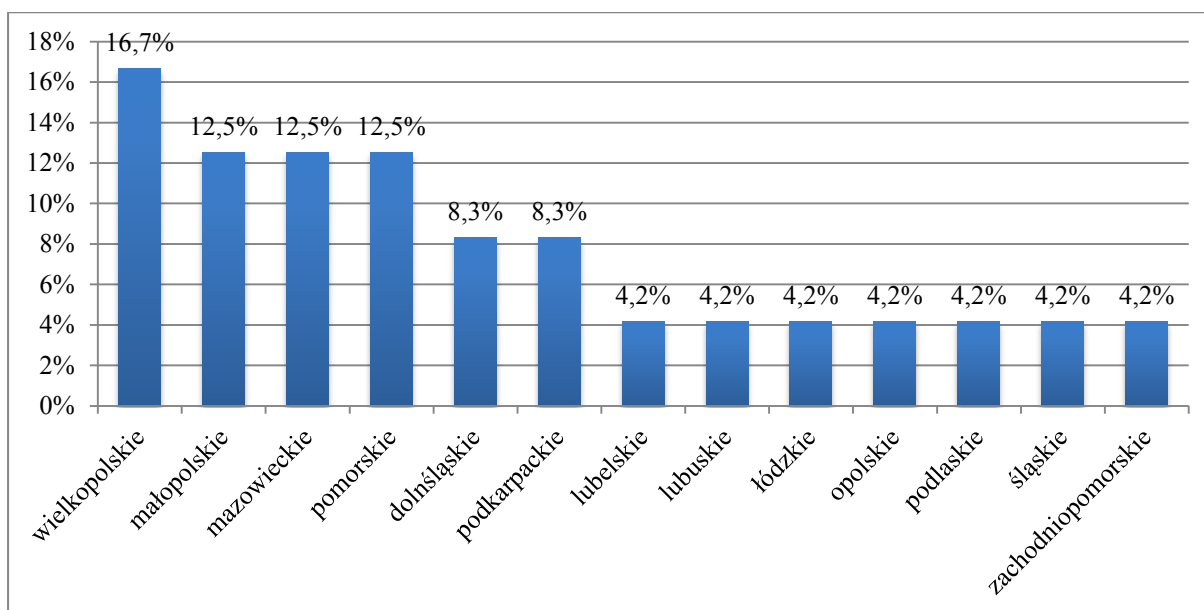
Blisko połowę uczestników projektu stanowiły osoby w wieku 45-54. Kolejną pod względem liczebności grupą wiekową były osoby w przedziale 55-64. Jeden na pięciu uczestników projektu był osobą w wieku 35-44. Zdecydowana mniejszość badanych miała mniej niż 35 lat.

Wykres 24 Struktura uczestników projektu według grup wieku



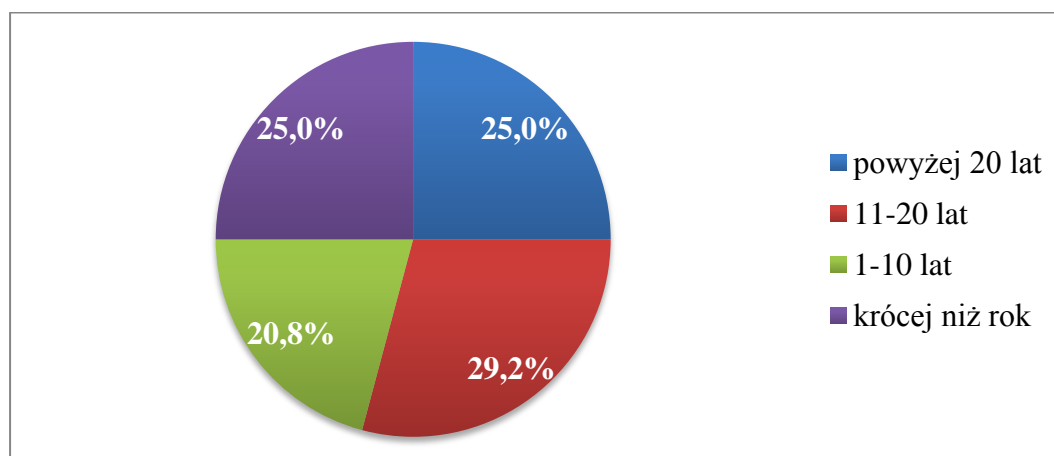
Struktura uczestników projektu pod względem miejsca zamieszkania była bardzo zróżnicowana. W projekcie uczestniczyły osoby z całej Polski.

Wykres 25 Struktura uczestników badania według



Osoby biorące udział w projekcie posiadały różny staż pracy. Struktura populacji uczestników projektu dzieli się niemalże na cztery równe kategorie osób z brakiem doświadczenia, osób z doświadczeniem 1-10 lat, 11-20 lat oraz powyżej 20 lat.

Wykres 26 Struktura uczestników pod względem doświadczenia w pracy nauczyciela/instruktora



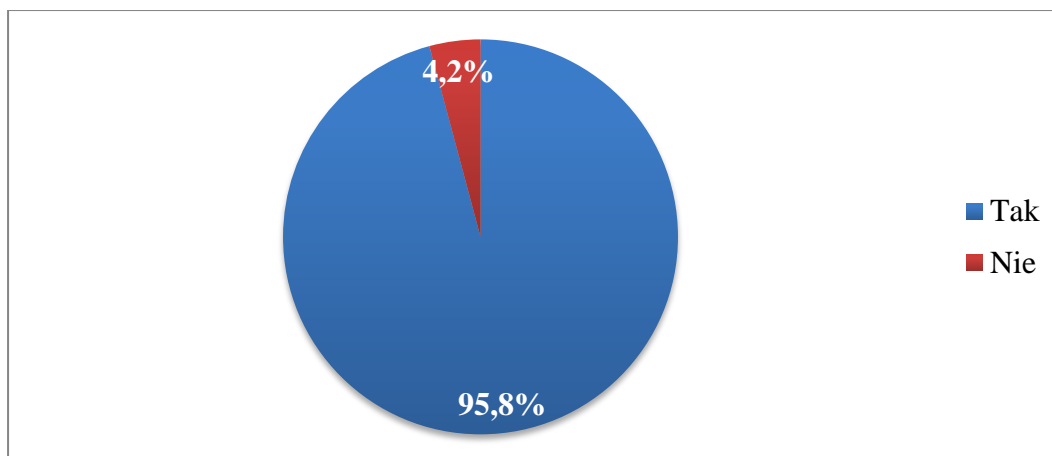
Uczestnicy projektu uczą/szkolą w zakresie następujących przedmiotów/kursów:

- Chemia, praktyki zawodowe,
- Przedmioty ekonomiczne,
- Technik ekonomista,
- Przedmioty logistyczne,
- Rysunek techniczny i konstrukcje,
- Maszyny i narzędzia,
- Technologia i materiałoznawstwo drzewne,
- Ekonomia i organizacja przedsiębiorstw,
- Rachunkowość przedsiębiorstw,
- Podstawy przedsiębiorczości,
- Makro i mikro ekonomia,
- Technologia wyrobów stolarskich,
- Dokumentacja techniczna wyrobów stolarskich,
- Maszyny i urządzenia do obróbki drewna i tworzyw drzewnych,
- Transport,
- Zapasy i magazynowanie,
- Planowanie produkcji,
- Działalność gospodarcza w przemyśle drzewnym,
- Towaroznawstwo,
- Organizacja reklamy,
- Języki programowania,
- Obróbka mechaniczna,

- Technologia wyrobów stolarskich,
- Przedmioty handlowe, sprzedawca,
- Zarządzanie i techniki komputerowe,
- Organizacja i techniki reklamy, prowadzenie kampanii reklamowej,
- Podstawy prawa, etyki i psychologii w reklamie,
- Technolog drewna,
- Organizacja reklamy,
- Przedsiębiorca w gospodarce rynkowej,
- Organizacja i techniki sprzedaży.
- Przedmioty mechatroniczne,

Większość uczestników projektu wskazała, iż wszystkie zaplanowane w jego ramach szkolenia i warsztaty odbyły się w planowanym wymiarze godzin. Jedna z osób wskazała, iż wystąpił przypadek, gdy nie zebrano wystarczającej liczby chętnych. W sytuacji, gdy nie zebrano grupy szkoleniowej warsztaty nie były planowane i zorganizowane, zatem respondent ma zapewne na myśli sytuację, w której organizacja warsztatów została wstrzymana już na etapie planowania, na skutek braku chętnych, co nie jest równoważne z niedobyciem się planowanych praktyk. Wobec tej interpretacji należy stwierdzić, iż 100% zaplanowanych warsztatów odbyło się.

**Wykres 27** Struktura odpowiedzi na pytanie: „czy odbyły się wszystkie zaplanowane szkolenia-warsztaty”?



W pytaniu o to czy zaplanowane praktyki odbyły się w pełnym wymiarze godzin wszyscy respondenci odpowiedzieli twierdząco.



Respondenci zostali także poproszeni o wskazanie mocnych i słabych stron projektu, ich wypowiedzi zostały podsumowane w formie tabeli:

**Tabela 11 Mocne i słabe strony projektu zdaniem uczestników**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Bardzo dobrzy, merytoryczni instruktorzy</li> <li>▪ Firma blisko miejsca zamieszkania praktyki</li> <li>▪ bardzo dobra organizacja praktyk w firmie, stosownie do potrzeb nauczyciela -bardzo miła atmosfera</li> <li>▪ Zapoznanie się z przedsiębiorstwem, stanowiskami pracy jakie tam funkcjonują. Informacje dotyczące przyszłych pracowników, co jest ważne na danych stanowiskach. W jaki sposób następuje rekrutacja. Jak wygląda zarządzanie. Z jakich programów korzysta się w przedsiębiorstwie, z jakich rozwiązań.</li> <li>▪ Dobra organizacja i informacja - REFA - zrealizowanie programu praktyk - bardzo duża życzliwość w firmie -dobra opieka w firmie</li> <li>▪ Zapoznanie z nowościami w branży, zebranie materiałów do lekcji, nawiązanie kontaktów z fachowcami - praktykami i zapewnienie z ich strony, że zawsze są otwarci dla nauczycieli i uczniów na współpracę</li> <li>▪ Dzięki projektowi zapoznałam się z nowoczesnymi technologiami, urządzeniami i rozwiązaniami konstrukcyjnymi. Poszerzyłam wiedzę i poznałam rzeczywiste, nowoczesne centra obróbkowe drewna i tworzyw drzewnych. Nawiązałam kontakty, pozyskałam katalogi maszyn i narzędzi.</li> <li>▪ Ciekawe zajęcia, poszerzenie wiedzy, możliwość uczestniczenia w procesie produkcyjnym</li> <li>▪ Możliwość zapoznania się z nowymi trendami w meblarstwie, poznanie struktury przedsiębiorstw branży meblarskiej oraz technologii produkcji.</li> <li>▪ Umiejętność poszerzenia zagadnień związanych z nauczaniem przedmiotów zawodowych celem korelacji praktyki z teorią</li> <li>▪ Spotkania z fachową kadrami, praktyki w przemyśle</li> <li>▪ Praktyki w zakładach</li> <li>▪ Ciekawe zajęcia, wysokie kompetencje prowadzących,</li> <li>▪ Miałam możliwość odbycia praktyki w przedsiębiorstwie meblarskim i cały czas korzystam w mojej pracy z doświadczeń</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Z dala od miejsca zamieszkania.</li> <li>▪ Przydała by się bliższa współpraca, dni otwarte dla uczniów naszej szkoły. Materiały pomocne nauczycielom. Rozszerzenie programu praktyk, także o inne zawody.</li> <li>▪ Wzięłam udział w projekcie ponieważ w opisie był bardziej nastawiony na logistykę. Byłam zawiedziona, gdy okazało się że logistyka jest ale bardziej związana z branżą meblarską...</li> <li>▪ Szkolenie nauczycieli w ramach praktyk powinno odbywać się częściej</li> <li>▪ Brak powtarzalności procesu. Brak dalszej współpracy z daną firmą, która nie była zainteresowana współpracą ze szkołą.</li> <li>▪ Brak możliwości uczestniczenia w kolejnych praktykach</li> <li>▪ Różne tempo pracy zespołów zależne od dostatecznej znajomości języka, doboru różnej grupy praktykantów</li> <li>▪ Dość duża odległość miejsca praktyki od miejsca zamieszkania, warunki pogodowe pogłębiały tę niedogodność-rekordowe upały.</li> <li>▪ Brak interaktywności i powiązania zajęć teoretycznych ze stażem praktycznym.</li> <li>▪ Za dużo dokumentacji</li> </ul>

czeń, które tam zdobyłam.

- Wiedza z zakresu nowych technologii, praktyki w zakładach drzewnych
- Dobry klimat, kompetencje kadry technicznej i kierowniczej
- Bezpośredni kontakt z wytwarzanymi elementami, wyrobami stolarskimi
- Bardzo dobrze przygotowane warsztaty i program praktyk, ciekawe materiały dydaktyczne
- Praktyki w firmach. Kontakt z praktycznym wykorzystaniem wiedzy. Konfrontacja z ludźmi praktykami. Kontakt z fizycznymi procesami i dokumentami. Poznanie nowości w danej branży. Dobra organizacja szkolenia i dobra baza noclegowa.
- Służył integracji zespołu uczestników projektu, uczył stosowania zdobytej wiedzy w praktyce, uczył planowania i organizacji pracy, uczył poszukiwania i selekcjonowania informacji, uczył posługiwania się nowymi źródłami informacji, nauczyciele przyjmowali rolę doświadczonego przewodnika, miał charakter interdyscyplinarny, uczył samodzielności w Polsce i zagranicą
- Warsztaty z nowych technologii
- Dobra organizacja.
- Ciekawe i dobrze zorganizowane szkolenia
- Aktualna wiedza z zakresu zarządzania, technologii, ergonomii. Łączenie teorii z praktyką. Nowatorskie rozwiązania z zakresu promocji firmy.

Uczestników szkoleń i warsztatów poproszono o wskazanie, jakie treści i tematy ich zdaniem powinny zostać wyeliminowane, a jakie ewentualnie wdrożone w przyszłości. Większość uczestników nie chciałaby eliminować żadnych tematów szkoleń, ponieważ były one ich zdaniem przydatne i interesujące. Pojedyncze osoby wskazały na możliwość wyłączenia z programu szkoleń:

- szkoleń przedstawicieli producentów w zakresie narzędzi

oraz

- tematów niezwiązanych z obsługą i programowaniem maszyn CNC.

Spośród zagadnień, o które respondenci chcieliby rozszerzyć zakres tematyczny szkoleń i warsztatów pojawiały się:

- treści związane z logistyką przedsiębiorstw,
- tendencje na rynku pracy,



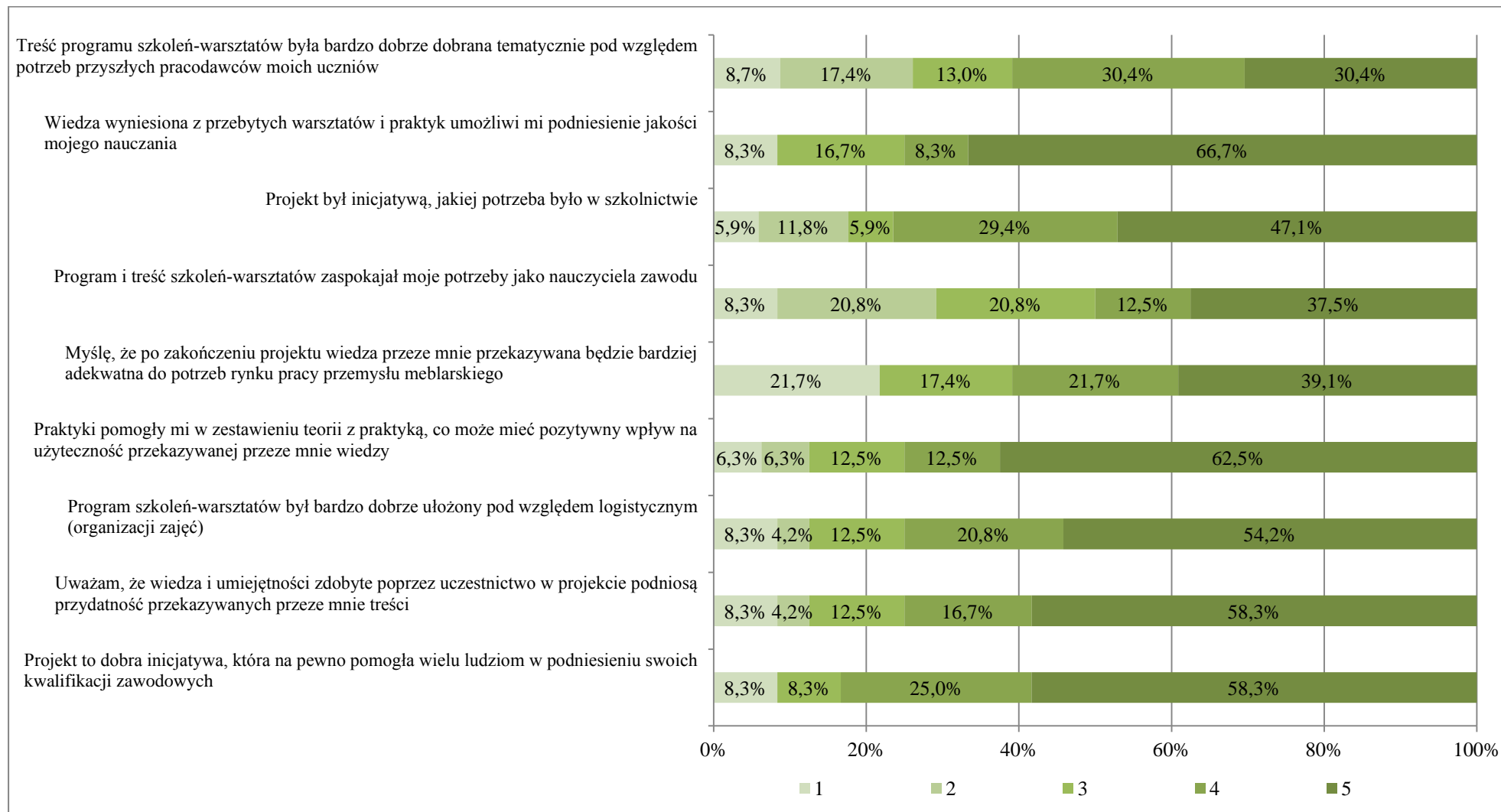
- współpraca na polu edukacji w obszarze Unii Europejskiej / poszukiwanie źródeł finansowania projektów,
- handel, eksport i import mebli,
- obsługa i programowanie maszyn CNC,
- projektowanie procesów technologicznych,
- ćwiczenia praktyczne na komputerach z odpowiednim oprogramowaniem np. zarządzanie magazynem, produkcją,
- zagadnienia finansowo-księgowe.

Ponadto badanych zapytano o możliwości dodatkowych działań w ramach programu, które byłyby zgodne z ich oczekiwaniami. Uczestnicy projektu wskazali na szereg możliwości dodatkowych inicjatyw, które ich zdaniem byłyby użyteczne:

- Wspólne wypracowywanie ciekawych pomysłów na przedstawienie informacji o firmie wśród uczniów w klasie,
- Zwiedzanie zakładów przemysłu drzewnego (w czasie szkoleń),
- Nawiązywanie współpracy jednostek o podobnym lub kompatybilnym profilu,
- cykliczność praktyk - „Odnowienie” szkolenia praktycznego w tej samej firmie lub innej z danej branży,
- Materiały dydaktyczne dla nauczyciela, programy komputerowe, gotowe prezentacje, materiały pomocne w praktycznej nauce zawodu.

Respondentom zostały przedstawione opinie odnoszące się do przebiegu projektu i poproszono ich o wskazanie, z którymi wypowiedziami się utożsamiają. Zdecydowana większość badanych zgadza się, iż projekt jest dobrą inicjatywą, która pomaga w podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli i instruktorów oraz wiedza i umiejętności zdobyte w ramach działań realizowanych w projekcie podnoszą jakość przekazywanych przez nich treści. Najmniej chętnie uczestnicy projektu zgadzali się ze stwierdzeniami na temat tego, iż zakres szkoleń i praktyk wyczerpywał tematycznie potrzeby, w tym aspekcie oraz adekwatności treści do potrzeb przemysłu meblarskiego. Na następnej stronie przedstawiono szczegółowe zestawienie odpowiedzi respondentów w formie wykresu. Należy zwrócić uwagę, iż odpowiedzi pozytywne stanowią we wszystkich aspektach większość.

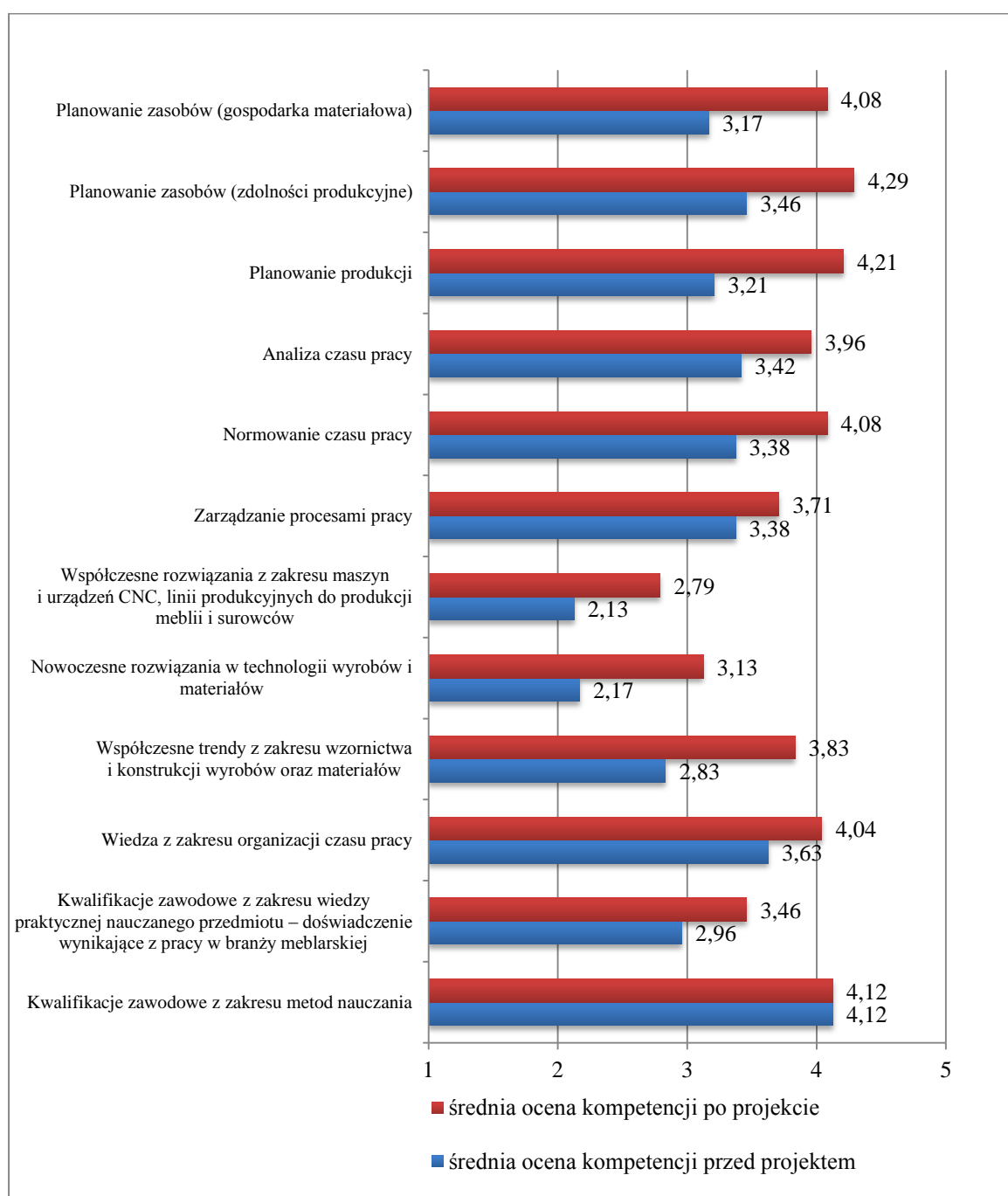
**Tabela 12 Poziom akceptacji respondentów dla pozytywnych opinii odnoszących się do projektu (1 - całkowicie się nie zgadzam ... 5- całkowicie się zgadzam)**





Uczestnicy szkoleń zostali również poproszeni o ocenę własnych kompetencji przed i po projekcie. Szczegółowe zestawienie tych ocen przedstawiono na wykresie znajdującym się na następnym stronie. Warto podkreślić, iż w niemalże wszystkich kompetencjach ocena po praktykach jest wyższa aniżeli przed. Jedynie kwalifikacje zawodowe z zakresu metod nauczania zdaniem badanych nie poprawiły się na skutek odbytych szkoleń/praktyk.

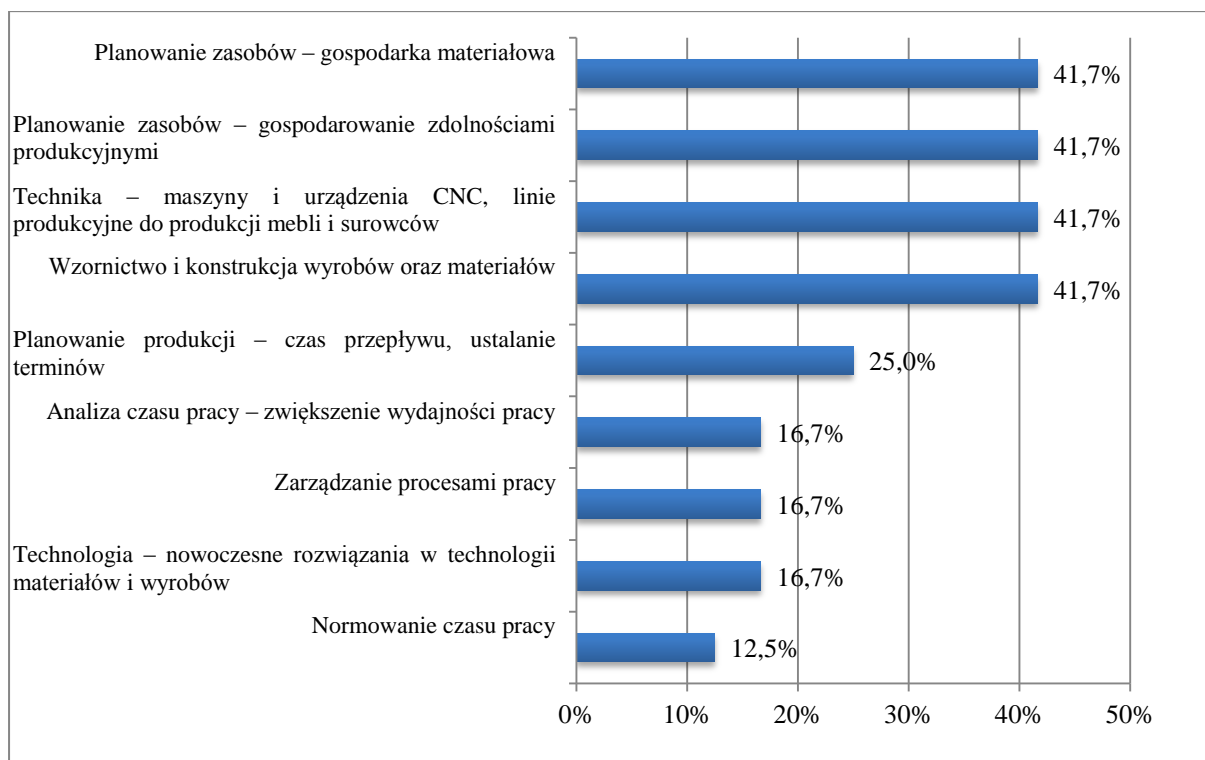
**Wykres 28 Średnia ocena własnych kompetencji uczestników przed i po projekcie (skala 1-5)**



Najpopularniejszymi szkoleniami wśród uczestników projektu były:

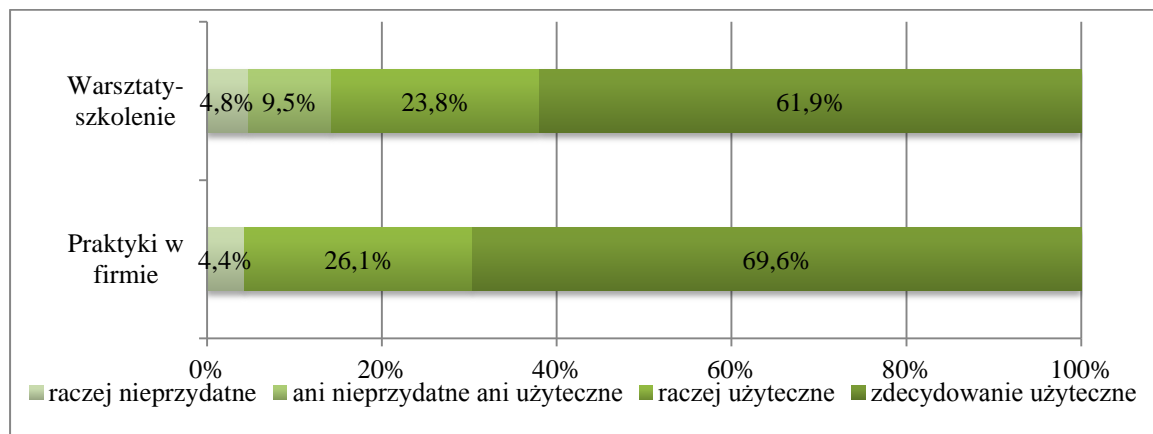
- Planowanie zasobów – gospodarka materiałowa,
- Planowanie zasobów – gospodarowanie zdolnościami produkcyjnymi,
- Technika – maszyny i urządzenia CNC, linie produkcyjne do produkcji mebli i surowców,
- Wzornictwo i konstrukcja wyrobów oraz materiałów.

**Wykres 29** Popularność poszczególnych szkoleń wśród uczestników projektu



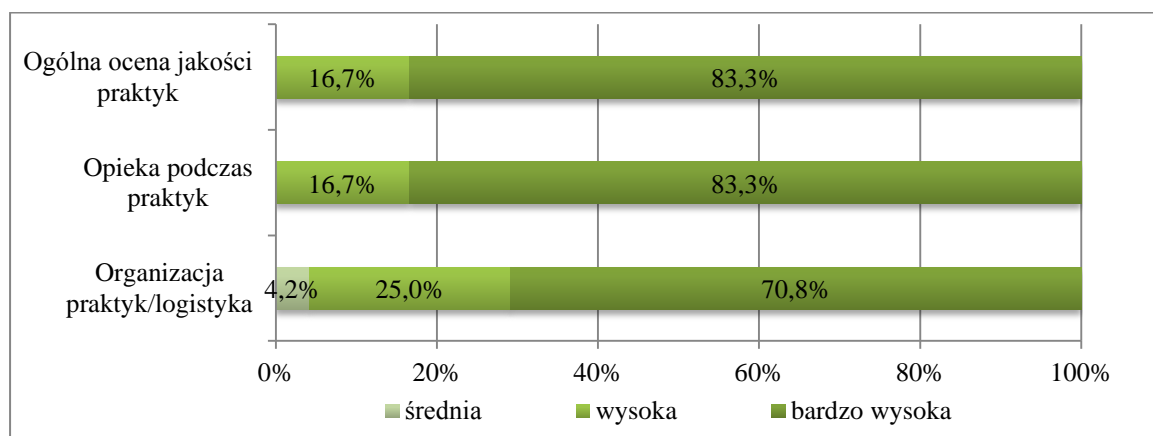
Zdecydowana większość uczestników wysoko ocenia użyteczność poszczególnych działań realizowanych w ramach projektu. Jednocześnie nieznacznie wyżej respondenci ocenili pod tym, względem praktyki aniżeli szkolenia teoretyczne.

**Wykres 30 Ocena przydatności dla uczestników poszczególnych form działań realizowanych w ramach projektu**



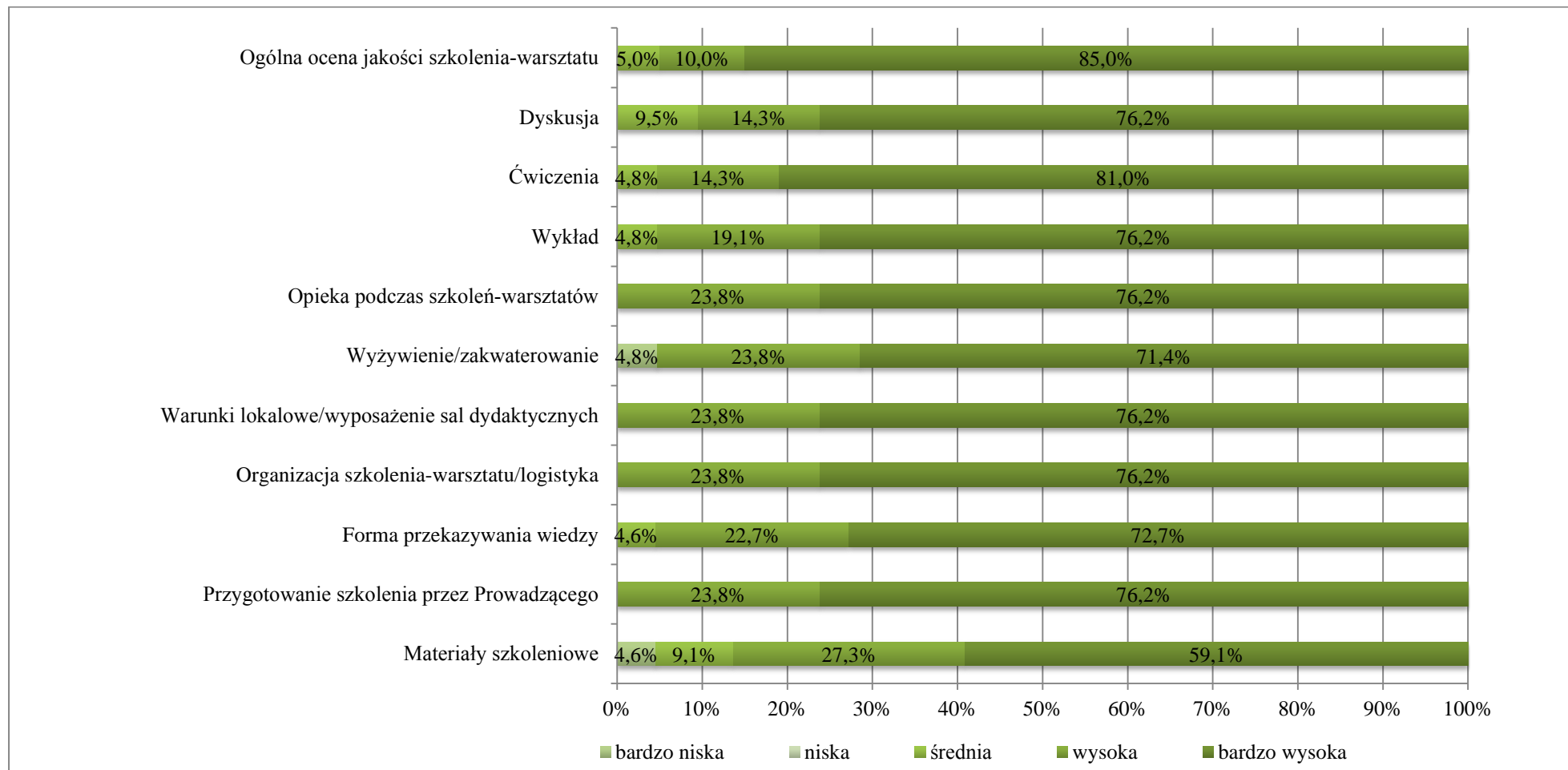
Wszystkie aspekty praktyk badani oceniają wysoko lub bardzo wysoko. Z czego najbardziej zadowoleni są z opieki podczas praktyk, a nieco mniej z organizacji praktyk pod względem np. logistycznym.

**Wykres 31 Ocena poszczególnych elementów praktyk przez uczestników**



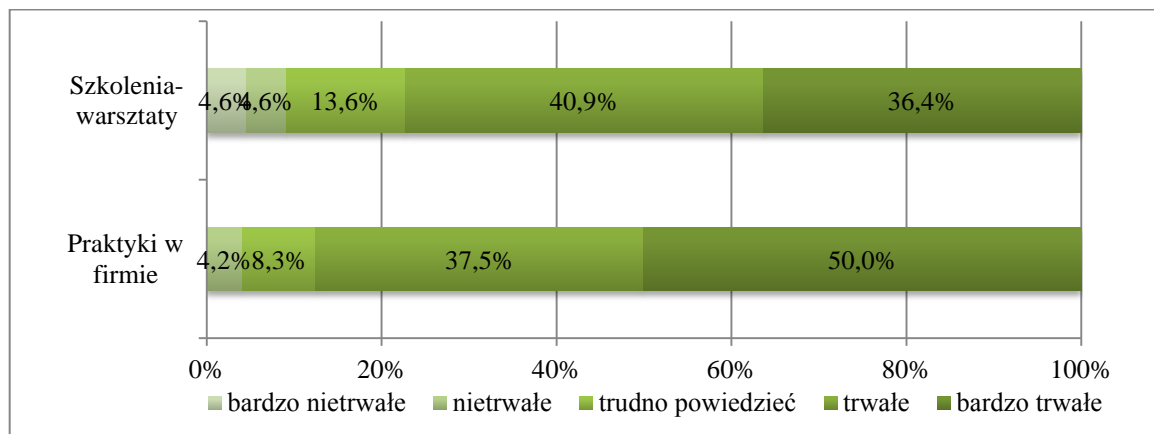
Na następnej stronie przedstawiono ocenę poszczególnych elementów szkoleń. Uczestnicy zdecydowanie pozytywnie wypowiadają się na temat wszystkich aspektów szkolenia. Większość poszczególne aspekty ocenia wysoko lub bardzo wysoko.

Wykres 32 Ocena poszczególnych elementów szkoleń przez uczestników



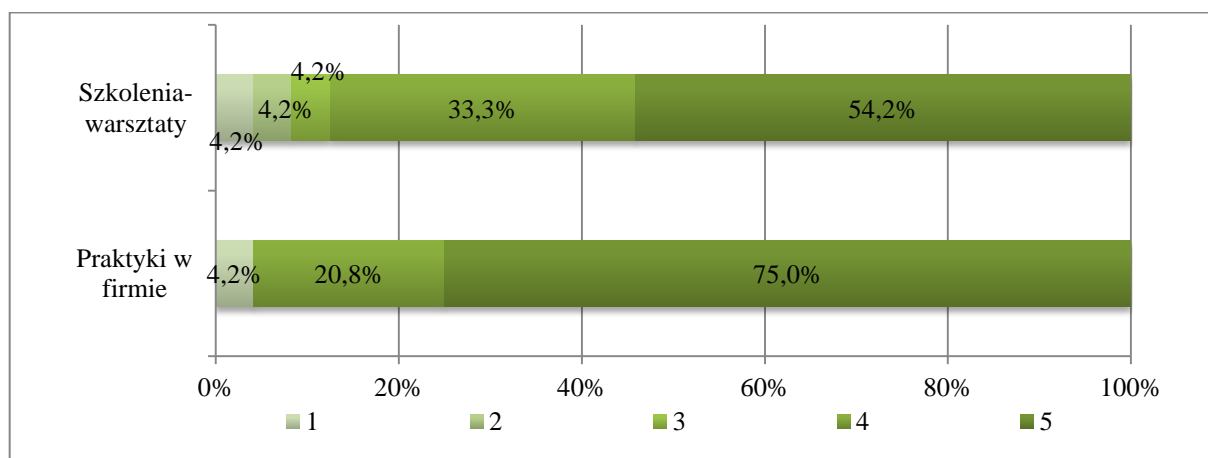
Zdecydowana większość badanych działania realizowane w ramach projektu ocenia jako bardzo trwale lub trwale. Pojedynczy badani wskazali, iż mogą one być nietrwale.

**Wykres 33 Trwałość poszczególnych działań realizowanych w ramach projektu w ocenie uczestników**



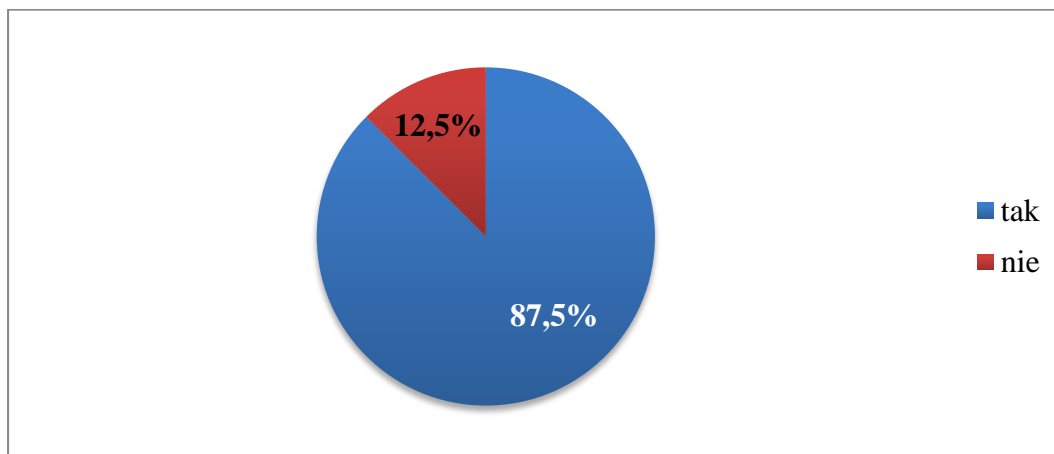
Zdecydowana większość badanych jest usatysfakcjonowana ze szkoleń oraz praktyk. Należy przy tym zauważyć, iż większy poziom zadowolenia występuje w przypadku praktyk, aniżeli szkoleń.

**Wykres 34 Poziom satysfakcji uczestników projektu z poszczególnych realizowanych działań**



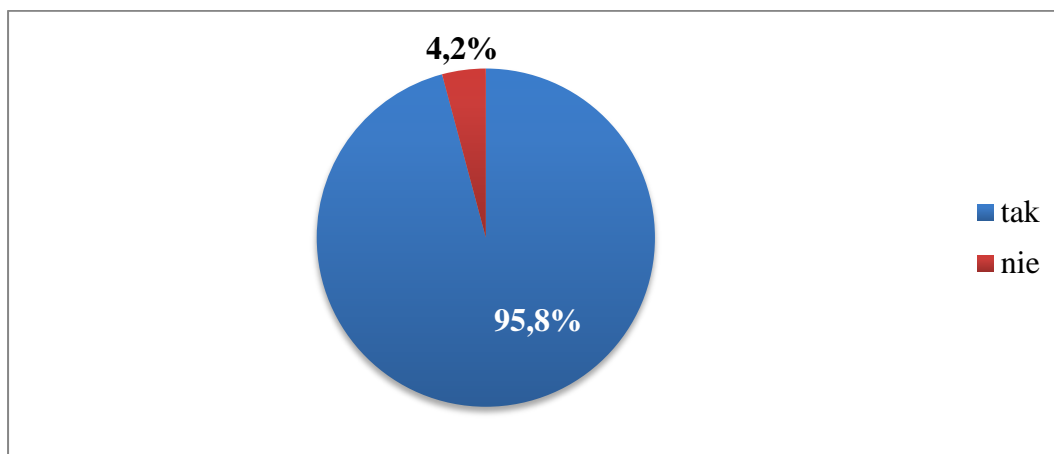
Zdaniem większości uczestników zakres tematyczny organizacji procesu produkcji powinien znaleźć się w programie nauczania szkół ponadgimnazjalnych.

**Wykres 35** Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy zakres tematyczny organizacji powinien znaleźć się w programie nauczania szkół ponadgimnazjalnych”?



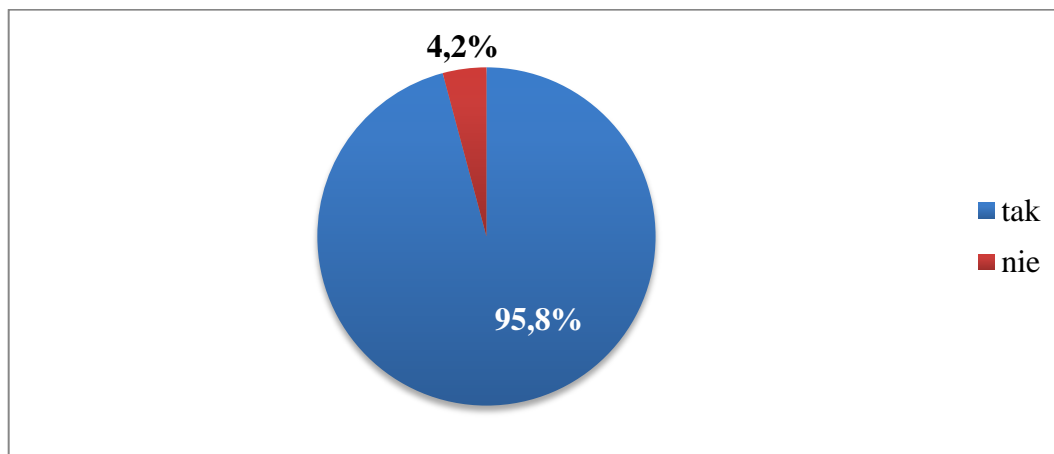
Zdaniem zdecydowanej większości uczestników przebyte praktyki umożliwiły konfrontację wykładanej dotąd przez nich teorii z praktyką.

**Wykres 36** Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy przebyte praktyki umożliwiły konfrontację wykładanej dotąd teorii z praktyką”?



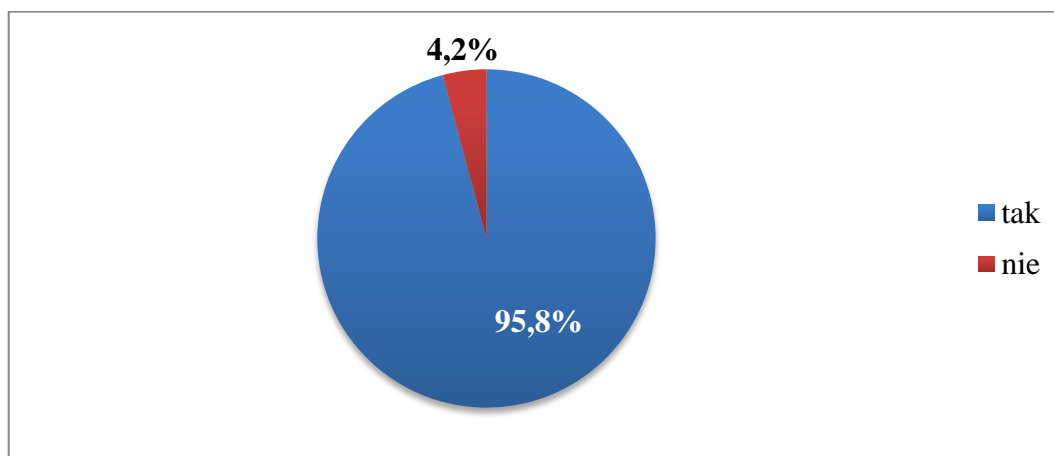
Zdaniem zdecydowanej większości uczestników program przebytych praktyk przyczyni się do podwyższenia praktyczności i użyteczności przekazywanej przez nauczycieli i instruktorów wiedzy.

**Wykres 37** Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy program przebytych praktyk przyczyni się do podwyższenia praktyczności i użyteczności przekazywanej przez Pana/Panią wiedzy”?



Zdaniem zdecydowanej większości uczestników cele projektu zostały osiągnięte.

**Wykres 38** Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy według Pani/Pana cele projektu zostały osiągnięte”?



Twierdzące odpowiedzi na powyższe pytania obrazują, iż działania realizowane w ramach projektu zdaniem jego uczestników są trafne, skuteczne, użyteczne oraz trwałe.



## 8 Rezultaty projektu

Zdecydowanie większe zainteresowanie projektem wystąpiło wśród przedsiębiorstw, aniżeli nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, co ma swoje uzasadnienie między innymi w sytuacji szkolnictwa zawodowego w Polsce i malejącej liczbie osób należących do grupy docelowej. Poniżej przedstawiono najważniejsze wskaźniki rezultatów projektu.

**Tabela 13 Wybrane najważniejsze wartości wskaźników i stopień ich realizacji**

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Wartość rzeczywista wskaźnika	Stopień realizacji wskaźnika
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwającej co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach projektu	250	52	20,8
Liczba przedsiębiorstw zaangażowanych w realizację programu doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących proces kształcenia zawodowego	34	33	97,06
Liczba wydanych certyfikatów	250	52	20,80
Liczba nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy podnieśli kwalifikacje zawodowe	250	52	20,80
Liczba nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli i ukończyli co najmniej 2 tyg. staże i praktyki w firmach	250	52	20,80





## 9 Wnioski i rekomendacje (I i II etap projektu)

Poniżej przedstawiono tabelę wniosków i rekomendacji stanowiącą podsumowanie działań ewaluacyjnych. Opiera się ona na badaniach przeprowadzonych w ramach I oraz II etapu projektu i została sporządzona na podstawie pytań badawczych, które odnoszą się do kryteriów ewaluacyjnych.

**Tabela 14 Wnioski i rekomendacje ewaluacji projektu „Polska meblami stoi”**

PYTANIE BADAWCZE	WNIOSKI I REKOMENDACJE
<p>Czy uczestnicy projektu oceniają zajęcia (warsztaty-szkolenia i praktyki) jako użyteczne<sup>4</sup>?</p>	<p>Badania przeprowadzone wśród uczestników projektu wskazują na wysoką ocenę przydatności inicjatyw, w których brali udział. Dane ilościowe przedstawione w raporcie potwierdzają, iż zdecydowana większość uczestników ocenia ten aspekt wysoko lub bardzo wysoko. Jednocześnie występuje tendencja do nieco wyższego oceniania przez uczestników użyteczności praktyk, aniżeli szkoleń i warsztatów teoretycznych. Uczestnicy projektu deklarują, iż wykorzystują zdobyte doświadczenie w pracy nauczyciela/instruktora. Zdaniem większości osób wypowiedzających się, działania projektowe były odpowiednio dobrane do ich potrzeb. Jednakże pojawiły się pojedyncze opinie, określające poziom informacji na temat programu praktyk przed ich rozpoczęciem za niewystarczający, co powoduje zmniejszenie ich użyteczności (niektóre osoby zapisane na praktyki, wołałyby uczestniczyć w działaniach obejmujących inne obszary tematyczne). Ponieważ opinie te były pojedyncze, a Realizator zapewnił wszystkim zainteresowanym możliwość otrzymania niezbędne informacje dot. projektu – w tym program praktyk należy podkreślić wystarczający poziom dostępności informacji. W przyszłych podobnych działaniach można zatem wykorzystać doświadczenia Realizatora w zakresie udostępniania szczegółowych</p>

<sup>4</sup> Wyrażenie *użyteczne* rozumiane jako przekazujące wiedzę oraz umiejętności korespondujące z potrzebami pracodawców z przemysłu meblarskiego.



	<p>informacje na temat programu praktyk, szkoleń i warsztatów. Ponadto rekomenduje się wdrażanie rozwiązań umożliwiających zamieszczanie tych danych na bieżąco na stronie internetowej oraz rozsyłanie do zainteresowanych osób broszur mailowych. Jednocześnie należy zauważyć, iż działania Realizatora w tym zakresie w zdecydowanej większości przypadków spełniły swoją rolę, dzięki czemu <b>ocena użyteczności uczestnictwa w projekcie jest bardzo wysoka, co potwierdzają zarówno zebrane dane ilościowe, jak i jakościowe.</b></p>
<p>Czy uczestnicy projektu dostrzegają treści, których ich zdaniem w wymiarze godzinowym szkoleń mogłaby być poświęcona mniejsza ilość czasu? Jakie to treści?</p>	<p>Uczestnicy projektu byli zadowoleni i usatysfakcjonowani z treści przekazywanych w ramach działań projektowych. Zarówno w badaniach jakościowych, jak i ilościowych wskazywali na adekwatność treści. Jednocześnie w przypadku zgłaszania uwag w większości uczestnicy projektu skłaniali się ku zwiększaniu zakresu treści o tematyce praktycznej, aniżeli teoretycznej (np. obsługa maszyn CNC, kursy z programów graficznych i komputerowych). <b>Podsumowując należy stwierdzić, iż uczestnicy projektu pozytywnie odnoszą się do programu szkoleń i praktyk. Rekomendowane zmiany dotyczą przede wszystkim kontynuowania praktyk poszerzających wiedzę i zwiększających poziom umiejętności uczestników.</b></p>
<p>Czy uczestnicy projektu dostrzegają treści, których ich zdaniem w wymiarze godzinowym szkoleń-warsztatów była poświęcona niedostateczna ilość czasu? Jakie to treści?</p>	<p>Uczestnicy projektu wskazali szereg rozwiązań, które ich zdaniem mogłyby spowodować poprawę jakości realizowanego projektu. Należały do nich:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zwiększenie liczby dostępnych praktyk (logistyczna organizacja – szkolenia i praktyki bliżej miejsca zamieszkania)</li> <li>• Zmniejszenie biurokracji związanej z rozliczaniem kosztów związanych z posiłkami i noclegiem</li> <li>• Zapewnienie cykliczności szkoleń i praktyk, w celu uzupełniania oraz utrwalania zdobytej</li> </ul>
<p>Jakie uczestnicy projektu mają sugestie względem możliwych działań mających na celu ulepszenie i większe dostosowanie zajęć do ich potrzeb?</p>	<p>Uczestnicy projektu wskazali szereg rozwiązań, które ich zdaniem mogłyby spowodować poprawę jakości realizowanego projektu. Należały do nich:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zwiększenie liczby dostępnych praktyk (logistyczna organizacja – szkolenia i praktyki bliżej miejsca zamieszkania)</li> <li>• Zmniejszenie biurokracji związanej z rozliczaniem kosztów związanych z posiłkami i noclegiem</li> <li>• Zapewnienie cykliczności szkoleń i praktyk, w celu uzupełniania oraz utrwalania zdobytej</li> </ul>



	<p>wiedzy</p> <p>Wskazane przez uczestników propozycje modyfikacji w znacznej części dotyczą kwestii organizacyjnych. Ze względu na mniejszą niż planowana liczba nauczycieli uczestniczących w działaniach projektowych niektóre propozycje nie były możliwe do wdrożenia. Rekomenduje się, aby w przypadku kolejnych podobnych działań przygotować szkolenia łączone z praktykami realizowane w kilku grupach tematycznych, które będą funkcjonować w sposób cykliczny i stanowić całościowy program dla zainteresowanych osób.</p>
<p>Czy i w jakim stopniu odbiorcy są usatysfakcjonowani uczestnictwem w projekcie?</p>	<p>Uczestnicy projektu na każdym etapie wskazywali na wysoki poziom satysfakcji z działań projektowych. Nieco większy poziom satysfakcji uczestników uzyskano w przypadku praktyk, aniżeli szkoleń. <b>Należy podkreślić, iż zarówno szkolenia, jak i praktyki uzyskały bardzo wysoką ocenę satysfakcji uczestników. Należy zatem zarekomendować, aby w przypadku przyszłych działań uwzględniać czynniki, które na tę ocenę się przelożyły tzn.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Atrakcyjność tematyczna</b></li> <li>• <b>Profesjonalizm trenerów i opiekunów praktyk</b></li> </ul>
<p>Czy uczestnictwo w projekcie powoduje u jego uczestników poczucie dobrze wykorzystanego czasu?</p>	<p>W większości przypadków uczestnicy projektu wskazywali, iż chcieliby, aby szkolenie/praktyki trwały dłużej niż to miało miejsce, co implikuje wniosek, iż <b>w ocenie uczestników projektu działania projektowe były dla nich przydatne oraz maksymalnie wykorzystano dostępny czas. W związku z powyższym rekomenduje się w przyszłych działaniach umożliwienie uczestnictwa w cyklicznych szkoleniach i praktykach w ramach jednego obszaru tematycznego, co umożliwi przekazanie jeszcze większej ilości informacji zainteresowanym osobom.</b></p>
<p>Czy biorący udział w projekcie mają</p>	<p>Uczestnicy projektu pozytywnie odnoszą się do efektów,</p>



<p>pozytywny stosunek do efektów, jakie przynosi im uczestnictwo w projekcie?</p>	<p>jakie przynosi im uczestnictwo w projekcie wskazując przede wszystkim na pozyskanie kompetencji, które pozwalają podeprzeć <b>przedstawianą uczniom wiedzę teoretyczną, praktycznymi przykładami, co zwiększy atrakcyjność prowadzonych przez nich zajęć.</b></p>
<p>W jakim stopniu i z jakiego źródła nauczyciele zawodów meblarskich czerpią wiedzę na temat sytuacji i potrzeb rynku pracy w branży meblowej?</p>	<p>Badania ankietowe wskazują, iż uczestnicy projektu wiedzę na temat rynku pracy branży meblowej czerpią przede wszystkim z Internetu. Jednocześnie popularnymi źródłami informacji są także media oraz znajomi z branży. <b>Wskazuje to na trafność projektu, który w swoim założeniu umożliwi konfrontację wiedzy pozyskanej z wymienionych wyżej źródeł z informacjami bezpośrednio z zakładów pracy.</b></p>
<p>Czy zdaniem uczestników program przewidzianych w ramach projektu zajęć jest adekwatny w tym sensie, że koresponduje z potrzebami i wymaganiami pracodawców przemysłu meblarskiego?</p>	<p>Badani uważają, że program przewidzianych w ramach projektu zajęć jest adekwatny. Jednocześnie wskazują na <b>wysoką trafność w tym względzie praktyk, które pozwalają na dostosowanie programu nauczania do faktycznych potrzeb pracodawców przemysłu meblarskiego. Rekomendacje odnoszą się tym samym do zwiększenia liczby zajęć praktycznych, pozwalających obserwować i uczestniczyć w funkcjonowaniu zakładów pracy</b></p>
<p>Czy wiedza oraz umiejętności nabyte podczas praktyk w firmach poprawią jakość oraz adekwatność treści przyszłego nauczania zawodowego?</p>	<p>Zdaniem uczestników projektu wiedza oraz umiejętności nabyte podczas praktyk pozwalają na lepsze przygotowanie uczniów do zawodu poprzez rzeczowe przedstawienie zasad funkcjonowania przedsiębiorstw podparte przykładami.</p>
<p>Czy przebyte praktyki, oraz przewidziane w ich ramach zadania, umożliwią uczestnikom porównanie wykładanej dotąd teorii z praktyką?</p>	
<p>Czy podjęte w ramach projektu działania, mające na celu dokształcenie nauczycieli, są adekwatne do obecnej sytuacji na rynku pracy przemysłu</p>	<p>Zdaniem badanych osób podjęte w ramach projektu działania generalnie były adekwatne do obecnej sytuacji rynku pracy branży meblarskiej. <b>Uczestnicy wskazywali na atrakcyjność szkoleń i praktyk oraz ich przydatność,</b></p>



meblarskiego w Polsce?	<b>co implikuje chęć ich udziału w przyszłych tego typu projektach.</b>
Czy pozytywne rezultaty przeprowadzonego projektu będą trwać w przyszłości?	Uczestnicy projektu uważają, że trwałość projektu będzie wysoka. Jednocześnie wyrażali obawy, iż w przypadku braku możliwości uczestniczenia w kolejnych szkoleniach, zdobyta wiedza i umiejętności mogą w przyszłości ulec dezaktualizacji. <b>Rekomenduje się tym samym przygotowanie kolejnych szkoleń i praktyk, poszerzających i utrwalających zdobyte przez nauczycieli informacje.</b>
W jaki sposób rezultaty uczestnictwa w projekcie będą oddziaływać na poziom kształcenia, merytoryczną jakość oraz przydatność przekazywanej przez uczestnika wiedzy?  Czy wiedza oraz umiejętności przyswojone przez uczestników w trakcie działań projektowych realnie wpłyną na jakość kształcenia pracowników sektora meblarskiego? W jaki sposób wpłyną?	Uczestnicy wskazują na możliwość (dzięki uczestnictwu w projekcie) przekazywania uczniom aktualnych i ciekawych informacji, które przyczynią się do przygotowania podopiecznych do realnych warunków rynku pracy, co spowoduje łatwiejsze ich odnalezienie się w branży meblarskiej.
Czy wiedza oraz umiejętności, których przekazanie miały na celu działania projektowe, zostały rzeczywiście przyswojone przez uczestników? W jakim stopniu?	Zdaniem badanych uczestników projektu treść przekazywanych informacji była zrozumiała, a prowadzący szkolenia i praktyki zostali przez nich ocenieni bardzo wysoko, co implikuje wniosek, iż przekazywana wiedza i umiejętności zostały przyswojone przez uczestników w stopniu bardzo dobrym.
Czy przekazywana na szkoleniach-warsztatach wiedza i umiejętności merytorycznie korespondują z potrzebami uczestników jako nauczycieli?	Uczestnicy bardzo wysoko obszary tematyczne zajęć. W wywiadach jakościowych podkreślali, iż wiedza i umiejętności, które uzyskali podczas działań projektowych są wysoce przydatne w ich zawodzie. <b>Należy zatem wnioskować, że przekazana na szkoleniach wiedza i umiejętności są trafne w stosunku do potrzeb uczestników. Rekomenduje się, aby w przyszłych</b>



	<p><b>działaniach o podobnym charakterze rozszerzyć tematykę zajęć realizowanych w ramach ewaluowanego projektu, rozszerzoną o nowe treści.</b></p>
<p>Czy przekazywana na szkoleniach-warsztatach wiedza i umiejętności jakościowo korespondują z potrzebami uczestników jako nauczycieli? Ocena jakości zajęć.</p>	<p>Wszyscy uczestnicy projektu stwierdzili, iż przygotowanie zajęć było na bardzo wysokim poziomie i jakość uzyskanej przez nich wiedzy umożliwia wykorzystanie jej w ich pracy nauczyciela. <b>Uczestnicy projektu są zdania, że jakość zajęć była optymalna, a prowadzący szkolenia i opiekunowie praktyk wykazali się profesjonalizmem.</b></p>
<p>Czy program praktyk zapewni w stopniu wystarczającym aktualizację wiedzy nauczycieli z zakresu rozwiązań technicznych i organizacji?</p>	<p>Respondenci wskazywali w badaniach na duże znaczenie możliwości wymiany doświadczeń z osobami pracującymi na co dzień w branży meblarskiej. <b>Dzięki kontaktowi z opiekunami praktyk i prowadzącymi szkolenia możliwe było poznanie przez uczestników projektu aktualnych trendów w branży meblarskiej zarówno w zakresie rozwiązań technicznych jak i organizacyjnych.</b> Jednocześnie badani uczestnicy projektu podkreślali, iż chętnie poszerzyliby jeszcze bardziej zakres wiedzy technicznej, zatem rekomenduje się w przyszłych działaniach tego typu, uwzględnienie tych potrzeb i ukierunkowanie szkoleń i praktyk na aspekty innowacyjnych rozwiązań technicznych w zakresie produkcji.</p>
<p>Czy przewidziany program szkoleń-warsztatów oraz praktyk został zrealizowany? W jakim stopniu został on zrealizowany?</p>	<p>Program szkoleń i praktyk ze względu na zbyt małą liczbę uczestników nie został zrealizowany w pełni. Uwagę zwraca fakt wysokiego zaangażowania przedsiębiorstw. Jednakże pomimo wszelkich starań i działań zaradczych Realizatora nie było możliwe przeprowadzenie szkoleń i praktyk dla łącznej liczby 250 nauczycieli kształcenia zawodowego. <b>Tym samym rekomenduje się, aby w formułowaniu celów przyszłych działań dotyczących szkoleń i praktyk dla tej grupy zawodowej uwzględnić tendencje liczebności grupy docelowej zaobserwowane podczas realizacji projektu.</b> Nie bez znaczenia są również działania promocyjne. Realizator w sposób</p>



	<p>rzetelny i wykazując ponadprzeciętne zaangażowanie wdrażał rozwiązania informacyjno-marketingowe.</p> <p><b>W przypadku przyszłych działań należy wykorzystać zdobyte w tym zakresie doświadczenia i na etapie wstępnej fazy projektu prowadzić działania ukierunkowane na rekrutację chętnych osób podparte szeroką kampanią informacyjną oraz współpracą z organizacjami i instytucjami związanymi z kształceniem zawodowym.</b> Warto również wykorzystać pozytywne opinie uczestników ewaluowanego projektu, które wskazują na wartościowość realizowanych działań w ich pracy zawodowej.</p>
--	--

## 10 Spis tabel i wykresów

---

Tabela 1. Cele oraz pytania badawcze.....	8
Tabela 2. Zmiany w zastosowanych technikach badawczych w stosunku do zapisów raportu metodologicznego .....	13
Tabela 2. Zmiany w zastosowanych technikach badawczych w stosunku do zapisów raportu metodologicznego .....	15
Tabela 2. Działania podjęte w celu usprawnienia realizacji projektu.....	17
Tabela 3. Motywacja do uczestnictwa w projekcie .....	25
Tabela 4. Ocena płaszczyzn szkoleń/warsztatów .....	28
Tabela 5. Ocena praktyk .....	31
Tabela 6. Liczba respondentów IDI ewaluacji I etapu projektu .....	34
Tabela 7. Wykaz wniosków z badania ewaluacyjnego etapu I.....	42
Tabela 8. Wykaz wniosków z badania ewaluacyjnego II etapu projektu .....	62
Tabela 9 Mocne i słabe strony projektu zdaniem uczestników .....	69
Tabela 10 Poziom akceptacji respondentów dla pozytywnych opinii odnoszących się do projektu (1 - całkowicie się nie zgadzam ... 5- całkowicie się zgadzam).....	72
Tabela 11 Wybrane najważniejsze wartości wskaźników i stopień ich realizacji.....	80
Tabela 12 Wnioski i rekomendacje ewaluacji projektu „Polska meblami stoi” .....	81
Wykres 1. Rozkład procentowy populacji wg płci .....	21
Wykres 2. Rozkład procentowy populacji wg przedziałów wiekowych .....	21
Wykres 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie o znajomość specyfiki szkolenia modułowego .....	22
Wykres 4. Źródła informacji o możliwości uczestnictwa w projekcie .....	23
Wykres 5. Źródła szczegółowych informacji na temat projektu .....	24
Wykres 6. Źródła informacji na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy branży meblowej .....	26





Wykres 7. Źródła wiedzy na temat innowacji technologicznych .....	27
Wykres 8. Ocena satysfakcji ze szkoleń/warsztatów.....	29
Wykres 9. Satysfakcja z praktyk.....	32
Wykres 10. Odpowiedź na pytanie o wykorzystania zdobytych wiedzy i umiejętności podczas pracy dydaktycznej .....	32
Wykres 11 Rozkład uczestników II etapu projektu według płci .....	48
Wykres 12 Rozkład uczestników II etapu projektu według przedziałów wiekowych .....	48
Wykres 13 Rozkład uczestników II etapu projektu według miejsca zamieszkania.....	49
Wykres 14 Doświadczenie uczestników II etapu projektu w pełnieniu funkcji nauczyciela/instruktora zawodu związanego z przemysłem meblarskim.....	49
Wykres 15 Ocena poszczególnych płaszczyzn praktyk i staży wśród uczestników II etapu projektu .....	50
Wykres 16 Ocena przez uczestników etapu II projektu aspektów organizacyjnych praktyk .....	51
Wykres 17 Wykorzystanie wiedzy i umiejętności zdobytych podczas praktyk przez uczestników II etapu projektu w pracy nauczyciela/instruktora.....	52
Wykres 18 Satysfakcja uczestników II etapu projektu z odbytych praktyk .....	53
Wykres 19 Firmy, w których odbywały się praktyki w drugim etapie projektu .....	54
Wykres 20 Harmonogram praktyk w drugim etapie projektu .....	54
Wykres 21 Opiekunowie praktyk według wykonywanego zawodu.....	55
Wykres 22 Ogólna ocena praktykantów przez opiekunów praktyk w ramach etapu II projektu .....	55
Wykres 23 Struktura uczestników projektu według płci .....	65
Wykres 24 Struktura uczestników projektu według grup wieku .....	66
Wykres 25 Struktura uczestników badania według .....	66
Wykres 26 Struktura uczestników pod względem doświadczenia w pracy nauczyciela/instruktora .....	67



Wykres 27 Struktura odpowiedzi na pytanie: „czy odbyły się wszystkie zaplanowane szkolenia-warsztaty”?	68
Wykres 28 Średnia ocena własnych kompetencji uczestników przed i po projekcie (skala 1-5)	73
Wykres 29 Popularność poszczególnych szkoleń wśród uczestników projektu	74
Wykres 30 Ocena przydatności dla uczestników poszczególnych form działań realizowanych w ramach projektu	75
Wykres 31 Ocena poszczególnych elementów praktyk przez uczestników	75
Wykres 32 Ocena poszczególnych elementów szkoleń przez uczestników	76
Wykres 33 Trwałość poszczególnych działań realizowanych w ramach projektu w ocenie uczestników	77
Wykres 34 Poziom satysfakcji uczestników projektu z poszczególnych realizowanych działań	77
Wykres 35 Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy zakres tematyczny organizacji powinien znaleźć się w programie nauczania szkół ponadgimnazjalnych”?	78
Wykres 36 Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy przebyte praktyki umożliwiły konfrontację wykładanej dotąd teorii z praktyką”?	78
Wykres 37 Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy program przebytych praktyk przyczyni się do podwyższenia praktyczności i użyteczności przekazywanej przez Pana/Panią wiedzy”?	79
Wykres 38 Odpowiedź uczestników projektu na pytanie: „czy według Pani/Pana cele projektu zostały osiągnięte”?	79